

ПЪЛЕН СТЕНОГРАФСКИ ПРОТОКОЛ № 4
ОТ ЗАСЕДАНИЕТО НА ВИШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ПРОВЕДЕНО НА 29 ЯНУАРИ 2015 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ: Соня Найденова – представляващ
Висшият съдебен съвет

/На основание чл. 32, ал. 4 от ЗСВ, на заседанието присъства
Петко Петков - заместник-министър на Министерство на
правосъдието/

/Откриване на заседанието – 9,30 ч./

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Добро утро, уважаеми колеги. Имаме готовност да започнем днешното заседание на Висшия съдебен съвет. Поради отсъствие на министъра на правосъдието заседанието ще бъде председателствано от мен, съгласно изискванията на Закона за съдебната власт. Все пак, на днешното заседание присъства и заместник-министър Петков, което закона също позволява, при отсъствието на министъра.

Дневният ред е с една единствена тема, а именно – финалната част на процедурата за избор на председател на Върховния касационен съд, в която процедура имаме двама кандидати. Изборът е изключително важен не само за съдебната система, а и за обществото като цяло. Намерил е подобаващо внимание и в оповестения вчера доклад на Европейската комисия, с

който всички имаме възможност да се запознаем. В рамките на следващата седмица всички постоянни комисии ще разгледат доклада с констатациите и препоръките в него и ще подготвят мерки в краткосрочен план за изпълнение на отправените препоръки, така че да можем на следващото заседание на Висшия съдебен съвет в четвъртък, точка от дневния ред да бъде обсъждане на Плана на ВСС за изпълнение на препоръките от доклада. На разположение на членовете на ВСС е и сравнителен анализ на препоръките от оповестения вчера доклад, спрямо препоръките от доклада от миналата година.

Ако няма, уважаеми колеги, други предложения по дневния ред, с единствената точка, по дневния ред и неговото съдържание...

Г-жа Ковачева, по дневния ред. Заповядайте.

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Уважаеми колеги, аз предлагам да обсъдим въпроса преди преминаването към т. 1 от дневния ред относно начина на гласуване за избор на председател на ВКС. Съображенията ми са, на първо място, този въпрос е повдигнат в доклада на ЕК и на второ място – появилите се медийни публикации, че е възможно при днешното гласуване със системата за електронно гласуване вотът да бъде манипулиран. Аз, и няколко още мои колеги от ВСС многократно сме изразявали позицията си, че считаме гласуването с бюлетини за по-подходящо, по съображения, с които сега няма отново да ви занимавам. Доколкото не е постигнато съгласие в тази насока досега от състава на ВСС, моля да прецените необходимо ли е да го обсъдим още веднъж и да включим евентуално такава точка в дневния ред, за промяна в начина на гласуване или да пристъпим направо към предложения

дневен ред за избор на председател на Върховния касационен съд, според действащите правила.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря на г-жа Ковачева.

Г-н Тодоров.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Уважаеми колеги, категорично се противопоставям на предложението на г-жа Ковачева. Нееднократно членовете на ВСС са изразявали своите становища по отношение начина на гласуване, както за административни ръководители, така и за председателите на ВКС, ВАС и главен прокурор. Не мога да разбера защо трябва да се внася напрежение в днешната изборна процедура, за какво се прави тази провокация. Дни наред ескалираше това нещо и в някои медии – тезата, че изборът може да бъде манипулиран, се прокарва. Всички в тази зала сме абсолютно наясно, че системата работи безотказно, точно отразява подадения вот и няма абсолютно никаква възможност да се проследи кой как е гласувал. Но, за голямо мое съжаление, в тази зала има членове на ВСС, които работят против интересите на ВСС и против интересите на България като цяло. Защото с абсолютно умишлени действия, и то действия не само при пряк умисъл, а и със специална цел, да злепоставят Съвета и България, вкараха в доклада няколко изречения, в които да пише, че броя на подадените гласове е по-голям от броя на присъстващите. И това стана, защото членове умишлено не спазваха правилата и гласуваха повече от един път „за” в някои избори. Така че ако ние спазваме правилата и сме добросъвестни и отговорни днес пред очите на цялото общество, няма да се излагаме, и нека не поставяме в неловко положение и двамата кандидати отвън, нека пазим тяхното достойнство и да преминем към процедурата, да

гласуваме отговорно, всеки според съвестта си и разбиранията си, и според представянето на двамата кандидати.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря. Други изказвания по предложението направено от Юлия Ковачева за точка за разглеждане? Няма.

Да, г-жо Карагьозова, заповядайте.

ГАЛИНА КАРАГЬОЗОВА: Категорично не съм съгласна с репликата на г-н Тодоров. Считам, че изричните препоръки, не биха могли да бъдат счетени за провокация. Освен това, не би могло да бъде счетено за провокация и случващото се често на заседание гласуване, при което сборът от положителните гласове е повече. Г-н Тодоров отправя нескрито обвинение към някои членове на Съвета, оставяйки впечатление, че дори знае кои са тези членове на Съвета и едва ли не за някакъв предварителен умисъл, злоумисъл, с което аз категорично не мога да се съглася. Но, така или иначе, именно за да се избегнат всякакви спекулации на тази тема, предложението е да обсъдим дали не бихме могли да ги избегнем, гласувайки с хартиени бюлетини.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-н Тодоров, за реплика. Заповядайте.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Аз не мога да отправя конкретни обвинения, защото системата за гласуване, много добре знаете, че няма памет и няма начин да се разбере кой е упражнил, без да има това право, е гласувал два пъти в нарушение на правилата. Призовавам към добросъвестност всички членове на Съвета и към спазване на правилата. Спазваме ли правилата, всичко ще е наред. Факта, че се е случвало няколко пъти броя на положителните гласове да е по-голям от броя на присъстващите, е само поради това, че някой умишлено не е спазил правилата. В тази зала мисля,

че няма хора, които не могат да управляват действията си и си натискат копчетата безразборно.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Уважаеми колеги, нека да гласуваме тогава предложението на Юлия Ковачева, за включване на допълнителна точка в дневния ред, свързана с промяна Правилата за избор, касаещи начина на .../прекъсната е/

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Не, моля! Аз не съм предложила включване на точка. Казах да обсъдим необходимо ли е да го включим като точка. Очевидно няма такава нагласа.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Значи, не правите такова предложение?

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Не съм направила предложение.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Съгласно уточнението от г-жа Ковачева, няма такова предложение, така че единствената тема за разглеждане в днешното заседание остава процедурата за избор.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Аз предлагам да се гласува.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Правите ли такова предложение, г-н Калпакчиев?

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Да, аз правя такова предложение, да се гласува.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Кое, г-н Калпакчиев? Все пак трябва да го запишем, тъй като г-жо Ковачева уточни, че само отправя призив за размисъл?

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Включването в дневния ред на такава точка за промяна в начина на гласуване.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Формално, от г-н Калпакчиев се прави такова предложение. Моля, който подкрепя включването на такава допълнителна точка в днешния дневен ред, по смисъла

направен от г-н Калпакчиев, да гласува. Който е „за”, моля да гласува.

Г-н Тончев, да броим гласовете. За – 5. Против? Въздържали се? 5 гласа „за”, 16 „против” и 2 „въздържали се” – общо 23, толкова са и членовете на ВСС, присъстващи и гласуващи в днешното заседание.

С това, дневният ред остава с първоначално определената в него тема, свързана с процедурата за избор. Съгласно приетите от нас Процедурни правила и съгласно закона пристъпваме към представяне на кандидатите от един от вносителите на предложенията, в рамките до 10 минути, по азбучен ред, представянето на кандидатите започва с представяне на кандидата Лозан Панов. От името на предложителите, г-н Димитър Узунов, заповядайте.

ДИМИТЪР УЗУНОВ: Благодаря. Уважаеми колеги, от името на предложителите, петима членове на ВСС, които преди това са работили като съдии в органите на съдебната власт, заявявам, че издигнахме и поддържаме кандидатурата на г-н Лозан Панов за председател на Върховния касационен съд. Безспорно това е най-важният пост в системата на общото правораздаване и кандидатът задължително трябва да притежава необходимите професионални, нравствени, лидерски качества, както и харизма.

Дефицитите, които се наблюдават във ВКС и тяхното наслагване през годините показват, че е необходим един нов подход за решаване на тези проблеми. Считаме, че предложеният от нас кандидат притежава всички изброени по-горе качества, а освен това има вече натрупан административен и реформаторски опит, новаторски идеи за промени в съдебната система, както и необходимият капацитет да ги осъществи.

Лозан Панов е съдия от кариерата, която е преминал през всички нива в йерархията след успешно положени конкурси за заемане на длъжност в съдебните органи. Добър професионалист и почтен човек, съдия Панов се ползва с безупречен авторитет, както сред своите колеги, така и сред обществеността. Освен това, той участва в най-важният момент в реформата в административното правораздаване в България. През 2006 г. бе избран от тогавашния ВСС за председател на най-големия административен съд в страната – Административен съд – София-град.

Отделянето на административното от общото правораздаване, бе една от най-сериозните реформи в българското правосъдие, която получи своята положителна оценка в докладите на ЕК.

Като ръководител на Административен съд – София-град Лозан Панов имаше за задача в сътрудничество с изпълнителната власт, да осигури сграда, да изгради цялата структурна и материално-техническа база, както и да извърши подбор и назначаване на съответната администрация – обща и специализирана.

Като ръководител съдия Панов винаги е бил толерантен със своите колеги и подчинени. Доказал е способността си да изгражда колектив, винаги е бил справедлив, а когато е необходимо – твърдост, за да отстоява принципни позиции, не се е поколебал да я покаже. Фактът, че днес столицата ни притежава един модерен европейски административен съд, в който гражданите намират за защита на своите права, показва, че съдия Панов се е справил отлично с поставената му задача.

В хода на процедурата съдия Панов спази всички стандарти за феър плей, медийните му изяви показаха безспорният

му професионализъм, но той се отличи най-вече със своите човешки качества. Видяхме в поведението му един адекватен, диалогичен, модерен и с проевропейска визия за промяна на съдебната система лидер. Опитът, който съдия Панов е натрупал по време на специализациите си в чужбина, очевидно го е подпомогнал да придобие освен нови знания, а също така и да възврати един друг професионален морал.

Високите изисквания, които издига върховната съдебна инстанция, налага освен безспорния авторитет сред магистратите и обществеността, и умения и способности у кандидата да консолидира съдиите, както от ВКС, така и от другите съдилища, за осъществяване на съдебната реформа.

Съдия Панов заложи като лайтмотив на своето представяне сред обществеността, умението си да консолидира, а внимателният анализ на неговите стъпки в хода на представянето показват, че той действително притежава харизмата да обединява. В номинирането, успя устойчиво и последователно, въпреки големите предизвикателства пред които бе изправен, да остане верен на своя принцип. Именно затова считаме, че в лицето на Лозан Панов ВКС би имал за председател през следващите седем години, един безспорен авторитет, визионер, реформатор, новатор и лидер, който би съумял да обедини и увлече с идеите си усилията на всички свои колеги.

Европейският стил на поведение, който съдия Панов наложи по време на кампанията за избор на председател, доказва, че най-висшата съдебна инстанция ще бъде представлявана от един европейски магистрат, който ще води уверено институцията към доближаване високите стандарти на европейското правораздаване.

За нас, уважаеми колеги, съдия Панов е символ на промяната в българската съдебна система.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря, г-н Узунов. Съгласно процедурата, от името на вносителите на предложението за кандидатурата на съдия Павлина Панова, г-н Камен Иванов, заповядайте, в рамките на 10 минути за представяне.

КАМЕН ИВАНОВ: Уважаеми колеги, от името на петима членове на ВСС, представям кандидатурата на съдия Павлина Панова, за председател на Върховния касационен съд.

Считаме, че съдия Павлина Стефанова Панова отговаря на всички законови изисквания и притежава необходимите професионални и нравствени качества да заеме длъжността „председател” на ВКС. Мотивите ни да предложим отново съдия Павлина Панова за участие в настоящия избор, са точното отчитане на резултатите от предишното ѝ представяне в избора на председател на ВКС, приключил на 25 септември м.г. Анализът, който сторихме от представянето ѝ не само при изслушването пред ВСС, а и от разговорите и медийните ѝ изяви, тогава. В подкрепа на настоящото предложение, намираме, че в настоящата, приключваща вече процедура нямаме никакво основание да отменим заявеното в тази насока за представяне на съдия Панова, определено от нас като блестящо досега.

С решение по Протокол № 35/24.07.2014 г. на ВСС бяха приети за сведение предложения на съдии от ВКС, относно профила за длъжността „председател” на ВКС, които критерии трябва да бъдат отчетени при избора на председател на този съд, на тази най-висша съдебна инстанция. А това са: знания и опит в правото, управленски опит, съдебен интегритет, независимост при правораздавателната си дейност, безупречна репутация и

неоспорим морален интегритет. Намираме, че съдия Панова притежава всички тези качества и подробно в предложението, което сме депозирали в писмен вид, сме заявили защо приемаме така.

Ще бъде кратък по отношение данните за съдия Панова, при представянето ѝ. Съдия Панова е родена на 12 февруари 1967 г. в гр. Грамада, Видин, където завършва и средното си образование. Завършва юридическо образование в СУ „Климент Охридски“ и от 1991 до 1992 г. е съдебен кандидат в СГС. До 1994 г. работи като прокурор в РП – София. От 1994 г. до 1998 г. работи като съдия в СРС. От тази дата, до 2001 г. работи като съдия в СГС и от м. април 2007 г., работи като съдия в САС. След тази дата е съдия във ВКС, като от 2013 г. заема длъжността „заместник-председател“ на ВКС и председател на Наказателна колегия.

Намираме, че правомощията на председателя на ВКС, разписани в чл. 114 от ЗСВ, изискват отлично познаване на дейността и специфичните особености на върховната касационна инстанция. В този аспект, в три пункта изрично сме посочили защо приемаме, че съдия Панова разполага с такъв капацитет. Намираме, че тя има необходимите познания за функционирането на съдебната система, за работата на съдиите, включително на съдиите във ВКС и свързаните с тази дейност специфики.

На второ място, намираме, че тя познава не само дейността на съдиите от този съд, професионалните им задачи и проблеми, но и те самите познават нейната квалификация и стил на работа.

И, на трето място – управленската компетентност на съдия Панова е безспорна, видно от досегашната ѝ дейност като заместник-председател на ВКС.

Последователният ѝ кариерен път в органите на съдебната власт и в самия Върховен касационен съд, натрупаният съдийски и управленски опит, ни дават основание да поддържаме предложението, което сме направили пред вас, във връзка с качествата, които притежава съдия Панова, за заемане на този пост.

Следва да се отбележи, че съдия Панова последователно е повишавала своята квалификация и ще подчертая част от обученията, които съпътстват нейното професионално и кариерно израстване: Институт „Ассер“, гр. Хага, ноември 2000; ноември 2002 г. – „Полицейско и съдебно сътрудничество по наказателни дела“; май 1998 г. – специализиран курс на обучение по „Право на ЕС“, гр. Трир, Германия; 2005 г. – специализация „Последни тенденции в практиката на съда в Люксембург, в Европейския институт за публична администрация, гр. Люксембург. Участвала е в специализации в Дания, Полша, Франция, по правата на човека и защитата им в Съвета на Европа и Европейския съюз. Намирам за необходимост да бъде подчертано следното. От 2007 г. съдия Панова е магистър по право на ЕС, след завършена съвместна магистърска програма на СУ „Климент Охридски“ и университета в гр. Нанси – Франция. От 2005 г. до настоящия момент съдия Панова е кореспондент на Република България по проект на ЕК посветен на приложението на европейската заповед за арест. На трето място, от 2007 г. съдия Панова е член, национален представител на България в съвместния общонадзорен орган на Евроджъст в Хага. На четвърто място, през м. февруари 2004 г. в СУ „Климент Охридски“ съдия Панова е защитила дисертация на тема „Европейски стандарти за надлежна наказателна процедура по чл. 6 от ЕКПЧОС“, в резултат на което ѝ е

присъдена научна степен „доктор по право“. От 1999 г. до 2006 г. е хоноруван асистент и преподавател в катедра по наказателноправни науки в СУ „Климент Охридски“. От 2000-та година съдия Панова е преподавател към НИП. На седмо място, следва да се подчертае, че в съавторство с други съдии, съдия Панова е участвала в изработване на набор от лекции и материали за обучение на магистрати в НИП. Те са подробно посочени в предложението и не намирам за необходимо да ги преповтарям при днешното представяне на съдия Панова.

Като намираме, че председателят на ВКС трябва да е изявен професионалист, с активна позиция по значими за правната общност въпроси, сочим, че съдия Панова е изразявала професионално становище по въпроси, които засягат развитието на правото и утвърждаването върховенството на закона. В тази насока, в повече от шест пункта изрично сме посочили приносът ѝ в тази насока. Намираме, че е от изключително значение бъдещият председател на върховната съдебна инстанция да познава задълбочено нормите на Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи и практиката на съда в Страсбург по приложението им. Съдия Павлина Панова е демонстрирала, и това многократно сме го подчертавали, последователна привързаност към ценностите отразени в ЕКПЧОС. Следва изрично да се подчертае, че от началото на 2009 г. съдия Панова е съдия *ad hoc* в съда в Страсбург, в ЕСПЧ и изборът ѝ е резултат от преминал успешно курс през 2007 г. за избор на български съдия в този съд, на който съдия Панова е една от номинираните и е преминала процедура по одобрение на ПАСЕ.

В предложението си подробно сме посочили, че освен солидната си професионална подготовка в тази област, в

качеството си на съдия ad hoc в ЕСПЧ в Страсбург, съдия Панова пряко участва в създаването на практиката на този съд. В предложението подробно сме посочили приноса на съдия Панова по конкретни дела, в които тя, като член-съдия на съдебните състави е участвала. Високият професионален и личен морал на съдия Павлина Панова, е публично безспорен и отстояван през целият ѝ професионален път. Положителните ѝ личностни качества, чувството за справедливост, безпристрастност, почтеност, морален интегритет, конструктивност при решаване на проблемите я правят ценен и търсен колега. Ние твърдим, че съдия Панова е колега, който обединява, и който може в пълна степен да попълни съдържанието на понятието европейски магистрат. Достойнството и търпението, с което умее да комуникира с колегите си, способността ѝ да отстоява позициите си и да поема отговорност, допринася за безспорният ѝ авторитет, с който тя се ползва сред колегите, така и сред научната общност в страната.

В обобщение, като намираме, че съдия Павлина Панова притежава качествата за осъществяване правомощията на председател на ВКС, предлагаме да бъде избрана за тази длъжност.

Благодаря.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря и на г-н Иванов. Това са, уважаеми колеги, двамата кандидати, предложенията за които бяха отново потвърдени от представител на предложителите.

И сега, съгласно процедурата, следва да преминем към същинската част на изслушването, която трябва да започне с представяне на доклада на КПА. От името на КПА, г-жо Итова, заповядайте за първия кандидат по реда на изслушването, за съдия Лозан Панов.

МИЛКА ИТОВА: Благодаря. КПА изготви доклад за притежаваните професионални качества на двамата кандидати, както е според правилата. Използвахме различни материали, а именно - атестационния формуляр и документи съдържащи се в кадровото досие на кандидата, автобиографични данни, информация от председателя на ВАС за дейността на кандидата в органа на съдебната власт, където работи, други документи постъпили по реда на т. 6.2 и 6.3, статистически данни от годишните доклади. В случая използвахме и данните от проверката на ИВСС, тъй като такава проверка в Административен съд – София-град беше извършена, когато председател на този съд беше съдия Лозан Панов. Искам да подчертая обаче, че в случая, мисля че подобрихме прозрачността и публичността на процедурата за избор на председател на ВКС, тъй като според правилата, както знаете беше извършено изслушване в КПА и в Комисията по професионална етика, смея да твърдя, че интересът към това изслушване в комисията беше изключително високо и тези, които присъстваха на това заседание на комисията и журналистите, видяха, че то продължи повече от 3 часа. Имаше доста въпроси поставени към кандидатите, с оглед изясняване техните виждания, както по отношение на стратегията, така и по отношение на съдебната система. Беше дадена възможност на съдия Панова да допълни вижданията и концепцията си по отношение на стратегията, тъй като нейната концепция беше представена преди да започне да се дискутира и да бъде приета Стратегията за съдебна реформа. В тази процедура, искам да кажа, че забелязахме, че има различни виждания на двамата кандидати по отношение на ключови въпроси касаещи както съдебната система, така и Стратегията за съдебна реформа. Това пролича и при

изслушването, което беше направено във ВКС. Аз лично, съм изключително удовлетворена от това изслушване пред съдиите от ВКС, тъй като тези членове на Съвета, които присъстваха на това изслушване видяха, че интереса на съдиите от този съд е изключително висок, задаваха се въпроси и повече от 3-4 на кандидатите, дори някои съдии се включваха повторно в дискусията и в задаване на въпроси, и там двамата кандидати се видяха, че имат по-различни виждания по някои от въпросите касаещи съдебната система и Стратегията за съдебна реформа, така че мога да кажа, че в тази процедура имаше състезание, като протоколите от двете изслушвания са качени на мониторите ви и всички са се запознали, както от изслушванията в КПА, така и от изслушванията пред ВКС. Те също бяха и в основата на изготвяне на докладите за притежаваните професионални качества на двамата кандидати.

Ще започна с представянето на съдия Лозан Панов. Съдия Лозан Панов започва професионалната си кариера в съдебната система като съдебен кандидат в Софийски окръжен съд през 1995 г. В СГС е младши съдия от 1999 г. до 6 декември 1999-та. На 6 декември е назначен на длъжността „съдия“ в СРС. В СГС е назначен през 2004 г. За председател на Административен съд – София-град, е назначен на 3 януари 2007 г. и от 6 юли 2011 г. става съдия във ВАС.

Допълнителните квалификации и специализации, съвсем накратко, тъй като при представянето на съдия Панов те не бяха изброени. Той повишава своята квалификация чрез обучение в страната и извън нея. 1997 г. е завършил курс по „Основи на европейското право“ в Дунавския институт за държавите от Средна и Източна Европа. В периода 2003-2004 г. е завършил 9-месечен стаж в съдебната система на Австрия като съдебен практикант, с

различни съдебни нива. С писмо от октомври 2004 г. президентът на Върховния съд във Виена, Австрия изразява оценка за работата на съдия Лозан Панов като практикант в различни инстанции, с признание за доказано огромно старание, активност и отлични юридически знания. През 2004 г. съдия Панов получава от вицепрезидента на Областния съд на Австрия и член на ВСС, оценка за работата си като стажант, с признание за ангажираност и компетентност. През 2007 г. съдия Лозан Панов е преминал специализиран курс на обучение в гр. Трир, Германия, участвал е в специализации във Франция, Германия и Австрия. Признат е като експерт и е установил широки международни контакти. От 2006 г. съдия Панов е преподавател в НИП. От 2008 г. е преподавател в Центъра за обучение на адвокати.

Съдия Панов е съавтор на монографията „Процесът по Закона за административните нарушения и наказания“. В съавторство с други съдии и преподаватели, е участвал в изработването на коментар „Административнопроцесуален кодекс“. Хонорован асистент по наказателно право в СУ. Удостоверение за завършено обучение за „Потенциални бенефициенти при подготовка на проектни предложения по ОПАК“. Със заповед на министъра на правосъдието е определен за член на състава на работната група за изготвяне на проект на ЗИД на Закона за администрацията. Със заповед на министъра на правосъдието до 2011 г. е определен за член на комисия по провеждане на избор за кандидат за съдия в Общия съд в Люксембург. Съдия Лозан Панов е показал способностите си във връзка с тълкувателната дейност на съда за преодоляване на неправилните и противоречиви съдебни практики, той е съдия-докладчик по Тълкувателно дело № 1/2014 г.

на ВАС. Също така е и докладчик по друго тълкувателно дело, описани са тези тълкувателни дела и участието му в тях.

Той е получил много добра оценка от периодичното атестиране и е повишен в ранг.

По отношение на биографичните данни по т. 2, успях да ги представя.

Становището на председателя на ВАС, относно дейността на кандидата като съдия във ВАС е, че същият притежава изграден и наложен авторитет на изключително подготвен, организиран, отговорен и преди всичко умеещ да мотивира с личността си дейността на магистрат. Посочено е в това становище на административния ръководител, и постановените актове 586 от съдия Панов, който правораздава в състава на VII отделение, Втора колегия, съществено правомощие на председателя на ВКС, е да отправя искания за приемане на тълкувателни решения, макар и в последните седем години магистратската му дейност да е съсредоточена в областта на административното правораздаване, съдия Панов се ползва и с репутацията на подготвен специалист в областта на гражданското и наказателно право, като доказателство за това, е както непрекъснатото му участие като лектор на национални и международни специализирани семинари, така и издадените в съавторство монографии, които цитирах.

Известен факт е, че преди да започне професионалният си път в системата на административното правораздаване, както посочих, съдия Панов е работил и в различни съдилища, като СГС, СРС. В този смисъл, напълно обосновано е да се отбележи, че той познава не просто отделни проблеми пред правораздаването в общите и административните съдилища, но има цялостен поглед

върху функционирането на съдебната система, и ясна визия за това какъв път и ценностен модел следва да отразява тя. Подобна широка всеобхватна визия е неизменна част от качествата, които следва да притежава един председател на ВКС. Т.е. освен познания върху редица въпроси, чувствителни за развитието на гражданската и наказателноправната юриспруденция, съдия Панов притежава и необходимият опит, позволяващ му да изпълнява активна дейност насочена към унифициране на правораздаването. Тук интересното, което е посочено от административния ръководител, че поради високия обществен интерес съдия Панов е ангажиран с редица медийни участия по повод осъществяваната от съда тълкувателна дейност. Видно от начина на отразяване, публичното му присъствие е прието изключително позитивно, като той нееднократно е представен като единствения магистрат коментиращ своите решения. По този начин съдия Панов показва лична готовност към комуникация с обществото, демонстрира желанието си и своето усещане за публичност, откритост и диалогичност, показва своят усет към общественения диалог, какъвто несъмнено един председател на съд, с ранга на ВКС, не просто следва да поддържа, а следва да търси и инициира.

От друга страна, подчертаната международна и европейскоправна експертност, в частност юриспруденциалните и доктриналните му познания във връзка с интеграционна проява на ЕС, неразделна част от която е практиката на съда в Люксембург, както и професионалните организации в дейността на Съвета на Европа, позволяват съдия Панов да бъде характеризиран като високо квалифициран специалист, постоянно търсещ и развиващ се в експертните си познания. Именно многопластовото кариерно развитие и доказаният професионализъм, както в областта на

националното право, така и в материята на международноправното сътрудничество, позволява на председателя на ВАС да характеризира съдия Панов с европейския термин „юрист – призната компетентност“. Тук следва да се отбележи на тази процедура, че по време на кариерата си съдия Панов, и не трябва да се подминават проявените през годините управленчески и административни качества, белязали периода на неговото председателстване на най-големия административен съд в страната - Административен съд – София-град. Проявените дипломатични и комуникативни способности, доказаният опит като мотиватор, можещ да извлече максималното от своите колеги, но и като ръководител работещ постоянно в подкрепа на служителите и магистратите, поставят във съмнение неговата реална подготовка за предстоящите за решаване въпроси и изпитания пред които един председател на ВКС неминуемо ще бъде изправен. Посочват се и неговите личностни и нравствени качества, доказана обективност, безпристрастност и високо развито чувство на справедливост, базирано върху закона.

По т. 4, във ВСС по Правилата за избор на председател на ВКС, постъпи едно становище в подкрепа на съдия Лозан Панов, а именно от НПО „Сдружение юристи срещу корупцията“, качено е на мониторите и всички са се запознали с него. И в последната част от доклада ние анализирахме статистическите данни от работата на съдия Панов и като съдия във ВАС, но и статистическите данни и обобщените изводи от проверката на Инспектората, която е била извършена в Административен съд – София-град, където изводите са, че изключително добрите организационни умения на председателя Лозан Панов са допринесли за много добрата екипна работа на служителите в Административен съд – София-град, както

и на магистратите в този съд. Ето защо, на основание всички събрани материали, които изброих, КПА дава своето становище, че съдия Лозан Панов има необходимия професионален опит и доказана управленска компетентност за длъжността, за която кандидатства – председател на Върховния касационен съд.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря на г-жа Итова за представянето на първия кандидат, по реда на изслушване и становището на КПА.

Следващият доклад, съгласно изискванията на процедурните правила, е на Комисията по професионална етика и превенция на корупцията.

От името на комисията, г-н Тодоров, заповядайте за да представите доклада за кандидата Лозан Панов.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Колеги, ще се опитам да бъде максимално кратък, за да дадем възможност на двамата кандидати да защитят своите концепции и да отговорят на поставените от нас въпроси.

Становищата и за двамата кандидати са приети от комисията и са публикувани на сайта на ВСС още на 21 януари т.г., т.е. преди повече от седмица и са достъпни за всеки български гражданин, така че аз няма да препрочитам пълния текст на становищата, а ще се спра на основните моменти.

По първия пункт – лични данни и професионална биография, ще го пропусна, защото те бяха представени от г-жа Итова. Материалите въз основа на които ние сме изготвили нашето становище са: две становища на Комисията по професионална етика; едното е на комисията при ВАС, където понастоящем г-н Панов е съдия, а другото е на комисията при Административен съд – София-град, където той е бил административен ръководител, в

рамките на един мандат. И двете са изключително положителни, текстовете са на разположение, няма да ги препрочитам.

Най-интересният момент от всички части на становището, безспорно е информацията получена от публични източници. По отношение на съдия Панов няма дисциплинарни наказателни производства, не е имало констатирано несъответствие между подадените от него пред Сметната палата декларации и имотното му състояние; не е констатиран конфликт на интереси и няма процедури по отношение на него по Закона за предотвратяване и установяване конфликт на интереси; не са извършвани данъчни проверки и ревизии. В двата инспектората – на ВКП и този към ВСС, са постъпили общо 5 сигнала, в които се споменава името на съдия Панов. Тези сигнали подробно бяха разгледани в комисията, в присъствието на съдия Панов, бяха обсъдени. Това заседание, трябва да спомена, че за първи път беше публично, директно можеше да бъде наблюдавано в залата за журналисти във ВСС. По никой от сигналите няма констатирани никакви нарушения, извършени от съдия Лозан Панов, както като съдия, така и като административен ръководител. В медиите липсва информация, която да поставя под съмнение притежаваните от него високи нравствени качества и категоричният извод на комисията, е, че съдия Лозан Панов спазва изискванията регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските магистрати, и притежава необходимите нравствени качества за заемане на длъжността „председател” на Върховния касационен съд.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря на г-н Тодоров.

Както споменах и г-жа Итова и г-н Тодоров, на вниманието на всички членове на Съвета са и материалите въз

основа на които са изготвени тези становища, те са и публично оповестени и на сайта на ВСС.

И да преминем към изслушване на съдия Лозан Панов.

/В залата влиза Лозан Панов/

Добър ден, съдия Панов. Заповядайте. В рамките на процедурата за избор на председател на Върховния касационен съд Вие сте кандидата, който съгласно изискванията на закона следва да бъде изслушан пръв, по азбучен ред. В рамките на 20 минути, така както изискват правилата на ВСС, имате възможност да представите Вашата концепция и да изложите основните виждания в нея, тези неща, които смятате, че са важни, след което да отговорите на въпроси, които ще бъдат поставени към Вас.

Заповядайте!

ЛОЗАН ПАНОВ: Благодаря Ви, г-жо Найденова.

Уважаеми членове на ВСС, моята концепция е структурирана съобразно Правилата за избор на председател на Върховен касационен съд. Тя съдържа три елемента. Първият елемент, е личната ми мотивация за заемане на длъжността. Вторият елемент, е анализ и оценка на състоянието на ВКС, и третият елемент, е цели за развитието на самата институция.

Позволете ми да започна с първата част – лична мотивация за заемане на длъжността. Позволил съм си да започна с една китайска поговорка, случва се така, че ставаме свидетели на китайската поговорка: „Пази ме Боже, да не живея в интересни времена!“. Нихилизмът стана събирателно понятие на всяко нещо, което ни заобикаля. Диагнозата вече е ясна – гражданите не вярват на държавата, гражданите не вярват, че съдебната система е справедлива с тях, гражданите не вярват, че политическите партии ги представляват, не вярват, че полицията ги защитава, не вярват,

че данъците работят за тях. Смятат, че е по-добре да не се спазват правилата за поведение, отколкото да се спазват. И имат своите основания за това. Недоверието е подходяща среда за развитие на статуквото, но само временно. Мисля, че това, което виждаме, което се случва в България има и добра новина, и то е, че се изплашихме от това в какво превърнахме България. Считам, че най-накрая се стреснахме от това и смятам, че това, което трябва да направим, е да се обединим в реформите, които в най-голяма степен касаят съдебната власт. Време е да постигнем консенсус за тези реформи. Европейската комисия нарича това „върховенство на закона“ и го отбелязва във всеки доклад за България. Факт е, че от 1997 г. насам, България изпълнява трудни дисциплинарни програми, и ако тя има успех в определени области, то е поради натискът отвън. Вече 8 години България е член на ЕС, но въпреки това продължава да съществува Механизмът за сътрудничество и проверка, защото не сме доказали, може би, че можем сами да се справяме с нашите проблеми. Българската демокрация отдавна навърши своето пълнолетие и това, което можем да покажем, е, че осъзнаваме нашите проблеми и можем сами да се справим с тях. По този начин ще извоюваме, както доверието на нашите европейски партньори, така също ще извоюваме и нашето собствено себеуважение. В тази връзка, благодаря за номинацията на колегите от Висшия съдебен съвет, благодаря за честта и отговорността, която делегират към мен. Но тук искам да кажа следното - поста председател на Върховния касационен съд не е самоцел! В своята дейност досега винаги съм се придържал към върховенството на закона и необременен от желанието да се харесам на когото и да било. В своята кариера съм използвал винаги стълбите, а не асансьора. Кандидатствал съм за младши съдия в СГС, след това съм бил

съдия в СРС; съдия в СГС и 2006 г. участвах в големият, единствен, национален конкурс за административни съдии. След спечелването на конкурса бях номиниран и оглавих Административен съд – София-град. Този съд го имаше тогава/2007 г./ само в сърцата на съдиите, избрани за съдии в този съд. Единственият документ, който можеше да се пипне, единствената вещ, беше документа, че съм избран за негов председател. Няколко години по-късно този съд има своя сграда, материални условия за осъществяване на дейността на магистратите. И най-важното, константна практика – достойни юристи работещи в него, които доказаха, че този съд се еманципира и като съд на европейската общност, защото той изготви едни от най-интересните преюдициални запитвания. Само ще спомена делото „Елчинов“, делото „Кадзоев“ и други. До 2003-2004 г. съм бил правен практикант в Австрия, тогава България все още не беше член на ЕС. Всички свои познания за правно сътрудничество, добри практики, се опитах да ги приложа в дейността си като председател на Административен съд – София-град. Всъщност ние бяхме реформата в административното правораздаване, благодаря на моите колеги, които бяха до мен в този момент.

Считам, че изборът за председател на ВКС се осъществява в исторически момент за нашето общество, то вече твърдо е привързано към демократичните ценности и изисква от нас една адекватна съдебна система. Считам, че ние не трябва да забравяме нормата на чл. 118 от Конституцията, че правораздаването се осъществява в името на народа. Считам, че ние сме длъжници на обществото и трябва да намерим начин да възвърнем доверието към съдебната институция. Да, аз не съм член на състава на ВКС, но погледът отвън, според мен, е по-

обективен. Когато се налагат тежки реформи, считам че именно човек отвън може да ги осъществи.

В моята концепция съм заложил на пет неща и съм ги групирал по следния начин:

Първо – независимост на съдебната система. В нея съм акцентирал на актуалната стратегия на Министерството на правосъдието и желание за институционална реформа, свързана с ВСС. Поддържам, че ВСС трябва да има две колегии – съответно колегия на съдиите и колегия на прокурорите и следователите. Този орган трябва да бъде постоянно действащ и съм го застъпил в своята концепция.

Вторият акцент, на моята концепция съм нарекъл „Премахване на социализма и на уравниловката в съдебната система“. А именно, да се създаде действен механизъм, като така ще се оцени натовареността на магистратите и да имаме реална оценка на тежестта на делата, които те разглеждат, за да могат да бъдат мотивирани да работят.

Третият акцент, касае електронното правосъдие. Считам, че без електронно правосъдие реформа в съдебната система няма как да се осъществи.

На четвърто място, съм заложил и съм нарекъл проблема „имиджова криза“. Смятам, че българската съдебна система се намира в тежка имиджова криза! Това показват данните от проучванията. Изходът е, увеличаване на прозрачността и диалога с гражданите. Считам, че съдебната система беше прекалено дълго затворена в себе си, тя трябва да се отвори и да има диалог с гражданите.

На последно място, но не по значение, акцентирам на човечността в съдебната система. Смятам, че формализмът в

съдебната система направи тази система ... Трябва да я направим по-човечна! Уважението се заслужава, а не се изисква. Смятам, че ние сме длъжници в това отношение и мисля, че пътят не е да се затваряме в нашето съдийско его.

За да се осъществят тези добри намерения, разбира се, трябва да се реализират и други по-глобални реформи. За тях, са необходими усилията на трите власти – на съдебната власт, на законодателната и на изпълнителната.

Мотивиран съм да участвам в този конкурс от това, че самата изпълнителна власт протегна ръка със Стратегията за реформа в съдебната система, добрите сигнали, които идват от законодателната власт, ме мотивира да приема, че всички съзнават значението на този проблем. Разбира се, консолидирането на трите власти не бива да бъде за сметка на тяхната независимост.

По отношение на втората част – анализ на оценка на състоянието на ВКС и очертаване на негови достижения и проблеми в дейността му, ще започна с това, че Върховният съд, съобразно чл. 119 от Конституцията на Република България правораздава по наказателни, граждански и търговски дела. А съобразно чл. 124 от Конституцията, извършва и тълкувателна дейност.

По данни от доклада за 2013 г. общата численост на състава на съда е 359 души. От тях 110 са съдиите, а за 2013 г. са работили в съда 95; командировани – 8 съдии. При анализ състоянието на ВКС, за мен, се забелязва един умишлено премълчан въпрос, а именно броя на върховните съдии – 110. Дал съм пример с Германия. Върховният касационен съд на Германия е от 130 съдии; съдебна администрация – 250 души и 50 души научни работници. Подобно на правните помощници, но не точно. При съпоставка на броя на населението, с броя на съдиите, считам че се

виждат отликите. Ето защо смятам, че ограниченият, концентриран брой на върховните съдии ще бъде предпоставка до тази съдебна институция да достигат най-компетентните и най-подготвените и хората, които имат безупречен морал. При население с държава под 7 милиона вече, считам че 110 съдии е един голям брой. С това искам да кажа, че намаляването на натовареността на съдиите, според мен, не трябва да се осъществява чрез увеличаване броя на съдиите във ВКС. Трябва да се търсят други пътища, конкретно съм ги посочил в своята концепция, а именно - разтоварване от дела, с промени в законодателството, за което пак ще има нужда от подкрепа на законодателната власт, увеличаване броя на правните помощници, институт на медиацията и други.

Съгласно чл. 109, ВКС се състои от Наказателна колегия, Гражданска колегия и Търговска колегия. Тези три колегии правораздават по различен начин. В Наказателна колегия съставите се определят на случаен принцип, докато съставите в Търговска и Гражданска колегия са трайно установени. В зависимост от случайното разпределение на делата, се гледат от съответния състав.

По отношение на административния капацитет на ВКС, ще кажа само - 123 броя обща администрация; 76 броя специализирана; 13 правни помощника – сега вече са увеличени, с оглед направените конкурси в съдебната система. Като се отчитат достиженията на ръководството на ВКС, няма как да не отбележа, че той трябва да бъде малко по-активен във връзка с оперативните програми на ЕС и по-скоро ОП „Добро управление“, която, ако бъде бенефициент ще модернизира обслужването, защото контактът на гражданите с Върховния съд, най-често се осъществява на ниво администрация.

По отношение на деловодната система намирам, че може да се модернизира техническата инфраструктура, а досежно архивът на съда считам, че трябва да се дигитализира, с оглед на това, да не се губят данни. Всички европейски институции са преминали вече на дигитален архив.

По отношение на правораздавателната и тълкувателна дейност на ВКС, мога да отбележа, че се забелязва наистина висока натовареност на тази съдебна институция. От доклада за 2013 г. в Наказателна колегия броят на делата на съдия е 81; 190 са в търговска колегия и около 152 в гражданска колегия. Очевиден е дисбаланс, известната диспропорция. Това определя и бъдещи тенденции, в Търговско отделение - намаляване на натовареността на съдиите и преодоляване на проблема с бавното правосъдие. По отношение на Наказателна колегия – уеднаквяване на практиката и, разбира се, намаляване натовареността на върховните съдии.

Тълкувателната дейност бележи своя ръст. Действително от 2007 г. насам, над 110 тълкувателни решения. Считам, че тази тенденция трябва да продължи, като се увеличи аналитичния капацитет на съда за тази дейност. Имаме и едно друго положително явление – това са съвместни тълкувателни решения между ВКС и ВАС. Знаете, тълкувателно решение № 1 от 2014 г. и тълкувателно решение № 2 от 2014 г.

По отношение на механизма на разпределяне на натовареността, не еднаква е практиката. За Наказателна колегия Общото събрание е приело правила, които определят коефициент на тежест. Такива правила няма в Търговска и Гражданска колегия, но там е и по-трудно да се съставят, защото в Търговска колегия се касае, не както в Наказателна колегия, НК и НПК, в Търговска колегия става дума за над 265 акта, които са подсъдни на този съд.

Ще акцентирам само на неизпълнение на задълженията на въззивните съдилища при администриране на касационните жалби. Този проблем е констатиран и през 2012 г., за съжаление, се е развил през 2013 г. Над 1400 дела в Гражданска колегия и около 900 дела в Търговска колегия, са свързани с недопустими жалби по реда на чл. 284 от ГПК. Намирам, че е удачно контакта с председателите на апелативните и въззивните съдилища и дискуссионен формат на ротационен принцип, поне три пъти в годината, по тези теми с колегите.

По отношение на кариерното развитие и командироването на съдиите във ВКС, макар и гарантирано по закон, често кариерното развитие попада в хипотезата на бързата писта. За съжаление ВКС няма добри примери, напротив – има негативни примери в това отношение.

По отношение на командироването съм развил подробни доводи в своята концепция, като най-странното е, че именно при командироването именно командированите съдии най-често печелят и конкурсите в горната инстанция. Развил съм подобни съображения и в своята концепция.

По отношение интернет страницата на съда, считам че може да се усъвършенства търсенето на правна информация от него, а също така и реквизитите в информационното поле, когато се прави справка по конкретно дело. Смятам, че реквизитите на страницата на Върховния административен съд дават по-голяма информация по отношение на статуса на делото - деловодител, съдия-докладчик, съдебно заседание и др.

По отношение на правомощията по чл. 114, т. 13 от ЗСВ, а именно бюлетинът издаван от ВКС, считам че съдът изпълнява своите задължения и изисквания, но мисля, че формата може да

бъде по-адекватна като се издава този бюлетин и в електронен вид, които ще бъде оценено и от правната гилдия.

По отношение на целите за развитието на ВКС и методите за тяхното прилагане, както казах, групирал съм ги в пет елемента. Първият – независимост. Взех своята позиция по отношение на Висшия съдебен съвет.

Нека да кажа няколко думи и за случайното разпределение на делата във ВКС. Смятам, че съдът разполага с една от най-добрите системи за случайно разпределение и там, където трябва да се акцентира, е необходимостта от изработване на стандарт за сигурност на информационните технологии. Беше хакнат Пентагона, така че сигурността на информацията трябва да бъде гарантирана и в тази институция. Считам за уместно да се направи изграждане на по-сигурна комуникационна връзка между сървъра на ВКС и ВСС, така че членовете на ВСС да имат възможност в реално време да наблюдават случайното разпределение на делата. Не виждам пречка да се извършва и технологичен одит от определени лица от ВСС, на случаен принцип, по различно време, за да може да се извършва проверка на този щекотлив проблем, особено сега, в съдебната система.

Акцентирам и върху публичния регистър на отводите на съдиите. Намирам това за важна мярка, която няма да отнеме много средства, на сайта на ВКС да има подменю с отводите на съдиите и причините за това. Казвам го, защото това е важно не само за ВКС, но и за другите съдилища в страната и особено в някои районни съдилища, където има множество отводи, включително и немотивирани.

Твърдо съм за промяна на чл. 188, ал. 1 от ЗСВ, а именно в определянето на 20% чрез жребий на свободните места в

съда. Считам, че тази норма може да бъде променена, като това бъде само до ниво на окръжен съд. Считам, че идеята за промяна касаеше възможността доценти и асистенти да стават съдии във ВКС и ВАС. За съжаление, практиката показва, че не са много желаещите от научните работници да работят в съда. В този смисъл, за да не демотивираме колегите, мисля че до ниво окръжен съд, тази норма следва да съществува.

По отношение повишаване правната квалификация на съдиите във ВКС, считам че нивото на експертиза на съдиите е високо, но за да не бъде това кратка констатация, временна, и да се дължи само на амбициите и желанието на съдиите, може да се използват ресурсите на правосъдие и също така на ЕК, „учене през цял живот“, програмата, която съществува, защото само 20% от съдиите в България са преминали обучение по европейско право. А както знаем, промяната на нормите най-често касаят акт на ЕС, ето защо съдиите следва да бъдат подготвени за тези нови предизвикателства, още повече с поэтапното въвеждане на договора от Лисабон.

Акцентиран съм, няма да спирам детайлно, върху работата на вещите лица, защото смятам, че квалификацията и компетентността на вещите лица влияят на качеството на правораздаването в страната.

По отношение на втората част – регулиране натовареността на съдиите, предлагам създаване на централизирана комисия за оценка натовареността и определяне тежестта на отделните видове дела към реформирания ВСС. В Актуализираната стратегия акцентът е върху Комисията по атестиране и Комисията по налагане и ... на наказанията. Но смятам, че тази комисия, която предлагам да се създаде, е

достатъчно важна, защото бюджетът трябва да бъде съобразен с натоварването на съдебната институция и с тежестта на дела, която тя гледа. Това е важно за мотивирането на съдиите. Нарекъл съм този елемент „социализъм в съдебната система“. За мен това е анахронизъм! Независимо от това кой колко работи, получава сравнително еднакво възнаграждение. Нека да мотивираме съдиите и съдебните служители, съобразно тяхното натоварване и тежест на делата. А ние знаем, че те, в различните съдебни институции са с различна тежест и натоварване. До изготвянето на такъв стандарт, считам че във ВКС може да се дискутира на Общи събрания на съответните колегии, свързано с коефициента на тежест, а именно фактическа и правна сложност на делото по абстрактни и конкретни критерии, но по-важно е да се отчитат допълнителните ангажменти на върховните съдии, свързани с преподавателска дейност в НИП и в университетите, с това, че те осъществяват и дейност на изпит на младите юристи, дейност, свързана с централни административни органи и др.

Ще акцентирам също накратко за електронното правосъдие. Без електронно правосъдие не може да има реформа в съдебната система. Защо? – Това ще бъде видимата част от реформата. По всяко време, всяко едно лице, което има достъп до интернет ще има възможност да прави проверка на своето дело. По този начин ще имаме по-реална статистика, ще имаме и липса на директен контакт със съдебната администрация и съответно корупционни практики. Средства могат да бъдат осигурени по ОП „Добро управление“. Считам, че разсрочването на мярката до 2020 г. намирам за незадоволително. Това трябва да бъде обща политика припозната от държавата, така както е в Естония. Дори

Украйна, която е във военен конфликт, е по-напред във въвеждането на електронното правосъдие.

Няма как да не акцентирам върху четвъртата част от моята концепция – имиджова криза. Българското правораздаване се намира в тежка имиджова криза! Калкулацията на това е, че понятието „магистрат“ има циничен подтекст в съзнанието на гражданите и няма как да не бъде така. От едно изследване на БСК над 50 фирми, предприемачи и собственици са на мнение, това е гръбнакът на българската икономика, 94% не вярват в съда! Това няма как да не рефлектира и върху ВКС. Очевидно е, че имаме сериозен проблем и лечението не е с палеативни мерки. Необходими са по-дълбоки, хирургични намеси, според мен. Преди няколко години, едно решение постановено от ВКС буквално взриви общественото мнение. Световният шампион по фигурно пързаляне Максим Стависки получи условна присъда за шофиране в нетрезво състояние, причинявайки смърт на 23 годишно момче, а друго момиче изпадна в продължителна кома. Преди катастрофата Стависки беше рекламно лице на кампанията „Не съм пил“. Спортистът е известна личност, но дали с това решение съдът доказва на обществото, че правосъдието е еднакво за всички?! Ще дам и друг пример – Мартин Борилски. Френските следствени служби имаха безспорни доказателства за извършителите на престъплението. Българският съд не забелязваше тези улики, отново се намери френският посланик, тогава Етиен дьо Понсен, слава Богу, възтържествува правосъдието! Давайки тези примери, искам да кажа, че съдът трябва да престане да мултиплицира тезата, че съдебните актове не се коментират и съдът говори само със своите съдебни актове. Време е да отворим съдебната система, която прекалено дълго бе затворена в себе си. В този смисъл, ние,

съдиите, когато има нужда от информация на обществото, трябва да я дадем. Независимо от това как ще бъде коментирано едно дело, но ние сме длъжни да дадем тази информация – обективно, с мотивите и съображенията за постановяване на съдебния акт. Защото ако не го направим, може да има спекулации, може да има твърдения, но ние дължим тази информация, защото когато един съдия е постановил своя съдебен акт и той е минал през неговото сърце, няма начин той да не убеди обществото в съображенията за постановяване на този съдебен акт. Никога не съм се крил от медиите, когато е имало необходимост за това. Примерът с мобилните камери, например, съм излизал пред обществото и съм обяснявал мотивите и съображенията. Тук не става дума да търсим утвърждаване от обществото, не става дума за това да търсим нашата оценка от обществото. Става дума да дадем достоверната информация и да може обществото да се запознае с реалните аргументи за това. Считам, че е необходима повече публичност и прозрачност и цялостна промяна на нашето поведение като магистрати, защото ако ние не го направим, тогава обществото няма как да не остане с мнението, че правото е някъде извън съдебната власт. Знам, че няма панацея за това, знам, че много съдии няма да искат да участват в подобно нещо – някои мислят, че това е реалити шоу. Но, ако не го направим, няма как да възвърнем доверието на обществото.

Държа много на човечността в съдебната система, която съм посочил в точка пета. Считам, че формализмът в съда, в съдебната система, е иззел човешкото от процеса. Понякога един човек влиза в съда само веднъж през живота си – с какво убеждение ще остане той там, ако в съда срещне дистантност, студенина и високомерие?! Истината е, че съдията познава казуса,

иска да помогне на болката на човека, но от отношението към човека в съдебната зала ще проличи и ролята и доверието в съдебната система. Уважението не се изисква, то се заслужава. Считам, че поведението на магистратите в съдебна зала, в голяма степен ще помогне за възвръщането на това доверие. Бих искал да се върна и върху човешкия образ на самия съдия. Той, също като всеки човек има своите болки и страдания, мечти. Ако ние върнем човешкия образ на съдията, ако успеем да убедим и обществото в това, че много съдии правят компромиси с времето за своето семейство, за своите близки, смятам че по този начин ще успеем да обърнем този негативен образ на магистрата в обществото. Съдийският труд е тежък труд, заслужава уважение! Но, отново казвам – уважението не се изисква, то се заслужава.

В заключение, накратко. Промяната в статуквото преминава през сериозни реформи и в своята концепция съм използвал думите на Моника Маковей, бившата министър на правосъдието на Румъния: „Изчистим ли съдебната система, тя ще изчисти всичко останало.” Считам, че палеативните мерки, дребните козметични промени, няма да доведат до реформата, която всички ние желаем. Вероятно всички осъзнаваме, че дните на този ВСС, може би, са преброени, само че никой не може да ме убеди – без институционална промяна на Висшия съдебен съвет и без промяна в законите, как един нов Висш съдебен съвет ще бъде по-добър от стария. И защо аз съм против това, да престане да действа ВСС – защото смятам, че това ще доведе до по-голяма институционална криза.

Няма как да не кажа, че в рамките на една обща европейска правна общност, няма защо да се сърдим, че чужди дипломати коментират съдебни актове. Защото когато сме в едно

общо правно пространство, няма нищо нередно българският съд да носи отговорност за съдебните актове, които постановява.

По отношение на Механизма за сътрудничество и проверка, само да кажа: защо трябва винаги отвън да ни показват очевадното?! Няколко факта и приключвам. За 25 години 3 милиона българи напускаха България търсейки по-добро място за живеене. По данни на Евростат 50% от тези, които останаха в България, живеят в мизерия и нищета. Малкият икономически растеж в България в този момент, не може да осигури по-добро бъдеще на тези, които са останали тук. Това може да стане само с инвестиции, а съдебната система е тази, която гарантира правата на човека и правата на хората, които инвестират тук от другите държави. Ето защо, смятам че недоверието в обществото е показателно и за отливът на инвестиции в България. Това, което сочи като обезпокоителни факти има и своя позитив. В самото начало започнах – стреснахме се от това, в което превърнахме България! Считам, че ако ние изведем като модел, как се отразява върху живота на българския гражданин върховенството на закона, смятам че можем да направим нашата страна по-добро място за живеене.

И накрая, в заключение, бих искал да кажа нещо за кампанията. Днес е решаващия ден на процедурата, само да кажа, че изживявам всеки един етап от тази процедура. Бях поканен от съдиите от ВКС, изслушаха ни нас, установих много проблеми. Ето защо смятам, че те очакват своите бързи и ефективни решения.

От своя житейски и съдийски опит установявам, че България, макар и малка държава има грешно чувство за общност и за обединяване. Макар и малка държава, ние имаме два Синода, имаме поне четири браншови организации, които когато трябва да бранят интересите на своите членове, започват да се занимават

помежду си. В този смисъл, няма как да не отбележа, че получавах множество обаждания от членове на Съюза на съдиите в България, смс-си, по вайбър, от другата Асоциация на българските съдии желяха да ме подкрепят. Последната подкрепа беше от Пациентска организация. Отказал съм тези подкрепи, и ще ви кажа защо. Защото смятам, че ролята на председателят на Върховния касационен съд, е не да разделя, а да обединява. Лидерът трябва да умее да консолидира, а не да разделя хората помежду им, защото за осъществяването на големите реформи, е нужно консолидиране, нужно е обединяване интересите на много хора. Ето защо смятам, че ако пътят за този пост преминава през това да се разделят хората, по-добре да не избирате мен за председател на Върховния касационен съд, изберете другия кандидат. Аз няма да отстъпя от моите принципи, които съм отстоявал от самото начало.

И, в заключение нещо, което много държа предвид предложението на съдия Калпакчиев и на съдия Юлия Ковачева – аз лично, държа да гласувате предложението направено от двамата членове на ВСС. Считам, че докладът от 28 януари изрично касае само една забележка за тази процедура за избор на председател на ВКС, а именно, тя да бъде направена прозрачно и на феър плей. До този момент мисля, че всички виждате, че това се случва. Ето защо, аз моля да прегласувате решението си за начина, по който да бъде избран председателят на Върховния касационен съд. Дължим това на обществото. Този избор се наблюдава от всички – от българското общество, от нашите европейски партньори. Забележката в доклада за мен е важна и значима. Моля ви да го прегласувате, и моля решението да бъде взето чрез ръчно гласуване и бюлетини. Това е моето мнение.

Благодаря за вниманието!

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря Ви, съдия Панов.

Уважаеми колеги, следващата фаза от изслушването на кандидата Панов е свързана с отговор на въпроси. Съгласно правилата, първо следва да задам въпросите, които са постъпили от неправителствени организации или магистрати. На вниманието на всички е, оповестено е и на интернет сайта на Висш съдебен съвет. И към двамата кандидати са постъпили въпроси само от името на юридическо лице с нестопанска цел Съюз на одиторите от Сметната палата. Разбира се, както виждаме всички, времето на подаване на тези въпроси не е съобразено със срока, посочен в самите ни процедурни правила, който трябва да е до 7 дни преди датата на изслушване. Смятате ли, че има някакъв проблем да задам тези въпроси, така както изискват правилата? Виждам, че има одобрение от членовете на Съвета тези въпроси да бъдат зададени. Те имат две части. Първата част от тях е персонални въпроси към всеки от кандидатите. Следващата част е свързана с общи въпроси, които да се поставят на всеки от кандидатите.

Колега Панов, въпросът към Вас в частта „Персонални въпроси“ е свързан с Вашата мотивация, психологическите промени и нагласи, настъпили в рамките на няколко месеца, така че да се ангажирате с участие във втората процедура за избор на председател на Върховния касационен съд и на какво отдавате неучастието си в първата такава процедура? На липса на мотивация или на неувереност? И смятате ли, че има обективна необходимост Върховният касационен съд да се оглави от външен за институцията административен ръководител, като се посочват примери с предходни председатели на Върховния касационен съд - Иван Григоров и Лазар Груев.

Заповядайте. Предполагам сте имали възможност да се запознаете с въпросите. Те бяха публично оповестени на сайта.

ЛОЗАН ПАНОВ: Благодаря, г-жо Найденова. В своята лична мотивация изрично съм посочил. Считам, че имам административен и реформаторски опит. Изрично посочих, че съм ръководил Административен съд - София-град, когато се реформираше административното правораздаване. Говорим отново за реформа, състояла се 2007 г., когато България влезе в Европейския съюз. Отново казвам - погледът отвън е по-обективен. Когато си в съда ти имаш определени констелации със съдиите. Потрудно е реализирането на реформа, когато се прави отвътре. Виждате че дори когато се осъществява промяна в по-малки общности, дори във фирми, в други предприятия, човек отвън има по-обективен и адекватен поглед.

По въпроса защо не съм участвал в първата процедура. Аз не съм бил номиниран в първата процедура, за да мога да участвам. Чул съм, че моята кандидатура е била обсъждана, но дали това е така аз няма как да кажа. Участвам във втората процедура. А по отношение на това защо реших да откажа в началото на процедурата, ако в това се състои въпроса, аз съм отговарял многократно на този въпрос, щом се налага ще го направя и сега. При мен се натрупаха определени факти и обстоятелства, които нямаше как да не рефлектират и върху мен. Съдията също е човек, той също има своите проблеми, които следва да решава, но по-важното е да акцентирам върху това защо се върнах. Защото тази процедура, вече няколко пъти казвам, трябва да протече съобразно правилата, феърплей, честно и достойно. Тук става дума не само за авторитета на съдебната власт, става дума и за имиджа на нашата страна.

Благодаря.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: И аз Ви благодаря. И общите въпроси, които са поставени и към двамата кандидати. Доста важни проблеми се повдигат с тях. На първо място - Намирате ли за необходимо Върховният касационен съд да разполага със законодателна инициатива и защо?

ЛОЗАН ПАНОВ: Моето лично мнение е, че Върховният касационен съд не следва да има законодателна инициатива. Смятам че става дума за разделение на властите. Смятам че начинът, по който може да отстоява Върховният касационен съд и в частност председателят е именно чрез контакти, убеждения в законодателната и изпълнителната власт, тогава когато трябва да отстоява своите интереси.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря. Няколко въпроса, които ще се опитам да ги обединя в един, тъй като те касаят питане към Вас. Удачно законодателно решение ли е, от гледна точка на въпроса с натовареността на Върховния касационен съд, въведените в Гражданско-процесуалния кодекс респективно и в Наказателно-процесуалния кодекс предмет на касационно обжалване. Визират се конкретно чл. 280 от ГПК, уреждащ основанията за допускане до касационно обжалване и чл. 346 от Наказателно-процесуалния кодекс относно предмета на касационното обжалване. Тъй като и във Вашата концепция е засегнат въпросът с натовареността и мерки, които сте предложил по отношение на Върховния касационен съд, за да се постигне разтоварване на съдиите не чрез увеличение на техния брой.

Заповядайте.

ЛОЗАН ПАНОВ: Както вече посочих в своята концепция Върховният касационен съд, като касационна инстанция е,

прекалено натоварен. За да може да отворим ресурса за тълкувателната дейност на съда, считам че трябва да се намери начин да се намали натовареността на върховните касационни съдии. Нека да отбележа, че в много европейски държави не всички дела стигат до трета инстанция. Ето защо споделям мнението и позицията на върховните касационни съдии, което е изразено в техните общи събрания и посочено в писмо на председателя на Върховния касационен съд от 2014 г. до Комисията по правни въпроси на 42-то Народно събрание. То касае изменение по-конкретно на чл. 424 от НПК; чл. 274 от ГПК; чл. 47, ал. 3 от ГПК; чл. 411, ал. 1 от ГПК и чл. 210 от Гражданско-процесуалния кодекс. Когато става дума за възможност за разтоварване на съда, това което смятам да направя, ако бъде избран за председател на Върховния касационен съд, е да се допитам до мнението на колегите, защото именно израз на самоуправление на съда е чрез общите събрания да се сезира председателят на съда за вземане на такива решения. За да се осъществи подобно действие е необходимо и съдействието на законодателната власт. Ето защо смятам, че председателят на Върховния касационен съд следва да има необходимите качества да убеждава и органите на законодателната власт за тези проблеми.

Благодаря.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря. И още един въпрос свързан с тази тема. Приложното поле и предмета на касационното обжалване по Гражданско-процесуалния кодекс респективно и Наказателно-процесуалния кодекс генерират ли корупционен риск по места?

ЛОЗАН ПАНОВ: Така зададен въпросът - „по места“ вероятно не касае Върховния касационен съд, но така е зададен

въпросът. Да. Това, което трябва да осигури съдебната система е справедлив процес. При ясни правила при разпределяне на делата, при добър подбор на магистратите, които ще разглеждат тези дела, считам че върховенството на закона ще се осигури. Когато говорим за „гнилите ябълки“, напоследък този термин беше въведен, преди се използваше „туморните явления“, но както и да ги наричаме важното е да отделим „гнилите ябълки“, „туморите“, от тези, които не са такива, за да може тези туморни и гнилостни процеси да не се разпростират върху цялата съдебна система и да вредят на онези почтени съдии, които вършат своята работа.

Благодаря.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: И аз благодаря. Въпрос свързан с наказателното правораздаване. Необходимо ли е приемането на нов Наказателен кодекс и оценката Ви за често сменящите се в последните десетилетия Наказателно-процесуални кодекси? В контекста на това, държавата, в лицето на законодателната и изпълнителната власт, има ли и провежда ли бистра и последователна наказателна политика?

ЛОЗАН ПАНОВ: Ще започна от края на въпроса. За мен държавата не провежда бистра и последователна наказателна политика. Не смятам за уместно всеки да се тренира върху обществото и върху магистратите с нов Наказателен кодекс. Резервиран съм и към препоръки за промяна на Наказателния кодекс. Тук става дума за промяна на обществени отношения, които биха наложили нов Наказателен кодекс. Да, някои институти могат да бъдат прецизирани несъмнено. Трябва да бъдат дискутирани институти от Наказателния кодекс, но нов Наказателен кодекс за мен не е удачно.

Ще дам само един пример пак от моята практика в Австрия. Когато ставаше дума за въвеждането на Наказателно-процесуален кодекс в Австрия, в продължение на повече от три-четири години, въпреки приемането на този кодекс, съдиите и прокурорите се обучаваха за това. Представете си сега, ако от утре има Наказателен кодекс, дали ще е последователна практиката? Дали ще са ясни институтите? Дали самите теоретици ще бъдат наясно с това какво се случва в наказателния процес? Ето защо аз не съм привърженик на идеите всеки път, когато има явление в наказателното право, което е довело до някакви негативни за страната изводи, да се приема нов Наказателен кодекс. Не споделям една такава политика.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря. И в този контекст въпрос - Подобри ли се правораздаването и качеството на съдебните актове, след като приложното поле и предмета на касационното обжалване бяха реформирани в периода 2006 -2007 г.? Въпросът се задава в контекста на чл. 17 от Закона за нормативните актове. Припомням текста на чл. 17 от ЗНА: „След влизане в сила на нормативния акт се проверяват резултатите от неговото прилагане. Въз основа на проверката, ако е необходимо се предлага отменяне, изменение или допълнение на нормативния акт ". Въпросът касае личното Ви професионално мнение относно това дали се промени качеството и приложното поле след реформите от 2006 - 2008 г. в процесуалните закони и касационното обжалване?

ЛОЗАН ПАНОВ: Започнах с имиджа на съдебната система, с отношението на обществото към нея. Причина за това е и липсата адекватна реакция тогава, когато вече имаме съдебна практика, която е натрупана по новите закони, да се прави проверка на резултатите от тези нормативни актове. Смятам, че дължим на

обществото такава проверка и считам, че е минал достатъчен период от време от промените 2007 - 2008 г., които касаят не само НПК и ГПК, но и Административно-процесуалния кодекс. Достатъчен период от време е изтекъл, за да може ние да анализираме проблемите и да търсим своите решения. За мен е дошъл този момент. Не, въпреки промените, не смятам, че правосъдието в България е станало по-добро с тези изменения. Време е да търсим нови решения. Но отново казвам - не с нов Наказателно-процесуален кодекс и Гражданско-процесуален кодекс. Нека да видим институтите, които показват дефицити, за да може да реформираме и тях.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря. Какво е Вашето становище за изпълнение волята на законодателя - чл. 178 от Закона за съдебната власт по отношение на ВКС? Чл. 178 касае определянето чрез жребий на 20 % от свободните длъжности в органите на съдебната власт за конкурс за първоначално назначаване.

ЛОЗАН ПАНОВ: В своята концепция изрично съм посочил своята позиция за нормата на чл. 178, ал. 1. Тук взимам становище единствено и само в частта по отношение на съдиите. Разбира се следователите и прокурорите могат да имат своя позиция. Но моето мнение е изразено категорично. Отговорих, мисля, на въпроса дори когато излагах своята концепция. Но ако трябва подробно да се мотивирам, тук става дума за мотивацията на магистратите, които честно и почтено следват кариерата в своето професионално развитие.

Нека да кажа само още нещо. Когато един външен магистрат бъде назначен на него му трябва много време, за да свикне и с атмосферата, дори това да е юрисконсулт респективно

адвокат. Трябва му много време и поне трябва да се обучи в НИП, най-малкото, ако щете, за това как да ползва сламките, които другите колеги му дават в неговата дейност. Представете си дори ние, които сме минали през института на съдебния кандидат впоследствие на младшия съдия, на нас също ни е трябвало време, за да се адаптираме към всички процеси на това сам да решава едно дело по вътрешно убеждение. Трябвало ни е време, въпреки подготовката, която сме имали и опита, който сме натрупали. Когато един нов човек влезе в съдебната система аз смятам, че на него му трябва много повече време, за да се адаптира. Колко човешки съдби и дела ще коства този период от една година, може би шест месеца, или може би две години за някой друг? Ето защо смятам, че до ниво на окръжен съд нормата на чл. 178 би била полезна.

И още нещо. Аз го отбелязах в своята концепция. Дали във Върховния касационен съд 20 % от свободните места трябва да бъдат заети от външни лица. Според мен не. В името на тези колеги, които почтено и честно израстват в своята кариера, казвам го още веднъж, защото най-много те страдат от тази правна норма. Контрааргументът е, че съдебната система се закостенява, тя не се отваря към нови лица и това е начинът, по който те да влязат там и да обогатят съдебната система. Искам да кажа, че аз съм имал късмет с ръководството на Административен съд - София-град, когато 2006 г. на този общ конкурс много млади юристи влезнаха в съдебната система. Работил съм с тях в самото начало, когато в съда имаше 5 съдии само, а всички останали бяха от други институции и ми е било много трудно. Но се оказа всъщност, че не е точно така. Те наистина вляха нова енергия, нов потенциал на съдебната система. Нека да припомним само делото „Кадзоев“, което е написано от съдия, който преди това не е бил магистрат. Така че

имаме добри примери. Но отново казвам - става дума за ниво на ниво на окръжен съд - да. Оттам-нататък вече нека съдиите да бъдат атестирани, нека да се явяват на конкурси и при едни ясни правила да израстват в кариерата най-почтените, най-достойните и най-подготвените.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря, съдия Панов. И последен въпрос свързан със Сметната палата. Разбираемо, с оглед дейността на задаващите въпросите. Смятате ли, че Сметната палата би следвало да е ръководен държавен орган в превенцията срещу корупцията, в това число и срещу тази в съдебната власт? И тук има един въпрос свързан с това каква Сметна палата трябва на България? Дали подобно на латинския или средиземноморския тип, такава със съдебни функции?

ЛОЗАН ПАНОВ: Ще започна от края. Трябва европейска Сметна палата. Въпрос, който се задава и може би излиза извън контекста на процедурата, която в момента спазваме. И все пак, Сметната палата, знаете, ние всички оповестяваме информация за нашето имущество, за нашите доходи. Да, Сметната палата трябва да бъде такъв орган, а как тя може да бъде институционално променена, вече въпросът касае политически аргументи и други, които не мисля че са актуални и адекватни в контекста на нашата процедура. Поне това е моето мнение.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря. И сега, уважаеми колеги, имаме възможност ние също да задаваме въпроси. Г-н Тодоров, г-жа Карагьозова след това. Заповядайте.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Колега Панов, ще Ви задам четири въпроса. Същите въпроси ще задам и на другия кандидат в тази процедура. Тези въпроси са провокирани от факта, че ако някой от Вас двамата спечели днес това състезание той ще стане не само

административен ръководител на върховната съдебна инстанция по наказателни, граждански и търговски дела, не само ще стопанисва Съдебната палата, а ще бъде член по право на Висшия съдебен съвет и в продължение на 7 години, заедно с настоящите членове на Съвета, с членовете на следващия състав на Съвета, във взаимодействие и с другите две власти ще участва в определянето на политиките, които ще провежда съдебната власт. Така че въпросите ми са по-концептуални за Ваши виждания най-вече по Стратегията за съдебна реформа. Въпросите са следните.

Първият въпрос е виждането Ви, Вие сте го казал във Вашата концепция, че Висшият съдебен съвет трябва да бъде постоянно действащ орган. Какви са според Вас предимствата и недостатъците на този модел?

Вторият въпрос е относно Вашето виждане за оптималната процедура за провеждане на дисциплинарни производства срещу магистрати? Знаем каква е тя в момента. Дисциплинарното производство се образува от Съвета, провежда се от Съвета, окончателното решение се взема от Съвета, което подлежи на съдебен контрол пред Върховния административен съд. В стратегията има някаква идея за дисциплинарен съд, за това Върховният касационен съд да упражнява тези правомощия. Затова искам да чуя Вашите виждания по този въпрос?

Третият въпрос е свързан с предвиденото в стратегията звено „Интегритет“ или така нареченото от министъра на правосъдието „куче пазач“, което да следи за разминаването и несъответствието респективно между начина на живот на магистрата и неговите доходи. Както казва министърът дали една съдийка носи диаманти, какви са лихвите по влоговете на магистратите и т.н. Моят въпрос е къде според Вас е границата

между изискването за висок морал, почтеност и интегритет, от една страна и правото на личен живот на магистратите, от друга страна? Къде е правилното сечение?

Четвъртият ми въпрос е във връзка с една идея пак на изпълнителната власт, в лицето на министъра на правосъдието и вицепремиера Кунева, по румънски образец тя не е качена в стратегията, но в последните седмици широко се рекламира, а именно създаването на единен антикорупционен орган с прокурорски и разследващи функции, който да не е в рамките на прокуратурата. Възможно ли е това да стане според Вас при сега действащата конституция? Има ли нужда от такъв орган и реално може ли да се създаде при сегашната нормативна база?

ЛОЗАН ПАНОВ: Благодаря Ви. По първия въпрос. Аз лично съм категоричен в своята позиция за това, че Висшият съдебен съвет следва да бъде постоянно действащ орган. Нека да припомним, че 2007 г., всъщност два Висши съдебни съвета не са довършили своя мандат. Или три може би. **/Чува се: Само два са довършвали./** Така. Ние сме имали непостоянно действащ Висш съдебен съвет. Ако си спомняте, тогава имаше програма, ако не се лъжа, на испански колеги, които, развивайки тезата за институционална програма, изложиха съображението, че Висшият съдебен съвет следва да бъде постоянно действащ орган. Единият от аргументите е свързан с независимостта на членовете на Висшия съдебен съвет. И ако не се лъжа испанският представител беше посочил, че когато членът на Висшия съдебен съвет се върне във съдебната респективно прокурорска, или следователска институция, той има своя началник, своя ръководител и това поставя под съмнение независимостта на Висшия съдебен съвет. Това е единият аргумент.

Вторият аргумент, който аз застъпвам, е свързан с обема от работа, който вършат членовете на Висшия съдебен съвет. Представете си обратната теза. Имаме съдия във Върховния касационен съд, който е член на Висшия съдебен съвет. Той има своята правораздавателна дейност. Тя е свързана с това да решава дела, да се произнася по тези дела, да пише съдебните актове, да ги мотивира, да убеждава своите колеги, да бъде на разположение в съда. Този магистрат осъществява и тълкувателна дейност. Може да бъде и докладчик по тълкувателно решение. Това изисква огромен обем от работа по подготовката за изготвянето на тълкувателното решение. Този магистрат трябва да отиде и във Висшия съдебен съвет, за да прочете всички онези документи, които са подготвили помощните комисии, да се запознае с тях, да участва в заседанието на Висшия съдебен съвет, да взема становище, да гласува по свое вътрешно убеждение. Този член на Висшия съдебен съвет може да е преподавател. Той има и своята работа като преподавател, например. Този член на Висшия съдебен съвет най-малкото трябва да бъде и човек и да върши своята нормална, ежедневна дейност. Мисля, че малко повече му се натрупа на този човек. Ето защо смятам, че с оглед обема на работа органът трябва да бъде постоянно действащ.

Контрааргументът на тази теза е, че магистратите членове на Висшия съдебен съвет губят своята връзка с колегите си, с които са работили в съответната институция. Не го споделям този аргумент. Вие самите ще кажете, като членове на Висшия съдебен съвет, дали сте загубили Вашата връзка с Вашите колеги в съответната институция? Напротив, Вие сте задължени да я поддържате, за да знаете къде туптящото сърце, къде се намира проблемът, за да може съответно да го решавате като членове на

този важен орган за съдебната система. Това е по отношение на първия въпрос.

По отношение на втория въпрос - дисциплинарните производства. Това, което аз лично съм прочел в стратегията, Слава Богу и че съм си я и взел е, че имаме в Специфична цел 5 консултации за изработване на проект за реструктуриране на дисциплинарното производство с цел удовлетворяване на международните стандарти и препоръки, и гарантиране на реалния му състезателен характер чрез предвиждане на дисциплинарна процедура да се провежда пред ВКС, който да бъде определен като единствено компетентен да налага дисциплинарни наказания на магистратите.

За мен Върховният касационен съд по конституция /чл. 119, чл. 124/ има правораздавателна и тълкувателна дейност. Вменяването му на правомощия да бъде дисциплинарно наказващ орган и предвиждането на такава дисциплинарна процедура пред него, пред ВКС, за мен преминава през много сериозна и дискусийна промяна в законодателството. Нека да помислим какъв е характерът на акта, който се постановява от Висшия съдебен съвет. Имаме налагане на дисциплинарно наказание. Става дума за акт, издаден от колективен орган, който засяга права и законни интереси на определено лице. Имаме процедура, акт, имаме в този момент предвидено обжалване пред Върховен административен съд, съответно на 5-членен състав на Върховен административен съд. С оглед характера на акта не виждам как това производство може да се развие пред Върховния касационен съд? Да, има такива познати практики. В Германия е по същия начин, но там и същността на подобна институция е малко по-различна, така че когато рециклираме нещичко отнякъде трябва да бъдем много

внимателни затова как ще го приложим тук на нашата национална основа.

Ето защо аз не споделям визията, че Върховният касационен съд следва да бъде дисциплинарно наказващ орган или пред него да се развива това производство. Ако се развива пред него и той налага наказанието в определен състав, то тогава трябва да има процедура, за да може лицето, което е ангажирано с дисциплинарна отговорност, да има начин да се защити. Може би акцентът в дисциплинарите производства трябва да бъде по отношение на правото на защита на лицето, което е привлечено към такава отговорност. Намирам за по-адекватно това да се осъществява не пред Висшия съдебен съвет, защото знаем кои са органите, които могат да инициират едно такова производство и да не съвместява и възможността да инициира производство, и да налага производство. Така че не виждам пречка да се пренесе на друга основа. Например на ниво, да кажем, апелативен съд. Това най-малкото ще бъде по-удобно и за самия магистрат, който се намира в съответния регион. Така че, да, усъвършенстване на производството по налагане на дисциплинарни наказания, но не виждам ролята на Върховния касационен съд в това отношение.

Това е по втория въпрос.

По третия въпрос - звено „Интегритет“. Само ще ми позволите, това звено, мисля че идеята беше да бъде към Етичната комисия на Висшия съдебен съвет?

„Специфична цел 3 - Систематична политика за превенция на корупцията в съдебната власт. Изграждане на помощно звено „Интегритет“ към Етичната комисия. Натовареност с периодични проверки на утвърдена методология на магистратите и

съдебната администрация за наличието на прокорупционни фактори."

За мен липсват детайли, за да мога да дам отговор на въпроса. Да, звучи добре да има такова звено. Но нека да кажем следното. Имаме Сметна палата, която проверява имуществото и доходите на магистратите. Имаме данъчни органи, които извършват ревизия. Имаме разследващи органи, които извършват разследване, когато става дума за корупция и престъпления против правосъдието. В този смисъл на мен ми трябва конкретика какво точно ще извършва самото звено „Интегритет“, защото нарушаването на баланса на правата на човека и личния живот на магистратите, от една страна, а от друга страна нормалният обществен интерес в тази общност да няма „гнили ябълки“. Това е моята позиция по отношение звено „Интегритет“.

Последният въпрос, касаещ този антикорупционен орган с прокурорски и разследващи функции. Когато сравняваме България с Румъния няма как да не отчетем големия брой на дела с корупция, влезли в съд и с ефективни присъди. Няма как да не го отчетем. Това беше посочено и от Европейската комисия. Може би това беше и аргументът да говорим за отделяне на България от Румъния, макар че докладът, който вчера излезе, е много по-смекчен според мен и по отношение на България. Така че ние продължаваме да вървим заедно. Нека само да припомним, че 2004 - 2005 г. нещата бяха малко по-обърнати. Когато вървахме в посока към Европа, тогава говорехме за отделянето на Румъния от България, тъй като България вървеше с много по-бързи стъпки. Съжалявам, че сега констатацията е обратната. Затова казвам, че самите ние, всички ние сме виновни за тази картина на правосъдието в България. И „гнилите ябълки“, и самите ние, които с мълчанието си и с

нежеланието си да размърдаме собственият си комфорт в ролята си на отегчени демократи, които желаят да запазят своето душевно спокойствие. Не виждам своята роля като отегчен демократ. Но този институт в Румъния очевидно действа. Дали може да бъде рециклирано в България? Според мене, когато се касае за разследващи и прокурорски функции, няма как да не преминем към промяна на конституцията, което много усложнява въвеждането на този антикорупционен орган в страната, защото по конституция такива функции има прокуратурата. Ето защо, ако той е отделен от прокуратурата няма как да не преминем през това да се промени самата Конституция на Република България. Доколкото съм информиран, мисля че той се оглавява от заместник-главен прокурор, но нека да не Ви обърквам с моята информация. Така или иначе този орган действа. Ако се налагат промени, да, нека да се пипне и самата конституция, но при действащото законодателство е много трудно да се създаде един такъв орган. Нашата конституция, знаете, че позволява органи, които стоят дори извън законодателната, съдебната и изпълнителната власт, но тъй като се касае за разследващи и прокурорски функции, няма как това да се случи без сериозни интервенции в конституцията. Така че, без конкретика, това е мой отговор, който мога да Ви дам.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря. И сега, колеги, по реда на заявката - г-жа Карагьозова, Камен Иванов, Даниела Костова, Димитър Узунов.

ГАЛИНА КАРАГЬОЗОВА: Благодаря, г-жо Найденова. Уважаеми колега Панов, първият ми въпрос е свързан с една тема, която аз лично оценявам за изключително важна. Това е въпросът за съдийското самоуправление. В концепцията си Вие сте интерпретирал някои от специфичните цели в Актуализираната

стратегия за съдебната реформа, но специално този въпрос не е засегнат. Затова бих Ви помолила да споделите Вашите виждания изобщо за съдийското самоуправление, за съдийското самоуправление във ВКС и имали то почва там, как бихте организирали, съобразяване с мнението на колегите, имат ли място изобщо в администрирането на ВКС, или в някои други от дейностите? Това е първият ми въпрос.

Вторият ми въпрос е свързан също с Вашата концепция. Споделил сте, че натовареността, тежестта на делата следва да се отчитат, както във връзка с обвързване на финансовите резултати с институциите, с отделните органи на съдебната власт, така и постигнатите резултати трябва да се превърнат в един ефективен инструмент, включително и при съобразяване на възнаграждението на магистратите и съдебните служители с реалната натовареност и тежестта на разглежданите дела. Бихте ли развили тази идея? Съответно да споделите на какво се базирате? На добри европейски практики, ли? Изобщо как го виждате например за съдилища, малки, в които натовареността просто е малка, но те са един символ на държавност в отдалечени райони и там където достъпът до правосъдие е затруднен и гражданите са затруднени да упражняват своите права?

Третият ми въпрос е провокиран буквално от последната реплика във Вашето представяне, в която Вие казахте, че сте по натурел обединител и че ако съдът иска обединение то трябва да предпочете Вашата кандидатура. Цитирам дословно: „... Ако ли не, да изберем другия кандидат.“? Какво Ви провокира да мислите, че колегата Панова е склонна към разделение, или изобщо какво вложихте в тази реплика? Благодаря Ви.

ЛОЗАН ПАНОВ: По отношение първия въпрос на съдия Карагьозова - съдийското самоуправление. Акцент в Стратегията на Министерство на правосъдието за продължаване реформата в съдебната система е именно съдийското самоуправление. Ето защо смятам, че то е ресурс, който гарантира ефективното средство за ограничаване възможностите за административни форми на влияние върху независимостта на съда. Един председател няма как да не използва общите събрания по много причини - за промяна на законодателството; за въпроси, които са свързани с управлението на съда; въпроси относно управлението на сградата, която председателят на Върховния касационен съд стопанисва. Нещо повече, те касаят и отговорността на самия ръководител на съответната инстанция. Ето защо за мен ресурсът на съдийското самоуправление е важен и той трябва да бъде използван при решаването на тези проблеми. Нека да дам един добър пример свързан с разпределението на делата и коефициентът на натовареност. До изготвянето на такива стандарти от Висшия съдебен съвет, смятам че именно общото събрание може да бъде органът, който да подскаже възможните решения на самия председател на съда. В този смисъл, разширяването на правомощията на общите събрания на съдиите за мен е важно и от значение за управлението на съда. Основният ми аргумент е, че това е форум, в който участват всички съдии и всички добри идеи, които могат да възникнат на този форум, могат да бъдат рециклирани от председателя и съответно интегрирани в ръководството на съда и в ръководенето на самата съдебна институция.

По отношение втория въпрос - натоварването с дела и ориентирането на бюджета към брой дела респективно

коэффициента на тежест. Да, знам, че звучи малко по-различно от това, на което сме свикнали.../Намесва се Г. Карагъзова: **Не, колега Панов, не бюджетът на органите, а възнаграждението на магистратите и съдебните служители.**/ Да, да, аз съм го посочил, че комисията, която предлагам да се създаде, нейната дейност е свързана и като аналитично звено за действителен механизъм и замерване на тежестта, процесът на планиране и най-вече с бюджетирането на съдебната власт. Това имам предвид. В един съд един съдия гледа 100 дела, в друг съд един съдия гледа 200 дела. Съдията, който гледа 100 дела ще бъде отличникът. Той няма как да забави дело. Но този, който гледа 200 дела в различен съд, той за съжаление предвид своята натовареност гледа двойно повече дела, той рискува да забави тези дела, рискува да допусне грешка предвид натовареността, която има. Той ще получи и лоша атестация. И след време съдията с по-малкото дела дори може да бъде негов институционален, контролиращ съдия в по-горна инстанция. Тук имам предвид, че когато бюджетът е оформен по такъв начин, че всички получават равно независимо от това каква работа вършат, няма как това да не демотивира съдиите с по-голям обем от работа. Търся начин, по който да се мотивират съдиите да работят. Когато накрая има свободни парични средства те се дават пропорционално на съдиите, независимо от това кой е свършил повече работа, независимо от това чиито актове са били отменени. Това имам предвид като резултатите от тяхната дейност. Така че идеята за уравниловка и за това всички работят различно, но получават еднакво, за мен няма как да не предизвика моето магистратско възмущение, защото съдът не е направен за комфорта на съдията, той е направен за обществото. И когато говорим за такъв действителен механизъм, тук не става дума за това да

се увеличава бюджетът на една институция, която е по-натоварена респективно тази институция има по-тежки дела, които разглежда. Става дума за такова разпределение, че да мотивираме онези съдии, които работят повече и които имат по-тежки дела за разглеждане. Това съм имал предвид.

И по отношение на последния въпрос, свързан с разделението. Намирам, че ролята на един лидер е да обединява, а не да разделя. В хода на кампанията посочих, че много съдии и магистрати, включително членове на Съюза на съдиите в България, желяеха да излязат в моя подкрепа и желяеха да напишат декларация, становище. Аз самия не пожелах такава подкрепа. Не пожелах подкрепа и на другата Асоциация на българските съдии. Изрично съм го заявил. Защото смятам, че това няма как да не рефлектира върху усещането за магистратска общност. Целта не е хората да се разделят. Целта е хората да се обединяват, защото реформите изискват консолидацията на много енергия.

И още нещо. Ако тръгнем по пътя на конфронтирането, как ще изглежда този конкурс в лицето на цялото общество? Ако например двете организации се бяха конфронтирали по между си и бяха започнали да се занимават със собствените си проблеми, дали това ще повдигне авторитета на съдебната система, като цяло? Този конкурс не е двубой, който прилича на боксов мач, в който едната агитка на Кубрат Пулев и другата агитка на Кличко крещят и викат една срещу друга. Едната агитка казва - това е само една пета от съдиите от Върховния касационен съд, които подкрепят едната кандидатура. Другата агитка пък казва - да, но зад него не застава абсолютно никой. Не мисля, че това е мачът, който трябва да се състои в нашето общество, когато се касае за избор на председател на Върховния касационен съд. Нивото и чистотата на този конкурс

трябва да бъдат по-различни. Това имах предвид, като казвам, че никога не съм желал да разделям, никога не съм желал да се конфронтирам. В цялата кампания не съм имал подобно поведение по отношение на другия кандидат и смятам, че това трябва да бъде от значение за цялата кампания, като цяло. Ето защо държа и на продължаване на феърплея и наистина държа на това Вие, като членове на Висшия съдебен съвет, да прегласувате Вашето решение за начина, по който да бъде избран председателят на Върховния касационен съд. Това е моето твърдо убеждение.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря. Г-н Иванов.

КАМЕН ИВАНОВ: Г-н Панов, по концепцията четири въпроса. Два по два ще ги задам. Ще бъда кратък, надявам се на кратък и ясен отговор. В мотивационната част за заемане на длъжността казвате, цитирам: „Израстването ми в йерархията на съдебната система никога не е било плод на политическо хамелеонство, прескачане на нива в съдебната система, или преминаване от една съдебна институция в друга.“. Въпросът ми е срещали ли сте такива хора в битието Ви на съдия и на ръководител на Административен съд - София-град? Ако да - кога и как? И в каква позиция сте заставали срещу тях?

Вторият ми въпрос е свързан със становището Ви за командироването на магистратите и той е - одобрявате ли командироване на съдии и прокурори в по-горна инстанция без да имат съответен ранг за нея, а понякога и без да имат статут на несменяемост?

Благодаря Ви. След това ще задам и другите два въпроса.

ЛОЗАН ПАНОВ: Благодаря. По отношение на първия въпрос. През 2006 г. се проведе общият национален конкурс за

избор на административни съдии. Всички съдии, които аз съм ръководил, като председател на Административен съд - София-град, са били избраните от този конкурс. Казах за моите притеснения, а впоследствие и за резултатите от тяхната дейност.

По отношение на командироването на съдии в Административен съд - София-град. Знаете, че още в самото начало, да припомня, съдът имаше по щат 40 съдии. Може би още в самото начало при подаването на информацията погрешно са интерпретирани данните и считам, че Административен съд - София-град, като най-големият административен съд, се нуждаеше от много повече съдии в своята дейност. Да припомня само, че имахме дори 8 призовкари, които да покриват цяла София. Както и да е. Проблемите на един административен ръководител са свързани с кадровото обезпечаване на съда и в този смисъл, когато съдът е имал нужда от повече съдии, аз съм използвал също института на командироването, защото ние, за разлика от общите съдилища, като председател на административен съд нямаме ресурса на това районен съдия да се качи в горна инстанция, а тогава се провеждаха и малко по-бавно и по-тромаво самите процедури за избор на съдии в съответната институция. Така че командироването, макар и институт, който трябва да бъде използван като изключение, няма как да бъде пренебрегнат изцяло при дейността на съда. Съгласен съм с Вас, че кариерното развитие на съдии от Административен съд - София-град, ако това имате предвид.../Намесва се К. Иванов: Не, имам предвид в общ план./ В общ план. /К. Иванов: Да./ Само да кажа, че считам, че един съдия трябва да престои според мене известно време в определена инстанция, за да бъде качен в горна инстанция. Това е моето твърдо убеждение. За съжаление имаме примери за изкачване по

бързата писта. Това касае включително и административното правораздаване, не само системата на общите съдилища в страната. Това е много съществен въпрос, защото когато имаме примери за израстване по бързата писта това демотивира абсолютно всички съдии, които имат необходимия стаж, имат необходимите познания да бъдат съдии в по-горна инстанция.

По отношение командироването без ранг и дори несменяемост, аз съм абсолютно категоричен, че подобна кадрова политика е пример за негативните явления, които няма как да не бъдат видени от самото общество. Аз съм категоричен в това отношение.

КАМЕН ИВАНОВ: Благодаря.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Другите въпроси, г-н Иванов.

КАМЕН ИВАНОВ: Другите въпроси също са свързани с Вашата концепция, както и с изслушването Ви, като кандидат, пред колеги от Върховния касационен съд. Намирате ли, че основният проблем на Върховния касационен съд и оттам на съдебната власт е имиджовата криза? С какви властнически правомощия, ако бъдете председател на Върховния касационен съд, ще попречите да се вземат решения по такива дела, по които Вие цитирахте като несъгласие, това са дела разгледани през целия институционален съдебен контрол в държавата и влезли в сила, и какво конкретно бихте направили, за да не допуснете такива дела, които според Вас не са решени правилно и които в обществото получават различни оценки?

И другият ми въпрос е каква би била Вашата реакция в случай, че представител на изпълнителната власт или на законодателната власт, имам предвид на другите две власти, отправи публично очакване към съд за постановяване на

определено решение, което той смята, че е правилно и което, според този представител на изпълнителната или законодателната власт, е със съответен обществен интерес. Длъжен ли е впоследствие съдията, постановил акт по такова дело, да излага допълнително медийно мотивите си и правите ли аналогия между законосъобразни съдебни актове и също толкова законосъобразни съдебни актове, в които обществото не съзира справедливост такава, каквато то очаква?

Благодаря.

ЛОЗАН ПАНОВ: По отношение първия въпрос, засягащ имиджовата криза. Имиджовата криза е проблем на съдебната система. Този проблем се състои в това, че ние сме затворили съдебната система и когато говорим само със съдебните актове понякога няма как да останем разбрани от обществото. Делото, което посочих за Максим Стависки, за Мартин Борилски, като примери, не касаят моето отношение към това дали този акт е справедлив или несправедлив. Факт е, че имаме осъдителна присъда. Но когато има дело с обществено значение няма как съдът да се скрие зад съдебния акт. Няма как да не дадем информация на обществото какви са мотивите и съображенията за постановяване на този съдебен акт. Обществото има правото да коментира съдебните актове. Ние също, като съдии, коментираме актовете на Съда в Люксембург. Също коментираме актовете на Съда в Страсбург. Това е съвсем нормално. Но не винаги само кратката информация за това какво се е случило по делото е достатъчна на обществото, за да може то да разбере мотивите и съображенията при постановяването на един съдебен акт. Дадох пример с мое решение, за мобилните камери. Тълкувателно решение 1/2014 г. Аз можех да се скрия зад съдебния акт. Можеше да се напише кратка

информация за него и хората да останат с разбирането, че може би проблемът е в това, че полицаите манипулират камерите; може би проблемът е в това, че полицаите се крият някъде; може би проблемът е някъде другаде. Ако съдът, който е постановил съдебния акт не даде тази достоверна информация, не даде фактите от значение за делото, решението няма как да бъде разбрано от обществото. И в посока грешна интерпретация, не мисля, че това ще доведе до повишаване доверието на обществото в съда. Отново казвам - тук не става дума за това съдията да търси утвърждение от обществото. Ние с тази професия сме свикнали с това да се харесваме и да не се харесваме на обществото. А това няма и никакво значение, защото когато човек постъпва по съвест и убеждение, няма значение какво ще каже обществото. Но когато обществото има нужда от информация няма как тя да не бъде предоставена от съда. Като съдия нямам възможност да принуждавам, като председател на съд, да принуждавам съдиите да коментират своите актове. Това е свободен акт от страна на самия съдия. Но ако ние мълчим, сигурен съм, че няма как да спрем основателното убеждение в обществото, че правото е някъде другаде, а не в съда.

По отношение публичните изяви на представители на изпълнителната власт. Ние няма как да спрем тези публични изяви. Някои ги сърби да го правят това нещо. Това е тяхна воля и тяхно решение, но тогава когато се касае за накърняване името на добър магистрат, аз няма как да не взема отношение и да защита това добро име.

И нека да Ви дам един пример, съжалявам, че тук сред нас не е министърът на правосъдието. Става дума за съдия Аглика Адамова. Тя е съдия в Административен съд - София-град. Едно

име може да помага на един съдия, едно име може да вреди на един съдия. Случаят със съдия Адамова. Като човек, който е работил с нея, познавам от младши съдия, познавам я като съдия в Софийски районен съд, познавам я като магистрат в Административен съд - София-град, аз оценявам съдия Адамова не по нейното име, а по това какво тя върши в ролята си на магистрат. Съдия Адамова е един чудесен юрист. Ето защо смятам, че политиката изхаби това име и аз, ако бях неин административен ръководител, щях да я защита, както го правя тук пред Вас. Много често политиката изхабява името само заради самото име. Но за честта на съдиите, когато то трябва да бъде защитено, то наистина трябва да бъде защитено с активни мерки. И тъй като аз познавам съдия Адамова, заставам зад нея и казвам, че тя е един чудесен магистрат. Аз съм бил неин ръководител. Също така познавам нейната работа, като съдия в касационната инстанция. Ето защо си позволявам, макар че излизам извън темата, тогава когато трябва да се защити едно име и един съдия, няма сила, която да ме спре да го направя. Но когато един съдия се крие зад съдебния си акт, няма сила, която да не ме накара да си помисля, че това донякъде е провокирано не само от стеснението да застанеш пред камерата.

Благодаря Ви.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-н Иванов, изчерпах ли се въпросите, които имахте да задавате?

КАМЕН ИВАНОВ: Да. Благодаря.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: И аз благодаря. Уважаеми колеги, тъй като виждам много от членовете на Висшия съдебен съвет, които искат да зададат своите въпроси, мисля че спокойно можем да се съгласим да удължим процедурното време за задаване на въпроси и отговори, тъй като надхвърлихме предвидените в

правилата 30 минути. Възражения? Виждам, че няма. Право на всеки член на Съвета е да зададе въпроси, разбира се с възможността кандидатът да отговори. След като приключи изслушването на съдия Панов ще направим почивка.

Продължаваме по реда на заявките. Г-жа Костова, след това Димитър Узунов, Калпакчиев, Юлия Ковачева, Светла Петкова и Каролина Неделчева.

Г-жо Костова, имате думата.

ДАНИЕЛА КОСТОВА: Благодаря, г-жо Найденова. Моят въпрос е само един и е свързан с концепцията на г-н Панов. Г-н Панов, в Раздел III, т. 1.8, на стр. 15 по-конкретно, Вие сте фиксирали въпроса за подобряване работата на вещите лица. Този въпрос е от съществено значение за всички магистрати, за всички разследващи органи извън системата, за самите вещи лица и не на последно място за обществото, тъй като рефлектира върху бързината на правораздаването. Ако щете към този въпрос има отношение и интерес и Европейската комисия, тъй като той многократно е застъпван в докладите по механизма за сътрудничество и оценка, във връзка с делата с висок обществен интерес. Този проблем, смея да го нарека проблем, от години се коментира в публичното пространство, както във връзка с ниското заплащане на вещите лица, така във връзка с качеството на експертизите, а оттам и във връзка с бързината на правораздаването.

Години наред Професионално сдружение на експерти в различни области поставят въпроса за решаване на тяхната дейност със закон, а не с наредба, както в момента е предвидено. До момента дейността на вещите лица е уредена с Наредба № 3/2012 г. за вписването, квалификацията и възнаграждението на вещите лица на Министерство на правосъдието, която бе отменена

с решение на Върховния административен съд. Доколкото ми е известно в момента работна група към Министерство на правосъдието разглежда абсолютно същия текст на тази отменена Наредба №3/2012 г., която текстово копира дословно наредбата от 2008 г. Проблематиката с вещите лица е застъпена в Актуализираната стратегия на Министерство на правосъдието, в Стратегическа цел 4 - „Модерна и ефективна наказателна политика, Специфична цел „Експертизи“. Лично за мен е изключително странно защо само и точно в този раздел „Ефективна наказателна политика“ е посочена съдебната експертиза, сякаш другите области на правораздаването като гражданско, административно, търговско и т.н. нямат нужда от съдебна експертиза.

Моля Ви, в тази връзка, малко по-задълбочено и подробно да изложите Вашето становище пред колегите от Висшия съдебен съвет.

Благодаря Ви.

ЛОЗАН ПАНОВ: Благодаря Ви за въпроса. Действително работата на вещите лица не касае пряко дейността на Върховния касационен съд, но необходимостта от специални знания в определени области и изготвяне на заключението е от значение за правните изводи на съда. Маркирах в своето изложение, че качествено заключение и добрите познания на вещото лице няма как да не доведат до качествено правораздаване. Споделям Вашето мнение, че в Стратегическа цел 4 „Модерна и ефективна наказателна политика“ е този въпрос, но проблемът с вещите лица касае и гражданските дела, и търговските дела, и административните дела, т.е. не само наказателното правораздаване.

В своята концепция изрично съм посочил, че няма как да не поискаме сътрудничество с професионалните сдружения и организации. Посочил съм, че в Българска стопанска камара членуват над сто такива, които могат да бъдат важен източник за данни за капацитета на познания на вещите лица. Има и други неправителствени организации, а именно „Евроцентър за повишаване квалификацията на експерти и оценители“. Професионалните организации трябва да имат отношение по въпроса за вещите лица, защото нивото на познание няма как да го знаем ние. То по-добре може да бъде оценено именно от професионалните сдружения и организации. Ето защо трябва да си сътрудничим с тях при подбора на кадрите, които ще бъдат вещи лица. Основното е в това как те да бъдат подбирани. Ето защо споделям, че трябва да бъде със закон, а не с наредба. С по-висок ранг нормативен акт и с прецизни правила за подбор на вещи лица, и становище и позиция на професионалните организации, които да могат да дадат своето заключение за капацитета и познанията на вещото лице. Това от една страна.

За мен трябва да има и текуща проверка на познанията на вещите лица. Някои вещи лица са, да ги нарека, професионални вещи лица. Те работят от 20 години със съдебна институция и дори познават законите по-добре и си позволяват да дадат дори становища по правни въпроси. Много е важно да има и обратна връзка между съдията и ръководството на съда, за да може да се извърши добра оценка на конкретните вещи лица, които са участвали в конкретните правни спорове. Тази текуща проверка касае, както обратната връзка на съдията, така и вещото лице да може да доказва, поне веднъж в годината да премине на

допълнително обучение във връзка с неговата професионална дейност и експертност.

В своята концепция съм посочил също, че може да се създаде и публичен електронен регистър и база данни за дейността на експерта към съответния съд, защото е важно вещото лице дали своевременно подава своето заключение до съда, дали не става причина за отлагане на делото, дали то не помага на страните тогава, когато желаят да злоупотребят с права. Ето защо подборът на кадрите, текуща проверка на техните знания и също така начин и средства за отпадане на вещи, които са показали своята некоректност, трябва да бъде заложено и мисля че наистина може да бъде със закон.

Позволих си да сложа тази тема в своята концепция, защото според мен тя е изключително важна, много малко дискутирана и тема, която, ако се подобри нивото на експертиза вещите лица, няма как да не се подобри и правораздаването в България.

В Австрия, като млад съдия, когато бях правен практикант, се учудих, че вещото лице стои на банката до съдията. Той не е отпред на мястото на свидетелите, на мястото на другите лица, участващи в процеса, той стои на банката до самия съдия. И още нещо. Вещите лица специално в Австрия са доценти, професори, хора, които имат дълбоки познания в съответната сфера. Проблемът тук е обаче как ще мотивираме ние тези най-добри експерти в България да участват в процеса, по какъв начин? Финансово ли ще ги мотивираме? Ами това са хора, които са, например по едно дело, касаещо заболяване, те са национални експерти на България, те получават много възнаграждения и възнаграждението от 200 - 300 лева дали ще може да ги мотивира

да се явят в съдебна зала и да дадат своето експертно заключение, което може би ще бъде най-правилното в процеса? Ето защо по отношение вещите лица ние трябва да имаме много по-сериозни концепции за това как да ги използваме, като потенциал.

И нещо повече. По някои въпроси предвид динамиката на обществото ние нямаме добре подготвени експерти дори в самата ни страна, което създава допълнителен проблем за много категории дела. Ето защо експертността в работата на вещите лица е един много важен проблем. Наистина възнаграждението е прекалено ниско, за да може да успеем да интегрираме в процеса на правораздаването тези най-добри специалисти в съответната област. Проблемът е много широк. Маркирал съм го в своята концепция, но той трябва да бъде поставен, за да бъде решен най-накрая.

Благодаря Ви.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря. Г-н Узунов, заповядайте.

ДИМИТЪР УЗУНОВ: Благодаря. Имам два въпроса към Вас, г-н Панов. В концепцията си застъпвате тезата за човечността в съдебната система. Бяхте питан по този въпрос и при изслушването Ви, заедно с другия кандидат, във Върховния касационен съд. Бихте ли обосновали малко по-подробно тази своя теза?

Вторият ми въпрос. Станахме свидетели на поредица от случаи, при които подсъдими по дела с висок обществен интерес по някакъв начин успях да изчезнат от страната, да избегнат изтърпяване на ефективни присъди. Какво смятате, че трябва да се извърши по този въпрос?

Благодаря.

ЛОЗАН ПАНОВ: Благодаря Ви, г-н Узунов. Вижте, аз много държа на частта „човечност“ в съдебния процес. Ако тя я няма, какъв ще бъде процесът? Към кого е насочен самият процес? Като казвам „човечност в процеса“ имам предвид отношението на съдебната инстанция към всеки участник в процеса. Не става дума само за страната, само за човечецът, който брани собствената си нива от набезите на съседите. Тук става дума и за адвоката; става дума и за вещото лице; става дума за всеки, който влиза в съдебната зала дори ей така просто от любопитство да надникне какво се случва в нея. Действително във върховната касационна инстанция хората вече имат богат житейски опит. Нормално е да бъдат съпричастни към проблемите на всички. Но нека да се върнем към по-долните нива на съдебните инстанции. За съжаление има много примери, в които капсулирани в нашето съдийско его ние демонстрираме надменност, студенина, пределно познаване на правилата и демонстративно неуважение към онзи, който не ги познава. Той как да ги познава? Какво очакваме от един човечец, който влиза в съдебната зала? Да познава правилата, както един съдия, ли? Няма как да ги познава тези правила както един съдия. Но когато се отнесем към него по един нормален начин, с уважение, когато този човек разбере, че тази институция отчита неговия проблем, без значение как тази институция ще реши неговия проблем, важното е, че влизайки вътре той ще усети и респекта към институцията, от една страна, но от друга страна и липсата на една такава студена дистантност, която може само да го отдалечи от съдебния процес. Ето защо аз държа специално на тази своя част. Намирам че това е проблем в съдебната система и намирам, че от всички нас зависи да го променим. Още веднъж ще го кажа - уважението се заслужава, а не се изисква. Ако ние

изискваме уважение от хората, само защото имаме тога и само защото стоим на две-три стъпала повече от тях, това е мнимо представа за това каква е нашата социална роля в един такъв процес. Това е по първия въпрос.

По втория въпрос. Този въпрос е задаван и от медиите, включително със съдия Панова, при участието си в канал 1, отговаряхме на него. Важен е въпросът, защото имаме систематичен проблем. Братя Галеви, последният деец, пуснат под арест, който има множество присъди и вече може би не е в България, случаят с Брендо, който стои под въпрос - къде е всъщност той, тук ли е, няма ли го? Това означава, че има проблем, който трябва да бъде решен и решаването на проблема не може да стане само от съдебната власт. За мене предвид на Тълкувателно решение 2/2013 г., което го използвах и в канал 1, приложението на чл. 309 няма как да се предположи едно бъдещо изчезване и бягство на този, който е осъден с фиктивна присъда „лишаване от свобода“. Ето защо трябва да се търсят законодателни промени. Аз ги виждам в няколко насоки. Първо, прецизиране на изпълнението на наказанието „домашен арест“. Има идеи за това да се явяват подсъдимите и пред въззивна и касационна пред съответния съд. Имам известни резерви към подобно законодателно решение, но все пак тази тема може да бъде поне дискутирана. Ако си спомняте, може би преди около няколко месеца, в Министерство на правосъдието имаше демонстрация на гривна или всъщност така нареченото „електронно проследяващо устройство“, което може, макар и само демонстрирано там, може да бъде въведено, защото ако то бъде използвано ще има данни и информация къде се намира съответния субект и той може да бъде проследен. Тук проблемът се състои в следното - че, съгласно чл. 68 съдът може

да наложи и почти винаги налага мярка „забрана за напускане на страната“, но предвид на това, че България е страна член на Европейския съюз и с оглед на режима, който съществува, няма пречка при границата с Гърция, при границата с Румъния лицето да премине без да се осъществи върху него контрол и да се опита да избяга от правосъдието. За мен това са възможни решения. Но нека още веднъж да кажа. Когато си прехвърлят топката - съдът казва, че прокуратурата е тази, която трябва да следи; прокуратурата казва, че полицията е тази, която трябва да следи; полицията пък се връща към съда. Това по никакъв начин отново не води до добър имидж на съдебната система. И все пак трябва да е ясно кой има отговорността за конкретната мярка, но по-важното е да обединим сили, за да преодолеем този систематичен проблем, който съществува, защото иначе какво следва? България ще бъде една прекрасна дестинация за осъждане и неизпълнение на наказанието. Дали това бихме искали да бъде България, наистина? Само със законодателни промени и то спешни и отново със съдействие на изпълнителната, законодателната и съдебната власт. Изпълнителната, защото МВР е част от нея. Законодателната, защото евентуални промени няма как да не преминат през промяна на правни норми. И съдебната власт може да предложи съответните изменения.

Благодаря Ви.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря. Г-н Калпакчиев, заповядайте.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Благодаря. Уважаеми, г-н Панов, няколко въпроса имам към Вас. Първият. Вие, като съдия в момента от Върховен административен съд, да кажете има ли добри практики във Върховен административен съд при случайното

разпределение на делата, които може да пренесете във Върховния касационен съд, ако станете негов председател?

Вторият ми въпрос е да ни кажете, тъй като тук става дума за наказателна политика, какви са според Вас правомощията на органите на съдебната власт и определяне на наказателната политика на държавата? Конкретно бихте ли споделил Вашите виждания за правомощията на съда при определяне на наказанията и то в контекста на излязлото преди няколко дена решение на Европейския съд по правата на човека, пилотно решение, за лошите условия на затворите в България?

Също искам да Ви питам, казахте и няколко пъти подчертахте в концепцията си и сега пред нас, че има тежки проблеми в съдебната система и трябва да се реже с хирургическа точност, а не палиативни мерки да се предприемат. Отнесено към Върховния касационен съд, кои са тежките проблеми на Върховния касационен съд според Вас и какви „хирургически мерки“, ще използвам Вашия израз, ще предприемете по отношение дейността и съдиите от Върховния касационен съд?

И последно, провокиран от въпроса, на който току-що отговорихте. Казахте „човечност“. Хуманизъм е българската дума човечност, на съдията, на съдебната система. Кратка оценка или коментар как, от тази гледна точка за човечността, бихте оценили няколкото случая, които през миналата година имаше наказателни дела по мерки за неотклонение да се разглеждат в болнични заведения, когато обвиняемите са на болнично легло и на системи?

Благодаря.

ЛОЗАН ПАНОВ: Благодаря Ви, съдия Калпакчиев. По първия въпрос, като съдия във Върховния административен съд какви практики, във връзка със случайното разпределение на

делата, ще пренеса. Аз не съм административен ръководител. Не съм шеф на отделение, нито пък председател на колегия. В този смисъл затруднявате ме да Ви отговоря, защото мога да Ви кажа какво бих направил аз като човек, който е ръковолил Административен съд - София-град. Да сте чули там да има проблем със случайното разпределение? Да е имало декларации, писма на съдии, във връзка със случайното разпределение? Аз лично не съм чул подобно нещо. Затова трудно ми е да кажа във Върховния административен съд как това се осъществява по простата причина, че аз самият не съм този, който борави зад компютъра с програмата за разпределение на делата респективно не съм и замествал някого, който го прави, така че няма как да го направя. Но истината е една. Случайното разпределение на делата, което в много държави го няма, тук в България трябва да съществува по простата причина, че няма доверие в съдебната система. След като този проблем сега покрай Софийски градски съд предизвика такъв дебат означава, че ние при случайното разпределение трябва да бъдем абсолютно безкомпромисни, защото то дава необходимата независимост на съда и е символ на безпристрастността, публичността. Ето защо в собствената си концепция съм изложил своите съображения за случайното разпределение. Това е отговорът ми, който при липса на възможност аз да разпределям дела, няма как да Ви кажа какво бих пренесъл.

Вторият въпрос. Наказателната политика във връзка с изпълнението на наказанието „лишаване от свобода“ и състоянието на затворите. Наказателната политика на държавата е едно много по-общо понятие. Председателят на Върховния касационен съд в това си качество наистина може да формира политики. Именно в

тази си роля смятам, че мога да бъда полезен и в областта на наказателната политика. Казах вече, че ще използвам ресурсите и познанията на колегите наказателни съдии. По отношение лишаването от свобода и изпълнението на наказанието, за голямо съжаление сте абсолютно прав за състоянието на българските затвори. Във връзка с един семинар на НИП ми се наложи да се запозная с няколко емблематични решения на Върховния административен съд именно по дела заведени от затворници срещу администрацията. Тук става дума за изпълнение на наказание, става дума за изпълнителна власт все пак, става дума за Главна дирекция „Изпълнение на наказания“. Много дела са минали през мен. За голямо съжаление има позитивни явления във връзка със затворите, но това, което аз бих могъл да кажа е, че огромен дефицит свързан с лишаването от свобода и условията на изпълнението на това наказание. Аз мога да споделя собствения си опит по отношение на един проблем свързан с дискриминация в български затвор. Изтърпяващ наказание „лишаване от свобода“ приема друга религия, която не включва в менюто свинско месо. Дело, което минава през Административен съд - София-град и Върховен административен съд. Всички ние приехме, макар че Комисията за защита от дискриминация беше приела, че няма дискриминация от затворническата администрация, да не посочвам конкретния затвор, ние съдиите, които бяхме в съдебния състав приехме, че е налице дискриминация. На такова мнение беше Административен съд - София-град, защото в затворите трябва да се уважава религиозната принадлежност на съответния човек. Ако в неговото меню не влиза храна свързана със свинско месо, няма как да принуждаваме тези хора да използват такава храна. Така че неотдавна се говореше и за построяването на нов затвор с нови

добри условия в него, не знам къде тази идея потъна някъде в миналото.

Третият въпрос беше свързан с..., хирургичните мерки, да, във ВКС, да. В своята концепция аз няма как да разгледам Върховния касационен съд от проблемите на цялата съдебна система. И ако имиджа на съдебната система е много нисък, няма как да кажа - за сметка на това пък има един прекрасен Върховен касационен съд. Някой все пак трябва да каже, че „царят е гол“. Съдебната система, за голямо съжаление, е точно в това състояние. Ето защо, когато говоря за хирургичните мерки, тук става дума не само за Върховен касационен съд. Става дума за всички инстанции, където има „гнили ябълки“ или „тумурни образувания“, защото ако има такива не виждам друг начин за премахването им освен с хирургическа интервенция.

По отношение на последния въпрос. Не знам защо продължаваме да говорим за човечността? Ако наистина продължаваме да говорим това означава, че това наистина не съществува в съдебната система. Ако ми поставяте този въпрос толкова дълго и постоянно, това означава, че има проблем. Ако някой се припознава в това, че няма човечност, съжалявам, но не съм аз, тъй като аз съм този, който поставя проблема. Ако съдебната система не човечна, коя друга система трябва да бъде такава?

Благодаря Ви.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жо Ковачева, заповядайте.

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Аз ще се върна на функциите и правомощията на Върховния касационен съд. Въпросът ми, колега Панов, в тази връзка, е какви са Вашите виждания, конкретната визия за развитието на тълкувателната дейност на Върховния

касационен съд, която е една от най-важните, без да ги подреждам по степен, функции на касационната инстанция? В този контекст, какви конкретни мерки за решаване на натовареността бихте предприели за съдиите, освен изложените в концепцията Ви?

И на последно място искам да Ви попитам - считате ли, че съдиите следва публично да изразяват позицията си по важни въпроси за магистратурата, независимо дали с професионален или организационен характер? И положително ли е според Вас, когато това се случва?

Благодаря.

ЛОЗАН ПАНОВ: Благодаря, съдия Ковачева. По отношение тълкувателната дейност на Върховен касационен съд, регламентирана в чл. 124 от Конституцията на Република България. Посочих в своето изложение, че за периода от 2007 г. има над 110 тълкувателни решения. Посочих също така че в последните години тя е активизирана. Явление, което аз лично намирам за позитивно. Къде считам, че се намират проблемите, които трябва да бъдат разрешени? Ще го свърза с втория Ви въпрос, който беше свързан с натовареността. Когато съдиите са прекалено натоварени няма как да обърнат достатъчно време и внимание на тази важна дейност на Върховния касационен съд. Ето защо намаляването на натовареността ще осигури необходимия ресурс на съдиите от Върховния касационен съд, свързан с тълкувателната дейност.

Намирам за важно да се каже и още нещо. Тълкувателната дейност и нейната правна регламентация. Считам за недостатъчна правната уредба. В този смисъл, Вие знаете - общите събрания на Върховен касационен съд и на Върховен административен съд представиха и имат свои правила във връзка

с тълкувателната дейност. Тоест от една страна виждам лаконичната законодателна уредба.

Второто нещо, което виждам е аналитичният капацитет, който трябва да съществува, защото очевидно е, че последните тълкувателни решения на Върховния касационен съд касаят именно приложението на право на Европейския съюз. Ето защо аз съм за засилване на аналитичния капацитет на Върховния касационен съд. Идеята за консултативен орган към председателя на Върховния касационен съд намирам за много удачна. В този консултативен орган може да включваме и съдии, бивши съдии, конституционни съдии, експерти, а защо не и чужди експерти, които подпомагат дейността на върховните съдии в осъществяването на тълкувателна дейност.

Другият проблем, който намирам в тълкувателната дейност е това, че много решения, за съжаление, се вземат с крехко мнозинство. Това крехко мнозинство за мен съотнесено към желанието на обществото да има категоричност в решаването на съответния проблем не довежда до тази категоричност. Така че това крехко мнозинство аз го виждам като един от проблемите.

Писането на особено мнение. Няма по какъв начин колегите да бъдат ограничени в излагането на своето мнение. Като председател на Административен съд - София-град, когато сме дискутирали с колегите своите проблеми, винаги съм казвал, че дори един колега да мисли различно, а всички други в обратния смисъл, това съвсем не означава, че след време точно този колега няма да се окаже прав. Аз съм за особените мнения. Действително предходната практика на тогава Върховния съд не съдържа особени мнения. Те се намират в папката с делото. Това съвсем не означава, че когато Върховният съд е имал тълкувателна дейност,

не означава, че не е имало съдии, които са били на различно мнение, но то не е било посочвано наред с общото мнение, което е било мнението на мнозинството.

Другият проблем, който съзирам в тълкувателната дейност. Говоря за проблемите. Няма да говоря за позитивите, те са ясни. Колкото повече тълкувателни решения, които засягат щекотливи проблеми толкова по-добре за юристите, които ще прилагат тези тълкувателни решения.

Друг проблем, който виждам е, че тълкувателната дейност е конструирана предимно върху противоречия на окръжните и апелативните съдилища, не толкова върху противоречия, които са на самия Върховния касационен съд. Според мен би могло да се направи един анализ на противоречивата практика вътре в самия Върховен касационен съд, от една страна. От друга страна, да се направи анализ на старите решения на Върховния съд, които вече предвид променените обществени отношения, противоречат на новите решения на Върховния касационен съд. Тук виждам дейността на Върховния касационен съд, свързана с осъществяване правомощията по чл. 124 от Конституцията на Република България.

По отношение натоварването. Съдия Ковачева, аз вече казах няколко неща. Твърдо съм на мнението, че натоварването, предвид броя на върховните съдии, не бива да се осъществява чрез увеличаване броя на съдиите. Не е необходимо и въвеждането на допълнителни държавни такси, защото в една държава, която е в икономическа криза, трудно би могло да се мотивира решение свързано с намаляване натовареността на съдиите чрез използването на по-високи държавни такси. Твърдо против съм едно подобно решение.

Къде може да се намерят ресурсите? Казах вече за писмото, което е изпратено от председателя на Върховен касационен съд до Народното събрание. Тоест със законодателни промени, така че не всички дела да стигат до Върховния касационен съд.

Второ. Увеличаване броя на съдебните помощници. Ресурсът на съдебните помощници може да бъде използван. И един добър подбор на качествени юристи с познания по европейско право и езици може да бъде полезно на върховните съдии в тяхната дейност.

Трето. Медиацията. Наистина много съжалявам, че тази констатация ще я направя тук, но дали поради нашите емоционални особености, или поради някаква друга причина, но медиацията като един модерен способ за решаване на проблемите, който е свързан най-малкото с по-малко средства за решаване на тези проблеми, запазване добрия тон между страните, за голямо съжаление в България не се реализира така, както в другите европейски държави. Председателят на Върховния касационен съд може да инициира форум свързан с медиацията. Сега използвам тук възможността да го кажа и да се обърна към гражданите. Медиацията е добрия начин да запазим добрите си отношения независимо от това какви са причините и кое ги е влошило - съседски, семейни или някакви други отношения. Тези способности трябва да бъдат използвани, за да може да се разтовари системата. Ще си позволя пак да използвам своя опит от австрийската правосъдна система, но трудно и звучи революционно, но в България отказът от правото на жалба е нещо, което няма как да не взриви обществеността. И все пак, в Австрия поне тогава, когато аз бях правен практикант, когато една присъда се изчете страната има

три възможности. Едната от тях е да с откаже от обжалването. Другата страна също може да се откаже от обжалването. По този начин съдът не пише пространни мотиви, във връзка с конкретния казус, а пише кратко пояснение за това какво се е случило и съответно произнасянето на съда. Ето защо ние трябва да търсим начин за разтоварване на съдиите от тяхната прекалена натовареност.

По отношение на публичното... Съдия Ковачева, само да ми припомните въпроса си?

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Следва ли съдиите публично да изразяват позицията си по важни въпроси за магистратурата от професионално естество? Какво е Вашето отношение?

ЛОЗАН ПАНОВ: Защо не? Не виждам пречка да го правят. Никой няма право да ги задължи да го правят, ако имате предвид като административен ръководител да ги задължа по някакъв начин да го правят, звучи наистина абсурдно, но според мен имат право да го правят. Мисля че това правите и самите Вие, когато отвън Ви попитат по определени въпроси и няма как да не участвате. Вие сте публични личности и когато трябва да дискутирате определени теми свързани с магистратската общност е нормално да изразите своето становище дори то да не изразява позицията на самия орган, макар че тук трябва да бъде много деликатно поставен този въпрос. Когато един човек има желание да го направи, не виждам пречка да се осъществи, защото от добрите идеи се раждат бъдещите промени, а защо не и реформи.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жа Петкова, заповядайте.

СВЕТЛА ПЕТКОВА: Благодаря, г-жо Найденова.

Имам два въпроса. Единият е провокиран от Вашия призив към Висшия съдебен съвет. Г-н Панов, Вие сте върховен

административен съдия и професионално знаете, че конкурсите, в това число и настоящия, се провеждат по процедура, която предварително е оповестена по законоустановен ред. Това са принципите на предвидимост и останалите (да не ги изброявам) по АПК, нарушаването на които води до основание за отмяна. Искане от участник в процедурата за нейната промяна преди финалната права и евентуалното уважаване на това искане от органа, компетентен да проведе конкурса по приетите правила, не представлява ли основание за опорочаване на процедурата? Вие като съдия как бихте разрешил казус, по който елемент от процедурата по конкурса, който, колкото и да е бил спорен, е бил разрешен с постигнат консенсус от мнозинството и по тези правила са провеждани години наред конкурси и се е наложило в последния момент да бъде променен този елемент в процедурата? Няма ли да бъде накърнена Вашата съдийска съвест за нарушаване на конкурса поради промяна, предизвикана от призива за недоверие, независимо от кого е проявено? Няма ли да противоречи на тезата Ви за нихилизъм и недоверие, за отричане на нихилизма и недоверието, което така блестящо защитихте в началото на концепцията си? Това е във връзка с процедурата.

Имам още един въпрос. Ако бъдете избран за председател на Върховния касационен съд, в това си качество какви мерки бихте предприел срещу магистратите, които упражняват правораздавателната си дейност по начин, който дава основание да бъдат оприличени с метафоричния израз „гнили ябълки"? И конкретно: Ако в ръководения от Вас съд установите, че съдебен състав по дело от т.нар."корупционни дела" не е написал решението, обявено за решаване, около осем месеца, какви конкретни мерки бихте предприел като ръководител?

Благодаря!

ЛОЗАН ПАНОВ: По отношение на първия въпрос. Съвестта ми като участник в конкурса ще негодува, ако се нарушат правилата, които предварително са били оповестени. Но когато имаме нов факт един ден преди конкурса, в който факт се сочи самия конкурс, няма как този факт да не бъде отчетен в самата процедура. Нека да кажа, че докладът по механизма за сътрудничество и проверка не представлява бюрократичен текст, написан от някого, който няма представа какво се случва в съдебната система. Считам, че докладът е написан от наблюдаващи съдебната система съгласно този механизъм. След като единствената забележка за конкурса касае начина, по който трябва да бъде гласувано, считам за мой дълг да посоча тази забележка и да ви призова да гласувате по начин така, че процедурата да бъде прозрачна, честна и проведена по начин, който не оставя никакво съмнение за това как е избран председателя на Върховния касационен съд. Това е моето категорично мнение. Аз няма да отстъпя от него. Казвал съм винаги - не е важно кой ще бъде избран за председател на Върховния касационен съд, важен е начинът, по който това ще се случи. Начинът, по който ще се случи, както казах, ще бъде с разделение, или ще бъде със съмнение във връзка с електронна процедура, моето лично мнение е, че моята съвест ще говори много по-бурно, отколкото в противния случай. Решението ще бъде ваше, но моята позиция е такава, каквато изразих, и няма да отстъпя от нея.

Независимо от това, какъв ще бъде резултатът, аз държа на спазването на процедурата с ръчно гласуване. Категоричен съм в това отношение.

По отношение на втория въпрос. Като председател на Административен съд-София-град, на втората година от дейността на съда ми се наложи да наложя наказание на съдия за неизписани дела. Това беше констатирано от Инспектората на ВСС, когато извърши проверка на нашата дейност. Много е тежко, когато един председател налага наказание на съдия от състава, който той самият ръководи. Това никак не е леко като решение. И все пак, когато систематично се отлагат дела безпричинно, когато не се пишат дела в срок и това не е по причина на някакъв инцидент, това не е по причина на някаква случка, която обективно, инцидентно води до това съдията да не пише в срок своите дела, в този случай няма как да не бъде категоричен, защото бавното правосъдие е равнозначно на отказано правосъдие. Ето защо, когато има такива явления, и ако приравним „гнилите ябълки“ към бавно пишещите, да го кажем така, съдии, аз ще бъде категоричен също, особено когато става дума за върховна касационна инстанция, а всъщност и за всяка една инстанция по същество. И тъй като вече съм го правил, знам колко е тежко, но знам, че ако не се направи, това води до демотивация на онези съдии, които спазват сроковете.

Благодаря!

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жа Неделчева, заповядайте! След това г-жа Стоева.

КАРОЛИНА НЕДЕЛЧЕВА: Благодаря, г-жо Найденова.

Аз искам да поздравя колегата Панов за представянето му днес, което до момента е изключително професионално, почтено и човечно. Споделям изцяло неговите съждения за човечността в съдебната система. Въпросът, който бях подготвила, но не е в контекста на досегашния разговор, е във връзка с друго, професионален е. Вие бяхте докладчик по тълкувателно дело № 1

от м.февруари 2014 г. на Върховния административен съд във връзка с мобилните камери известно, като се прие, че въз основа на тях не могат да се констатира нарушения по Закона за движение по пътищата. В същото време знаем, че се подготвя изменение на този закон точно в тази част, целяща въвеждането им. Как ще коментирате това обстоятелство, защото навежда, поне за мен, освен правни доводи, и други?

Благодаря!

ЛОЗАН ПАНОВ: Благодаря Ви, г-жо Неделчева.

Тълкувателно решение № 1/2014 г., по което аз бях докладчик, се прие с пълно мнозинство от колегите от Върховен административен съд. Още в самото начало, в периода от произнасянето до написването на текста на решението, не знам защо в правното пространство се пуснаха слухове, че причината за това е недоверието в полицейските органи, причината в това е, че те могат да манипулират запис от камерата, да го сложат на друг участник в движението по пътищата, а не на този, който действително е извършил нарушението. Ето защо съдиите трябва да говорят с думи, а не само с кратка анотация на съдебните актове тогава, когато обществото го изисква. Тогава се появиха в медиите, не мислете, че много желая да се явявам в медиите, но когато общество има нужда, съдията трябва да говори. Не е леко да го правиш по много причини и напълно разбирам колегите от Наказателна колегия. Не е леко, защото когато мотивираш защо мобилните камери не трябва да се прилагат при издаването на електронен фиш по чл.189 от Закона за движение по пътищата, тогава всички казват: Да де, но това ще увеличи пътнотранспортните произшествия, това ще доведе до занижен контрол от органите и в крайна сметка всичко ще бъде един негатив по

отношение на обществото. Така че, обществото, не бих казал, че прие това решение с онзи екстаз, с който се считаше, че го е направило. Да, вероятно шофьорите са се чувствали малко по-свободни, но ето защо съдът трябва да говори със своите актове, за да може обясни съдебния акт. Тук става дума за важното нещо - тълкувателното решение не стимулира пътните хулигани, които извършват пътно-транспортни произшествия, опити от високата скорост, която автомобилът им предоставя. Тук става дума за това да не се злоупотребява с право от страна на административните органи. Ще дам само един пример. Полицейска кола, която няма обозначенията на полицейска кола, скрита в храстите, дали това е начинът, по който трябва да се извършва заснемането с мобилна камера? В това решение не сме отрекли използването на мобилна камера, а сме казали, че трябва да има ясни правила как да се използват тези камери. Още тогава в едно от интервютата посочих, че няма пречка законодателният орган да промени правната уредба и аз съм готов да съдействам за тази промяна на правната уредба, така че да няма злоупотреба с права. И сега, когато се променя Закона за движение по пътищата, чл.189, и се връщат камерите, нищо лошо няма в това, ако едно тълкувателно решение провокира законодателят да постъпи по определен начин и да върне камерите, но по определени правила. И ако тези правила са свързани с това, колата да бъде обозначена за това, че има камера, това, че има поставен пътен знак на участъка, в който се снима, има определена процедура и там, и къде се намира самият знак и самата камера, то тогава оттук-нататък дали всички ние ще си позволим да караме с висока скорост, когато видим такъв пътен участък. Камерите имат и своята превантивна роля. Кажете ми, когато полицаят има само ролята да снима, в предишния режим, дали това има превенция за

водача. Ето защо смятам, че когато една тълкувателно решение доведе до промяна на законодателството и то е в посока да се гарантират правата на гражданите и да няма злоупотреба от права на административните органи, в случая на полицията, за мен това е най-доброто решение. Дано това да се случи.

Благодаря!

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря!

Г-жо Стоева, заповядайте!

НЕЗАБРАВКА СТОЕВА: Благодаря, г-жо представляващ.

Г-н Панов, аз имам само един въпрос и той е в продължение на тезата Ви за откритост, отвореност и прозрачност в работата Ви, ако бъдете избран за председател на Върховния касационен съд. Смятате ли, че може да бъде подобрен медийният образ на Върховния касационен съд?

Благодаря!

ЛОЗАН ПАНОВ: Отговорът е много лесен - да! Всеки медиен образ може да бъде подобрен. Аз не считам, че медийният образ на Върховния касационен съд страда от нещо, което да го накърнява, но смятам, че добрите практики, които до този момент са съществували, трябва да се запазят. А отвореността и откритостта са част от моята концепция, така че, ако бъда избран, аз ще работя в тази посока. Диалогичността, контактът с медии, с институции е част от това, което съдебната система дължи и смятам, че тази посока за мен е позитивна. Когато съдът няма какво да крие, няма пречка всичко да казва.

Благодаря!

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря! Колеги, други въпроси към съдия Панов? Няма.

Благодаря Ви, съдия Панов. Продължи доста време Вашето изслушване и отговорите на всички поставени Ви въпроси, които дадохте.

Уважаеми колеги, ще направим почивка, преди да продължим с изслушването на втория кандидат - съдия Павлина Панова. Предвид напредналото време и това време, което отне изслушването на съдия Панов, предлагам почивката да е 30 минути, до 13.25 ч.

(След почивката)

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Уважаеми колеги, продължаваме заседанието след почивката с изслушване на становищата на Комисията по предложения и атестиране и на Комисията по професионална етика и превенция на корупцията за втория кандидат по азбучен ред по реда на изслушване, а именно съдия Павлина Панова. Представянето от страна на вносителите на предложението беше направено по-рано от г-н Камен Иванов. Преминаваме към същинската част от изслушването и на втория кандидат.

Г-жо Итова, от името на Комисията по предложения и атестиране, заповядайте!

МИЛКА ИТОВА: Благодаря!

Комисията по предложения и атестиране изготви доклад за професионалните качества на кандидата съдия Павлина Панова. За изготвянето на този доклад бяха използвани атестационния формуляр и документи, съдържащи се в кадровото досие на кандидата, автобиографични данни, информация от председателя на ВКС за дейността на кандидата, други документи, постъпили по реда на т.6.2 и т.6.3 от Правилата, статистически данни от годишните доклади на ВКС. Както казах, докладът беше изготвен

въз основа на изслушването, което беше направено в Комисията по предложения и атестиране. Членовете на комисията взеха предвид и изслушването, което беше направено пред съдиите от Върховния касационен съд, аз ще докладвам по-късно и впоследствие постъпилите становища в подкрепа на съдия Панова, тъй като към момента на изготвяне на доклада беше постъпило само становището от проф.Чинова в нейна подкрепа.

Няма да повтарям персоналните данни за съдия Панова, тъй като представящият кандидатурата ѝ г-н Иванов се спря подробно на нейните персонални данни по отношение на кариерата ѝ и допълнителни квалификации и специализации. Аз ще отбележа съвсем накратко само тези, които не бяха споменати от г-н Иванов.

Съдия Панова е автор на множество статии, посветени на хармонизирането на българското наказателно и процесуално право с европейското право и защита на човешките права. Те са изброени в нашето предложение. Накратко само някои ще спомена - „Изискванията на чл.6, § 3 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и гаранциите на НПК“; „Изменения в НПК във връзка с международните актове на Съвета на Европа в областта на правното сътрудничество по наказателни дела“; „Европейските стандарти за справедлив наказателен процес по чл.6 от Европейската конвенция за правата на човека“; „Процедурни гаранции при експулсиране на чужденци. Стандартите на чл.1 от Протокол № 7 към Европейската конвенция за правата на човека и българското законодателство“; „Взаимно признаване по наказателно-правни въпроси в Европейския съюз“; „Европейската заповед за арест“; „Съдебно сътрудничество по наказателно-правни въпроси в Европейския съюз“; „Новата директива относно правото на достъп до адвокат“.

Съдия Павлина Панова е изразявала и професионални становища по въпроси, които засягат развитието на правото и утвърждаването на върховенството на закона. Участвала е в изработването на Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест и във всички законопроекти за изменението и допълнението му през 2006 г. Изготвила е становище по проекта за Рамково решение за мерките за надзор (2008 г.); подробни становища по Закона за изменение и допълнение (ЗИД) на НК и ЗИД на НПК (2010 г). Изработила е и е представила становище по проектодоклада за България по изпълнението и прилагането на Конвенцията за борба с подкупването на чуждестранни лица.

Съдия Павлина Панова притежава също така опит от работата си по международни проекти в качеството си на признат експерт, в рамките на които е установила широки международни контакти.

През 2011 г. е определена от ВСС за негов представител за защитата на периодичния доклад за България по осигуряване на признатите права от Международния пакт за граждански и политически права в рамките на 102-та сесия на Комитета за правата на човека на ООН.

С решение на ВСС от 2007 г. е определена за българския представител в Съвместния общонадзорен орган на Евроджъст-Хага; учредител и член на Управителния съвет на Българската асоциация по европейско право. Подготвила е националния доклад от името на Асоциацията пред международната Федерация по европейско право; съдокладчик за България по проект на Европейската комисия „Анализ на бъдещето на взаимното признаване по наказателно-правни въпроси в ЕС" (2008 г).

Участвала е в различни работни групи на ВСС за проучване на бъдещата законодателна и институционална рамка на съдебното сътрудничество по наказателни дела (2011 г.), а също така като представител на ВСС по работна група за държавите-членки за бъдещето на Европейската заповед за арест (Лондон, 2013-2014 г.).

В следващата графа - автобиографични данни и данни, съдържащи се в предложението по чл.173, ал.2 от ЗСВ.

Мисля, че бяхме подробни и изброихме всички нейни длъжности, на които е била в кариерното си развитие и специализациите ѝ.

Преминаваме към т.3, а е това е информацията, която е представена от председателя на Върховния касационен съд относно дейността на кандидата като заместник на административния ръководител на ВКС. Искам тук да подчертая, че въпреки критиките, които се отправят към ВСС по отношение кадровите назначения в съдебната система, очевидно това е едно от удачните кадрови решения, които ВСС е направил. На 25 март 2013 г. именно този Висш съдебен съвет избра съдия Панова за заместник-председател на ВКС, ръководител на Наказателно отделение. Аз се радвам, че този избор на заместник-председател на ВКС оправда очакванията на ВСС по отношение на управленската компетентност на съдия Павлина Панова, която, както казва и председателят на ВКС, е безспорна, видно от досегашната ѝ дейност като заместник-председател на ВКС и председател на Наказателна колегия. През 2013 г. е настъпила съществена промяна в организацията на работата на Наказателната колегия на съда. Приети са правила за определяне на фактическата и правна сложност на делата за приемане на

тълкувателни решения на Общото събрание на Наказателната колегия, които са сериозна заявка за нов подход в управлението. Те са първият успешен опит за определяне на критерии за тежест и сложност на съдебните дела, които се разглеждат във Върховния касационен съд. С приемането им се постига равномерно разпределение на делата между съдиите от Наказателната колегия и се демонстрира на практика модерен подход в администрирането на съда.

Становището на председателя на Върховния касационен съд е, че последователният ѝ кариерен път в органите на съдебната власт и в самия ВКС, натрупаният съдийски и управленски опит като заместник-председател и председател на Наказателна колегия дават основание и увереност у предложителите, че съдия Панова компетентно и отговорно ще изпълнява функциите и задачите, вменени от законодателя за изпълняване на длъжността „председател на Върховния касационен съд“.

В част трета от доклада са изброени заповедите, с които председателят на ВКС ѝ е вменил като задължения по отношение организационното ръководство на този съд (няма да ги изброявам подробно).

В част четвърта е описано становището на проф. Чинова. Според правилата на т.6.2 и т.6.3 от Правилата за избор на председател на ВКС те трябва да се имат предвид в доклада. Междувременно постъпиха други становища в подкрепа на кандидатурата на съдия Панова, които искам да докладвам, а именно: становище от съдии от ВКС; становище от съдии от Софийския районен съд; становище от съдии от Софийския апелативен съд и становище от Съюза на съдиите в България. Те са качени на вашите монитори и можете да се запознаете с тях.

Въз основа на всички данни, събрани в доклада, комисията дава становище, че съдия Панова притежава необходимия професионален опит и управленски капацитет за длъжността, за която кандидатства, а именно „председател на Върховния касационен съд“.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря на г-жа Итова.

Г-н Тодоров, заповядайте да представите становището на Комисията по професионална етика и превенция на корупцията.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Уважаеми колеги, ще бъда максимално кратък, защото за втори път г-жа Панова участва в подобна процедура и за втори път се налага представянето на такова становище. Ще спестя личните данни и професионалната биография на кандидата. Те бяха подробно описани от колегите Иванов и Итова.

В настоящото становище на комисията е инкорпорирано дословно и становището на Комисията по професионална етика при ВКС. Това е ново становище, защото предишния път такова липсваше. Становището на колегите от ВКС е изключително подробно и изключително положително за кандидата Павлина Панова. Няма да ви го чета. Всеки може да се запознае с него. Качено е на 21 януари на Интернет-страницата на ВСС.

Информацията, получена от публични източници, тук е единствената разлика с предишното становище. Има малка промяна в имотното състояние на семейството на г-жа Панова. В периода между двете процедури нейният син е придобил един недвижим имот със средства, които са били декларирани от нея при предишната процедура.

Срещу нея няма никакви сигнали. Няма проверки и ревизии, извършвани от Националната агенция по приходите (НАП).

Няма констатирани несъответствия от страна на Сметната палата. Няма и публикации в медиите, които да поставят под съмнение притежаваните от г-жа Панова високи нравствени качества. Така че, както и за другия кандидат - Лозан Панов - категоричният извод на Комисията по професионалната етика и превенция на корупция към ВСС е, че г-жа Павлина Панова - заместник-председател на ВКС и ръководител на Наказателното отделение, спазва изискванията, регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските магистрати и притежава необходимите нравствени качества за заемане на длъжността „председател на Върховния касационен съд“.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря! Да поканим г-жа Панова.
(Павлина Панова влиза в залата)

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Добър ден, съдия Панова.
Заповядайте!

Като участник в процедурата за избор на председател на Върховния касационен съд, съгласно приетите от Висшия съдебен съвет процедурни правила, имате възможност в рамките на 20 минути да изложите Вашата концепция, която предварително сте представила, също съгласно изискванията на правилата. Тъй като кандидатът, който беше изслушан преди Вас по азбучен ред, направи своето изложение за малко повече от 20 минути (беше около 30 минути), абсолютно справедливо и Вие ще разполагате с време, съответно на това, което имаше и той. Така че, вместо 20 минути, имате възможност и за малко по-дълго време да направите своето изложение - в рамките на половин час, след което да отговорите на въпроси. Има такива, зададени от неправителствени организации. След това на такива, които членовете на ВСС ще Ви поставят.

Заповядайте!

ПАВЛИНА ПАНОВА: Добър ден на всички.

Уважаема г-жо председателстващ,

Уважаеми членове на Висшия съдебен съвет,

За мен е удоволствие отново да бъда в това качество - на кандидат, пред вас. Както знаете, за мен това е втора процедура, в която участвам в качеството си на кандидат за председател на Върховния касационен съд.

Аз съм депозирала своята променена концепция в рамките на новата процедура за избор на председател на ВКС на 09 декември, която е публична оттогава. Надявам се, че е добре известна в обществото и както виждам, е добре позната като съдържание и мотивировка и на моя конкурент - съдия Панов.

Както правилата уреждат, концепцията ми се състои от частите, които трябва да съдържа една такава концепция в тази процедура. Тя съдържа, на първо място, моята мотивация за участие в процедурата. Съдържа анализ и оценка на състоянието на ВКС, очертаване на достиженията и неговите проблеми, които съм си позволила да обединя в една обща част, и набелязване на цели за развитието. Както и в първата концепция, тези цели за развитието съм разделила в две подточки: първата подточка, касаеща специфични цели в развитието на ВКС, и втората - специфични цели, които си набелязвам в случай, че бъда избрана в качеството на евентуален член по право на ВСС с оглед развитието на цялата съдебна система, и най-вече на системата на съдилищата в България. Дотолкова, доколкото концепцията ми не може да бъде съществено различна от предходната, която защитавах пред вас на 25 септември миналата година, в нея съм посочила някои нови обстоятелства, които ще мотивирам на какво

се дължат. Смятам да акцентирам върху основните приоритети дотолкова, доколкото смятам, че вече сте запознати с останалата част от концепцията.

Коя е мотивацията ми за участие във втората процедура за избор на председател на ВКС? Знаете, мотивацията ми в първия конкурс беше обстоятелството, че аз съм част от управленския екип на ВКС към момента и близо две години вече съм председател на неговата Наказателна колегия. Смятам, че имам необходимите познания за структурата, дейността, достиженията и проблемите на ВКС и управленска визия за това как могат да бъдат преодолени някои от проблемите и как да се развива за в бъдеще този съд.

На второ място, смятам, че в практиката си на съдия до момента във всички инстанции, в които съм работила, съм доказала своя професионализъм, желанието си непрекъснато да усъвършенствам своите чисто професионални познания и чрез тях съм успяла по някакъв начин да докажа професионализъм както в работата си като съдия, така и в работата си като представител на държавата в различни международни институции, или там, където съм работила по различни международни проекти, включително като представител и на ВСС.

Участието в комисии, в които съм посочена от председателя на ВКС като негов представител, които са на национално ниво, за които спомена преди малко г-жа Итова, ми дава основание да считам, че имам възможност за комуникация с другите власти в държавата и съответно с други институции в оперативен мащаб, без да засягам неприкосновеността и независимостта на дейността на съдията, и в частност на ВКС.

Кое ме мотивира да участвам в тази втора процедура? Това е резултатът от участието ми в първата процедура. Не като

резултат от гласуването, извършено от вашия колегиум, а като отзвук сред магистратите в България. Бях подкрепена от много от тях, включително от съдии от цялата страна. Смятам, че идеите, които излагам в моята първа концепция за развитието на ВКС, бяха възприети в проекта за Актуализирана стратегия на съдебната реформа, което не може да не ме ласкае, първо, като професионалист, и второ, като обстоятелство, което сочи на това, че дори и стратегията за развитието на съдебната реформа в България намира основание в идеите, които аз съм изложила в моята първа концепция.

Участието ми в този конкурс не бива да бъде възприемано като някаква самоцел или някакъв процесуален инат, просто за да участвам в процедурата. Аз смятам, че то трябва да се разбира като желание да бъдат реализирани практическите идеи за работата на ВКС. Тези идеи, които аз изложих пред вас в предходната си концепция, и които доразвивам в настоящата, са проверени в работата на ВКС, и най-малкото в работата на Наказателната му коллегия. Те са работещи идеи, вече се заимстват от останалите колеги във ВКС, поради което считам, че има ресурс за тяхното осъществяване.

На следващо място. Смятам, че тогава, когато се изготвя актуализирана стратегия за съдебната реформа, която по признанието на всички други държавни власти - и изпълнителната, и законодателната, се приема като един политически документ, трасиращ бъдещето на съдебната система, ролята на всеки един административен ръководител, на което и да било звено в съдебната система, а най-вече на ВКС, е да предложи с концепцията си не някакви общи идеи, не някакво общо повторение на актуализираната стратегия, а практически идеи как тези нови

стратегически цели и специфични цели на стратегията да бъдат реализирани в конкретния орган на съдебната власт. Смятам, че чрез предложената концепция аз точно такива практически цели показвам пред вас. Смятам, че те не са абстрактни идеи. Те са просто конкретни стъпки, изведени от практиката на съдиите, защото считам, че която и да било стратегия, на какъвто и да било административен ръководител, а най-вече на ВКС, не може да бъде работеща стратегия, ако не е подкрепена от съдиите от самия съд, сред които тя трябва да бъде реализирана на практика.

На следващо място аз считам, че кандидатурата ми като член на съдийския колектив на Върховния касационен съд е преимущество за самия ВКС в качеството на бъдещ негов ръководител дотолкова, доколкото ще създаде една естествена приемственост в ръководството на този съд доколкото аз съм запозната с проблемите в този съд и по естествен начин бих могла да ги пренеса евентуално като административен ръководител на този съд.

Не считам, че външната гледна точка е по-обективната гледна точка за управлението на Върховния касационен съд. Разбира се, не бива ръководството на съда да се затваря в своята вътрешна проблематика и да излиза само от своите възприятия, но за това има различни корективи, сред които аз възприемам както евентуалното членство като член по право във ВСС, срещите с магистратите в страната, откриването към публични изяви на ВКС в лицето на неговия административен ръководител, поради което намирам, че външната гледна точка, макар и представена като обективна, в определени случаи тя може да бъде просто една популистка идея, която не е в полза на ръководството на ВКС.

Дотолкова, доколкото колегата, говорил преди мен, изложи основните анализи за оценката на състоянието на ВКС и някои статистики, аз смятам, че не следва да правя това дотолкова, доколкото те не са се променили съществено от предходната ми концепция, която защитавах пред вас, а също така те са изведени и от годишния доклад за работата на ВКС, който е публичен, публикуван е на сайта на ВКС и не смятам, че следва да ги преповтарям.

В защитата си на основните идеи и приоритети в своята концепция, които ще изложи след малко пред вас, аз съответно ще реферирам към някои от изложените факти и обстоятелства в този раздел за анализ на състоянието на ВКС, поради което считам, че така е много по-полезно и практически възприемчиво като защита на моята концепция.

Същината на концепцията - това е набелязването на целите за развитието на ВКС и мерки за тяхното реализиране. Както казах, стремила съм се в концепцията си да възприемам идеи, които са практически насочени, които са изведени от проблематиката и работата на ВКС и представляват доразвитие на сегашната практика и дейността на ВКС. Смятам, че реформата в съдебната система и във ВКС като звено от тази съдебна система не трябва да се възприема като революция, а като една еволюция. Върховният касационен съд не смятам, че има съществени недостатъци нито в правоприлагането, нито в своята тълкувателна дейност, нито в своята визия пред обществото, за да смятаме, че трябва да се взимат сериозни хирургически мерки, да говорим за тумори в обществото и за „гнили ябълки“ в състава на ВКС. Аз намирам, че естествената продължителност на това, което в момента се извършва във ВКС чрез еволюция и въвеждане на принципите на

стратегията в дейността на ВКС там, където те са приложими, е единственият печеливш елемент в развитието на тази най-върховна съдебна инстанция.

Първият акцент и свой приоритет, който поставям, независимо дали в качеството си на председател на ВКС, или като член по право на ВСС, т.е. и в полза на ВКС, и в полза на цялата съдебна система, това е отстояването на независимостта на съдебната система. Защо повдигам този въпрос и го поставям като основен приоритет? Смятам, че независимостта има различни свои аспекти. Българската съдебна система до голяма степен до момента се беше фокусирала в своето отстояване на своята външна независимост - независимостта от останалите власти в държавата. Да, съгласно чл.117 от конституцията съдебната власт в България е независима от останалите власти. Но съдебната власт черпи своите правомощия именно от конституцията. Тя изпълнява основните функции по правораздаването като най-висша инстанция и осъществява върховенството на закона. Тя не би могла да осъществява особено последната цел без единоедействие с останалите власти. Затова смятам, че това взаимодействие, това единоедействие с тях в рамките на запазването на функционалната компетентност на всяка една от тези власти е именно отговорност на председателя на ВКС.

Считам обаче, че основният акцент към момента трябва да бъде не толкова отстояване на външната независимост на съдебната система, в която като че ли залитнахме през последните години, а в обгрижването на нейната вътрешна независимост. Защото, колкото и да е външно независима съдебната система в България, колкото и да се стреми да се отдалечи еднакво от законодателната и от изпълнителната власт, съдебната система в

крайна сметка има свои вътрешни проблеми, които вътрешни проблеми поставят въпроса за независимостта на всеки един конкретен магистрат. Какво имам предвид? Вътрешната независимост на съдебната система, на всеки съдебен орган е свързана, на първо място, с независимостта от по-висшестоящата инстанция. Недопустима е намеса на който и да било по-висшестоящ съд в работата на долустоящия, указания за начина, по който да се администрира този съд, или как да прилага закона извън чисто процесуално уредените компетентности на по-висшата съдебна инстанция.

На следващо място. Независимостта възприемам и като независимост на магистрата от всеки административен ръководител. В крайна сметка работата на административния ръководител е да бъде магистрат, който не да ръководи, не да администрира в чисто властнически компетентности, а да бъде пръв сред равни сред своите колеги. Затова считам, че основната идея за независимостта в крайна сметка е свързана основно със самоуправлението на органите на съдебната власт, на което след малко ще се спра основно.

Намирам също така, че независимостта, вътрешната независимост, която особено много се нуждае в момента от укрепване, е изключително свързана и със случайното разпределение на делата. Този проблем, който се породи в едно от най-големите съдилища в България, а именно в Софийски градски съд, тази несигурност за начина, по който се разпределят делата между съдиите в този съд, създава чувството за зависимости, зависимости, свързани с разпределението на отделните дела на конкретни магистрати, или очакването, че едно дело ще бъде решено по „правилния“ начин, ако попадне при точно определен

магистрат. Това не е вътрешната независимост нито на органа на съдебната власт, нито на конкретния магистрат.

И на следващо място това, което смятам, че е основен акцент, който следва да бъде отстояван и е залегнал в Стратегията за развитие на съдебната реформа, е именно независимостта на магистратите чрез тяхното назначаване в системата. Затова аз съм привърженик на идеята за разделение на ВСС на две колегии, защото смятам, че по този начин това е един модерен подход, едно гарантиране, че магистратите, в частност съдиите ще бъдат назначавани от съдийска колегия и няма да има зависимости от останалите членове на ВСС не защото смятаме, че те по някакъв начин могат да повлияят негативно върху кариерното израстване на магистратите или тяхното назначаване в системата, а затова, защото трябва да се даде този външен сигнал за вътрешната независимост на съдебната система предвид обстоятелството, че прокуратурата е страна в съдебната фаза на наказателния процес и не трябва да има убеждение, че част от страните в процеса могат да кадруват останалата част.

Следващият мой основен приоритет, който смятам, че трябва да бъде приоритет на всеки върховен съд, е осъществяването на върховенството на закона. Върховенството на закона, признато в конституцията и в Закона за съдебната власт, се осъществява основно чрез тълкувателната дейност на Върховния касационен съд. Аз смятам, че в тази част на своята концепция съм изложила достатъчно много аргументи, които съществуваха още в първата концепция. Изключително много се радвам от изказването преди мен на колегата Панов затова, че той възприема идеите, които аз съм изложила в тази част на концепцията си касателно тълкувателната дейност на ВКС, но смятам, че почтеният подход

при отговора на въпроса, който му беше зададен, изискваше той да се позове на моята концепция. Но така или иначе, аз ще представя пред вас своите идеи за това как Върховният съд следва да осигурява върховенството на закона.

Налице е едно решение на Съда по правата на човека по делото „Йорданов и други срещу България“. То е постановено по повод дела на Върховния административен съд и постановяването на противоречиви съдебни решения по повод на сходни факти. В това решение Съдът по правата на човека е осъдил България, възприемайки това, че тези сигнали, които върховната инстанция дава на гражданите в обществото чрез постановяването на противоречиви решения, без самата върховна инстанция да вземе мерки за преодоляването, а напротив - задълбочаването чрез трайна и непоследователна практика, нарушава върховенството на закона, тъй като създава непредвидимост на правоприлагането в България. Поради това аз считам, че с цел предотвратяването на подобни констатации, касаещи Върховния касационен съд, следва да бъдат взети мерки за задълбочено изследване на самата практика на ВКС. Какво имам предвид? Не считам, че тя е съществено противоречива. Но имам предвид в концепцията си обстоятелството, че ако съгласно Гражданско-процесуалния кодекс (ГПК), чл.292, има механизъм, по който самите граждански съдии, търговски съдии, работещи по този закон, да преодоляват противоречията в самата си практика, като при констатиране сезират общото събрание с искане за образуване на тълкувателно дело и постановяване на тълкувателно решение, то по правилата на НПК няма такава процесуална възможност. Просто процесуалните закони са различни. Затова ми се струва, че един преглед, който да се извърши в практиката на самия ВКС и неговите решения, и

евентуално постановяване на тълкувателни дела за отстраняването на самата практика на касационната инстанция, смятам, че би предотвратила евентуални бъдещи осъждания на България пред Съда по правата на човека, би уеднаквила практиката и би дала равнозначни сигнали дотолкова, доколкото към момента основните противоречия, по които се образуват тълкувателни дела, са по-скоро противоречия, съществуващи в практиката на подолустоящите съдилища, отколкото в самата практика на ВКС.

В концепцията си - както в първата, така и в сегашната, съм застъпила обстоятелството, че тълкувателната дейност на ВКС следва да се изведе на друго, по-високо ниво. Цитирала съм, вярно, крехкото мнозинство, на което се позова и колегата Панов, което обаче разбирам по следния начин. Аз не отправям упрек към тълкувателната дейност на своите колеги, защото считам, че тълкувателната дейност не може да се регулира от административния ръководител, в смисъл той да определя как да гласуват колегите и как да формират мнозинство нито по конкретните дела, нито по тълкувателната дейност. Аз считам, че следва да съществува дебат във всички колегии на ВКС за това какво е естеството на тълкувателната дейност. Трябва да се изведе на ново ниво разбирането за това какво представлява тълкуването и до каква степен тълкуването в крайна сметка трябва да откъсне съдията от конкретиката на определен казус и в по-голяма абстрактност да реши спорните проблеми в правораздаването. Затова аз считам, че трябва да се проведе такъв дебат във ВКС с оглед преодоляването на някои евентуални проблеми, но намирам също така, че в Наказателната колегия успяхме да преодолеем до голяма степен този проблем дотолкова, доколкото, както се позовах и при изслушването в една от комисиите пред много от вас, през

миналата година от шест образувани дела са постановени вече решения по пет от тях; по три няма нито едно „особено мнение“; по едно има само „особено мнение“, а по наскоро постановено друго тълкувателно дело има едно „особено мнение“, подкрепено от двама съдии. Затова смятам, че дебатите при постановяването на тълкувателната дейност трябва да се изразяват по-скоро преди постановяването на самото решение, без това да засяга правото на изразяване на особено мнение на колегите.

Смятам, че добра практика, която въведохме в Наказателната колегия и която смятам, че би била от полза на целия ВКС, и бих могла да предложа на колегите си, е разширяването на субектите, които участват в тълкувателната дейност и дават становища. Такава практика въведохме в Наказателната колегия, като изискахме становища от други субекти, различни от посочените по чл.125 от ЗСВ, които са и правоимащите да правят искане за тълкувателна дейност. Съгласно чл.129, ал.2 от ЗСВ, председателят на съда има правото да кани и други юристи да изразяват становища по предмета на тълкувателната дейност.

Опитът, който имаме, изразените становища, особено по тълкувателното дело за начина на разглеждането на делата, свързани със специалните разузнавателни средства (СРС), дават много по-широк поглед на върховните магистрати върху вижданията на юристите в България за начина на тълкуването и прилагането на законите. Намирам, че по този начин ВКС няма да се капсулира само в практиката и вижданията за прилагането на закона на постоянните субекти, участващи в тълкувателната дейност, а ще въвлече по-голямата юридическа общественост в даването на мнения по тази така важна дейност, осъществяваща върховенството на закона.

Смятам, че Върховният касационен съд има капацитет било по реда на постановяването на новите си тълкувателни дела, или целенасочено да извърши преглед на старата тълкувателна дейност с цел осъвременяването ѝ и евентуално отмяната на загубили сила тълкувателни постановки с оглед променените обществено-икономически условия в страната.

Вярно е, че натовареността на ВКС е много голяма. Тя е несъответна на модерните европейски върховни съдилища. Това се дължи на обстоятелството, че такива са процесуалните закони, по които работи ВКС. Не смятам обаче, че натовареността на ВКС по правораздаването следва да бъде оправдание на ВКС за намаляване или затихване на тълкувателната дейност. Напротив, смятам, че основният приоритет на върховната касационна инстанция трябва да бъде именно тълкувателната дейност, защото чрез нея се създава предвидимост на правото, преодоляват се противоречията, а по естествен път ми се струва, че това би могло да доведе и до намаляване на постъпленията към касационния съд дотолкова, доколкото той ще даде ясни сигнали за начина, по който би решил сходни казуси и не би довело до залагане на противоречия в решаването им в долните инстанции. Между другото, това е констатация, отразена в доклада за 2013 г. на Гражданската колегия на съда, съгласно която те считат, че все по-малко стават допустимите до разглеждане касационни дела пред тази колегия поради обстоятелството, че имат разширена тълкувателна дейност, която уеднаквява правораздаването и разбирането за правораздаването и прилагането на закона не само по конкретни въпроси, но и по цели дялове от правото, поради което и дори и достигнали до касационната инстанция по реда на касационното обжалване, повечето от жалбите не се разглеждат, не

се допускат до разглеждане дотолкова, доколкото не се установяват предпоставките на чл.280 от ГПК. Затова смятам, че в тази насока следва да се работи и смятам, че по този начин по естествен път ще се намалят и постъпленията по конкретните дела, поне що се касае до работещите колеги по реда на ГПК. Именно поради обективната натовареност на върховните касационни съдии, в своята концепция аз предлагам създаването на Експертен консултативен съвет, с който разбирам, че се съгласи и колегата Панов, състоящ се действително от изтъкнати юристи, бивши конституционни съдии, бивши съдии от Върховния съд, други известни юристи, които да подпомагат Върховния съд в неговата аналитична дейност, в неговата дейност по даване на становища пред Конституционния съд (КС), по мотивирането на различни дейности, свързани с участие в законодателния процес, и естествено, по някакъв начин да генерират идеи за промяна на законодателството, по което има противоречива практика и има изгледи да бъде създадена такава противоречива практика.

В осъвременената си концепция аз залагам на обстоятелството, че ще предложа, в случай че бъде избрана, на колегите си един друг, различен подход в работата на ВКС. Върховният касационен съд се състои от съдии, които правораздават, участват в тълкувателна дейност и в други странични дейности, присъщи на този съд. Върховният касационен съд няма разделение на съдии, обособяване на отдели, които да се занимават със строго специфични дейности, каквато е например аналитичната дейност. Смятам, че това е сериозен недостатък на работата на ВКС и ако колегите възприемат, бих реализирала идея, в която да бъде създадено едно аналитично звено, в което да участват колеги от различните колегии на ВКС с намалено

постъпление на делата по разглеждането им, както и възлагането на тълкувателна дейност, или въобще освобождаването им, в зависимост от това какво ще реши Общото събрание на съда, с идеята върху тях да се концентрира именно тази аналитична дейност на ВКС, която би го подпомогнала в тези тълкувателни идеи, идеите за промяна на законодателството, даването на становища пред КС с оглед правомощието на съда да бъде субект по чл.150 от конституцията. Наред с това в концепцията си аз предлагам, с оглед върховенството на закона, чиято основна ангажираност е на ВКС, и други форми на комуникация със съдиите от страната, а именно чрез изработването на анализи на практиката на ВКС, каквато вече практика има в Наказателната колегия. Такъв анализ беше изготвен с оглед чл.321 от НК, а именно организираните престъпни групи, който анализ смятам, че е от полза на съдиите и по този начин служи за ръководство и информираност на съдиите за това каква е обобщената практика на ВКС. Сериозен ангажимент на съдиите, към който те се отнасят с необходимата отговорност, и смятам да стимулирам това за в бъдеще, е тяхната ангажираност в най-различни преподавателски програми - дистанционни, регионални обучения на Националния институт на правосъдието (НИП), а така също и изготвянето на различни наръчници за работата на магистратите.

Смятам, че основен ресурс на ВКС е комуникацията му с апелативните съдилища в страната. Възлагам в концепцията си особена надежда на апелативните съдилища затова, защото ги виждам като своеобразни банки на идеи за уеднаквяване на практиката по места, защото тези съдилища са най-близко стоящите до съответното правораздаване и най-близо до гражданите. От друга страна, те са своеобразни мини-върховни съдилища там,

където обединяват окръжните съдилища в страната чрез тяхното правоприлагане. И тук смятам, че една особено полезна практика, въведена през последните две години от предходния ръководител на ВКС, която е и задължение на председателя на ВКС, това е проверката, която се извършва по реда на чл.114, ал.1, т.6 на апелативните съдилища. Смятам тази практика за особено полезна на първо място затова, защото на място се извършва проверка на основните проблеми в тези съдилища, генерират се проблемните въпроси, които след това се пренасят за разрешаване във ВКС, но същевременно се констатира и недостатъци, като се дават препоръки в докладите за начина, по който те следва да бъдат отстранени. Докладите през 2013 г. и 2014 г. констатираха в някои от съдилищата съществени проблеми, свързани със случайното разпределение на делата. И не толкова случайното разпределение като механизъм, колкото документирането на това случайно разпределение. Дадени бяха съответните препоръки, а докладите бяха изпратени на ВСС. Намирам, че контролът върху изпълнението на констатациите в тези доклади би бил изключително полезен за това, да бъдат недопуснати, или поне отстранени в зародиш проблемите, които очевидно, когато тлеят дълго време в системата на съдилищата, какъвто е примерът със Софийски градски съд, в някакъв момент добиват външна реализация, а те създават съмнение и в законността, за начина, по който са сформирани съдебните състави. Нито един ръководител, на който и да било съд, не трябва да допуска това обстоятелство. И в този смисъл искам да изтъкна, че след постановяването на доклада през 2014 г. по механизма за сътрудничеството и проверка, ВКС проведе среща на ръководителите на апелативните и окръжните съдилища. Там ми беше възложено да изложя

обстоятелства, свързани с проблемите със случайното разпределение на делата и начините, по които следва да бъдат избегнати те, като аз направих референция към практиката и на Съда по правата на човека, която все повече става изобилна по отношение на това, че когато има съмнение в начина на сформирането на съдебния състав, се касае до липса на съд, съставен в съответствие със закона.

Мисля, че проблемът, който в момента вълнува българската магистратура, трябва да бъде максимално бързо разрешен и ако такива срещи се извършват след всеки доклад на Европейската комисия и бъде проследявано как препоръките, които се дават от ВКС, се реализират на практика, проблемите в нашата съдебна системата ще бъдат много по-малко.

Считам, че ако ми бъде гласувано доверие и бъда избрана за председател на ВКС, бих продължила такава практика, защото тя е същевременно и въпрос на комуникация между съдилищата в страната и начина на осъществяване практическото администриране в съответните съдилища, и обмяна на полезни практики.

Смятам, че на следващо място мой основен приоритет следва да бъде самоуправлението на ВКС. Смятам, че председателят на ВКС не администрира, не ръководи, а управлява съда заедно с всички съдии в този съд. Затова смятам, че трябва да бъде издигната ролята на общото събрание или пленум на ВКС, независимо от ограничените му правомощия към настоящия момент в чл.111 от ЗСВ. То има две ограничени правомощия, които смятам, че не са достатъчни в съвременните условия на управление. За да могат съдиите да се чувстват участници в управлението на съда, а от това да се чувства по-уверен и ръководителят на съответния съд,

тази комуникация между съдии и ръководител трябва да бъде действително обезпечена чрез решаващи функции на общото събрание на съответния съд. Намирам, че е необходима промяна в разпоредбите на ЗСВ и бих предложила, ако бъда избрана, такава промяна в чл.111, като бъдат разширени възможностите и компетенциите, по които може да се извършва съвещаване на председателя с общата колегия на всички съдии във ВКС по редица оперативни въпроси, свързани с управлението и организацията на дейността на този съд. Смятам, че добре би било законодателят да обмисли и евентуално дали една определена квота съдии, от които и да било орган на съдебната власт, да не могат да искат свикване на общо събрание за решаване на редица въпроси, свързани с организацията и дейността на съответния съд, каквато възможност към настоящия момент няма. Но дори и при сегашната разпоредба на чл.111 и чл.114 респективно, аз намирам възможности за това един председател на ВКС да може да използва ресурса на общото събрание, или наречено още „пленум“ на ВКС за управлението на този съд. Съзирам основни възможности в тази насока в следните аспекти.

На първо място, смятам, че за управленската годност на един председател и за това да има ефективно, модерно, стратегическо управление, особено на ВКС, председателят следва да предлага своите заместници след съгласуване на мненията на всички съдии в общо събрание на ВКС. По този начин смятам, че ще се оформят естествените лидери сред колегите, хората, които са доказали възможността си да обединяват, да администрират, да ръководят колегите и които действително имат воля и желание и са разпознати като такива от колегите, да ръководят съответните колегии. Същия подход смятам за полезен и при определянето на

председателите на отделения. В никакъв случай не смятам, че това трябва да бъде компетентност единствено и само на ръководителя на ВКС, независимо че това е негово изрично правомощие.

На следващо място смятам, че в един съд като ВКС, занимаващ се с тълкувателна дейност и други странични дейности, свързани с участие в работни групи, в законодателни групи, в становища пред КС, в провеждането на държавни изпити и много други ангажименти, извършвани от името на ВКС, общото събрание би могло да приема решенията, с които да намалява натовареността на определени колеги, извършващи тези странични дейности. Такава практика е въведена в Наказателната колегия. По общо решение на цялата Наказателна колегия приемаме решения, с които в определени случаи на свръхнатовареност на определени съдии, по общо решение на колегите намаляваме тяхната натовареност за определен период от време, за да може ефикасно и ефективно да се извършва възложената им работа.

Намирам след това, че различни въпроси, свързани със специализацията в отделенията на някои от колегите на ВКС, също биха могли да бъдат решавани по общо решение на общото събрание на ВКС затова, защото натовареността и разликата в натовареността между колегите на ВКС би могла да се реши по някакъв начин чрез преместване на колеги с оглед тяхната специализация, разбира се, при тяхно желание, по общо решение на общото събрание, доколкото това не е в момента предвидено като изрична компетентност на пленума на ВКС.

Смятам да засиля и изявите на ВКС с оглед обществения контрол върху него. Знаете, че председателят на ВКС има изключително важна компетентност, свързана с изготвянето на доклад за дейността на съдилищата за прилагането на закона в

страната, който депозира пред вас и съответно защитава след това пред Народното събрание. Смятам, че този доклад следва да става все по-аналитичен, не толкова да залага на статистиката, колкото на проблемите и да предлага начини за тяхното решаване, да търси съдействието на законодателната и на изпълнителната власт за отстраняването на проблемите. Смятам, че по този начин ще бъдат изложени пред обществото проблемите, които съществуват пред ВКС и пред всички съдилища, и съответно да се търси отговорност от тези власти и съдействие за тяхното разрешаване.

Смятам да заложа такъв стандарт и в доклада на ВКС, ежегодно изготвян, както и в докладите на отделните колегии. Аз смятам, че е добре ВСС евентуално да заложи такъв стандарт и на докладите на другите ръководители на органите на съдебната власт, а в частност и след приемането на актуализираната стратегия би могло тази структура на изготвянето на докладите да следва изпълнението на ангажиментите, поети с актуализираната стратегия.

По отношение на системата от съдилища в страната. Смятам, че отговорността на председателя на ВКС, не само в това му качество, но и в качеството на член по право на ВСС, е особено голяма по отношение на обстоятелствата, свързани с наистина важните въпроси за съдебната система. На първо място съзирам възможности действително за участие в решаването на проблемите с натовареността. И в предходната си концепция, и в настоящата концепция залагам на това, че следва да се съдейства на създадената комисия за изследване на натовареността и считам, че бавното проучване, което се извършва, а то до голяма степен е продиктувано и от пасивността на самите магистрати, води до това, че не се решават съществено въпросите, но определянето на норма

на натовареност на съдиите и евентуално разпределянето на работата чрез т.нар."прекрояване на географската съдебна карта" би довело до полезен ресурс за избягването на тази натовареност. Смятам, че въведените коефициенти за фактическа и правна сложност на делата, макар и само в наказателната материя, във ВКС са полезна основа за размисъл и виждам, че много от съдилищата в страната заимстват тази идея. Мисля, че тя е приложима и за другите форми на правораздаване в страната и залагам основно на това, че тя би залегнала и в решенията на ВСС, доколкото, разбира се, е приложима.

Смятам, че до голяма степен отговорността на председателя на ВКС, каквито идеи вече дадох при изслушването си в Комисията по предложенията и атестирането, следва да залага на прозрачното кадруване в съдебната система и да отстоява този принцип затова, защото то води до вдъхване на доверие в обществото, че съдилищата се захранват с качествени, прозрачно назначени кадри и по никакъв начин не трябва да съществуват съмнения нито в процеса чрез конкурси на назначаването на съдии, а още по-малко чрез системата на командироването на тези съдии. Затова в концепцията си залагам своите виждания по този въпрос.

Както казах, визирам съществени, принципни положения, свързани със случайното разпределение на делата, които са проверени в системата на целия ВКС, а също така и мерки за преодоляването на корупцията в съдебната система не само чрез магистрати, а включително и в администрацията. Смятам, че едни по-бързи дисциплинарни производства, неотдалечени във времето от самото извършване на нарушението, биха били полезен начин за преодоляването на повторемостта на такива дисциплинарни

нарушения, биха били добър сигнал не само към обществото, но и биха имали превантивен ефект върху останалите магистрати.

По отношение на делата за корупция, свързани с магистрати и представители на висшите държавни длъжности, за които все пак имаме упрек във вчерашния доклад на Европейската комисия, смятам, че едни административно-управленски решения не само във Върховния съд, но и в останалите съдилища, които разглеждат такъв род дела, свързани с тяхното по-бързо и приоритетно насрочване, биха допринесли за постигането на по-бързи резултати.

Искам да кажа, че това са може би приоритетите, които си поставям. Разбира се, те са обезпечени с други, не по-малко значими цели и мерки, които визирам в своята концепция, които смятам, че са динамичен фактор, които в зависимост от проблемите, които възникват с оглед реализацията на стратегията и начина на нейното законодателно обезпечение, биха могли да бъдат моделирани във всеки един момент.

И накрая. Вземайки повод от думите на колежата Панов за това, че той е обединител, а не разединител и за това, че без да отправя конкретен упрек към мен, но с призива към вас - ако искате обединение на Върховния касационен съд, да изберете него, в противен случай да изберете мен, смятам, че се дават грешни сигнали както към вас, така и към цялото общество. Върховният касационен съд не е разединен съд. Върховният касационен съд правораздава, тълкува, дава позитивни сигнали към обществото. Аз не смятам, че той, или който и да било съд е в имиджова криза. Това, че съдът трябва да бъде публичен, да демонстрира своята дейност публично и открито, да говори за своите проблеми така, както се случва напоследък със Софийски градски съд и отскоро и с

колегите във Варненския административен съд, не означава, че по някакъв начин съдилищата се разединяват. Напротив, те отстояват своето право на независимост, както казах - не само външна, но и вътрешна независимост във всичките нейни аспекти, и това е форма на самоуправление на съдилищата.

Самият факт, че ВКС поиска да проведе два пъти процедурата по изслушване на кандидатите за председател на ВКС говори, че съдиите все повече имат желание да участват в управлението на съда и тези съдии са отговорни и не им е безразлично кой ще управлява този съд.

Благодаря ви за вниманието!

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря, съдия Панова, за Вашето изложение.

Преди членовете на Висшия съдебен съвет да имат възможността да зададат въпроси, съгласно правилата ще трябва да Ви задам тези въпроси, т.е. единствените, постъпили от неправителствена организация - на одиторите към Сметната палата. Те са разделени в две групи. Първата група са персонални въпроси както към Вас, така и към изслушания преди Вас кандидат съдия Панов, а другата група са общи.

Ще започна с персоналните въпроси, които са следните: Какво Ви мотивира за повторното участие? Вие частично в изложението си засегнахте и тази тема, но по-съществената част е: Считате ли оценката на ВСС в първата процедура за предубеденост към Вас в повечето членове на Съвета, и ако да, как ще ги убедите в управленските си качества и визия за развитие на ВКС? Чий поглед е по-обективен към проблематиката - на актьора във ВКС, или на зрителя, който е външен?

Предполагам, че сте се запознала с въпросите.

ПАВЛИНА ПАНОВА: Да. Имам пред себе си въпросите, запознала съм се с тях. Благодаря на адвокат Ангелов.

Този въпрос, който е персонално към мен, аз засегнах в своята мотивация. Същественото, което в момента може би трябва да отговоря, тъй като за мотивацията нямам какво повече да добавя, е това дали чувствам предубеденост на ВСС към мен в резултат на гласуването, проведено по първата процедура. Не, не смятам. Аз смятам, че Висшият съдебен съвет е орган, който е обективен, който не че не следва да взима предвид случилото се в предходната процедура, напротив, според мен това е надграждане в развитието на процедурата за избор на председател на ВКС. Считам, че максимално обективно, професионално и мъдро ще се вземе днешното решение, така че аз не считам, че към момента в резултат на предходното гласуване има някаква предубеденост към моята кандидатура.

По отношение на въпроса как ще ви убедя. Аз се опитах да ви убедя. Надявам се, с отговорите, които ще дам на вашите въпроси, да продължа да ви убеждавам. Така че, дали ще бъдете убедени, или не, това е въпрос наистина на вътрешно убеждение на всеки един от вас, а то не бива да бъде повлияно по никакъв начин.

Чий поглед е по-обективен към проблематиката външна или вътрешна? Аз в своята мотивация също разгледах този въпрос. Смятам, че обективността не е критерий за това дали отвън или отвътре се извършва наблюдението. Обективността е израз на това да бъдат преценени всички обстоятелства, които имат отношение към определен проблем, да бъдат взети предвид всички гледни точки, а това не означава дали те ще са вътрешни или външни. Разбира се, кандидатът, намиращ се във вътрешна позиция, е в по-благоприятното положение да започне веднага да реализира своите

идеи дотолкова, доколкото не му е необходим период, в който да свиква с колектива от съдии, да опознава проблемите и да набелязва мерки за тяхното разрешаване. Вътрешният кандидат има потенциала да познава проблемите и да пристъпи веднага към тяхната реализация. Разбира се, тези, които са новаторски, както казах, и не са възприети все още или одобрени от колегите, след одобрението им от общото събрание или пленума на ВКС, а тези, които са естествено продължение на досегашните практики в управлението на ВКС, разбира се, веднага да продължат безпроблемно да бъдат осъществявани.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря, съдия Панова!

Сега общите въпроси. Същите бяха поставени и на изслушания преди Вас кандидат съдия Панов.

Необходимо ли е Върховният касационен съд да разполага с право на законодателна инициатива, и защо?

ПАВЛИНА ПАНОВА: Върховният касационен съд в миналото е имал законодателна инициатива. Тя вече не съществува съгласно новата конституция. Аз считам, че това е въпрос на решаване и дебатиране в конституционно правните среди - до каква степен Върховният съд следва да има такава инициатива, но считам, че Върховният касационен съд при всички положения трябва да има активна позиция в законодателния процес. Под активна позиция имам предвид: сезирането на законодателя с идеи за промяна на законодателството там, където ВКС при правоприлагането установява, че има съществени празноти или неясноти и които не могат да бъдат запълнени с тълкувателна дейност. Да, Върховният касационен съд трябва да бъде достатъчно смел и оперативен, за да може да тълкува законите съгласно развитието на обществените отношения, но той не може

да подменя волята на законодателя тогава, когато тя не е ясно изразена.

Смятам, че с оглед последните практики, които имаме във ВКС, цитираното писмо от съдия Панов, с което ВКС чрез предишния му ръководител сезира Правната комисия за известни промени в процесуалните закони, по които работим във ВКС - както НК, така и ГПК, и тяхното сравнително продължително negliжиране и невключване в работата и програмата на Правната комисия като че ли води до това ВКС все пак да може законодателно на инициира чрез съответна конституционна компетентност. Доколкото обаче това не би било евентуална намеса в правомощията на законодателната власт, аз не считам, че това би било така дотолкова, доколкото властите в България са така създадени по конституция, че те не само да са разделени, но и да си взаимодействат, да си сътрудничат и взаимно да се възпират.

Смятам, че ВКС е в позиция, в която може само да бъде полезен на законодателя чрез свои законодателни инициативи.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря!

Следващ въпрос. Необходимо ли е приемане на нов Наказателен кодекс и Вашата оценка за често сменящите се през последните десетилетия наказателно-процесуални кодекси? И в този контекст: Държавата, в лицето на законодателната и изпълнителната власт има ли и провежда ли бистра и последователна наказателна политика?

ПАВЛИНА ПАНОВА: По отношение на необходимостта от приемането на нов Наказателен кодекс. Аз съм ангажирана с позицията на колегите от Наказателна колегия на ВКС, която изразихме по повод проекта за НК. Тя е доста обстойна и се различава от позицията, например, на Върховната касационна

прокуратура. Съдиите от ВКС, след анализ на общата и на особената част, предложена в проекта за нов НК, намираме, че този НК така, както беше предложен, не е годен да бъде внесен в пленарна зала на Народното събрание, че в него има много недостатъци, няма мотивация за изготвяне на НК, поради което върховните касационни съдии, и аз лично, смятаме, че по-добрата идея биха били едни съществени, значителни промени в съществуващия НК. Разбира се, в доклада на Европейската комисия се предлага едно двуетапно развитие на наказателната политика на България. На първо място се предлагат спешни промени в някои от институтите на НК и евентуално обмисляне на бъдеща политика за нов НК, което реално е и залегнало в актуализираната стратегия за съдебната реформа. Аз смятам, че към момента нямаме нужда от нов НК, но за съществени промени в съществуващия - да!

По отношение на Наказателно-процесуалния кодекс (НПК). Сменящите се наказателно-процесуални кодекси, всъщност последният кодекс, по който работим, е от 2006 г., имаше известни резерви в неговото приемане затова, защото се установи, че не беше толкова съществено различен от предходния, но той и неговата полза дойдоха от това, че въведе редица диференцирани процесуални процедури, по които се извършват по-бързи съдебни производства. Смятам, че това е плюсът на НПК, но очевидно и неговото леко прибързано приемане в изпълнение на определени цели и бързо реализиране на поети ангажменти доведе до необходимостта почти веднага да започнат промени в определени институти. Затова смятам, че наказателната политика не е лесна работа. Лесно е говоренето за наказателна политика, но формирането на процесуалния и материалния закон следва да бъде

изключително добре премерено и формулирано, и то при действителна нужда от това.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря!

В контекста на засегнатата и от Вас тема за натовареността на съдиите във ВКС, намирате ли за удачни законодателните решения с въведените в чл.280 от ГПК, респективно чл.346 от НПК, приложно поле и предмет на касационното обжалване в рамките на двете материи? Обединявам двата въпроса, които са един след друг.

ПАВЛИНА ПАНОВА: Тези разпоредби, които се цитират от г-н Ангелов, са разпоредбите, които касаят актовете, които се допускат до касационен контрол по ГПК, респективно по НПК. Производството пред съдилищата в България съгласно конституцията и нашите процесуални закони е триинстанционно. Разпоредбата на чл.280 от ГПК е един нов, модерен подход за достъп до върховната касационна инстанция, предвиждаща разделение на производството по допустимост на касационното производство, разглеждането по същество след допускането на касационните жалби. Смятам, че тази идея на чл.280 от ГПК трябва да се разглежда в общия контекст от разпоредбата на чл.290-292, които касаят уеднаквяването на практиката на ВКС чрез самата правораздавателна дейност на ВКС. Не напразно преди малко в своето изложение на концепцията казах, че Гражданската и Търговската колегия имат своя саморегулатор да уеднаквяват практиката си сами чрез предлагането на такава тълкувателна дейност от самите съдебни състави. Затова и констатацията, че Гражданската колегия все по-малко допуска до разглеждане касационни жалби, направена в доклада на тази Гражданска колегия за 2013 г., именно дължаща се на засилената тълкувателна

дейност, според мен е точно този критерий, който сочи, че все пак гражданите не се ограничават от достъп до съд.

В предложенията за промяна на ГПК има идея за съответна промяна в подсъдността на делата пред касационната инстанция, като едната от тях е съответно размерът на иска по търговските дела, на интереса, който да бъде завишен, и съответно друга промяна, свързана с това някои производства, които не сочат на голяма фактическа и правна сложност, да бъдат само двуинстанционно разглеждани, а не да бъдат разглеждани от касационен съд, но разбира се, компенсацията за това е обширната тълкувателна дейност.

По отношение на НПК. Да, някои от актовете, постановявани от съдилищата, са изключени от касационния контрол, доколкото е предвидимостта му от двуинстанционно производство (няма смисъл в момента да навлизам в дълбочина). Тук регулаторът, който не лишава гражданите от достъп до съд, това е извънредният способ за контрол - възобновяването на наказателните дела, който за разлика от ГПК е много широко използван. Почти една четвърт от постъпленията на делата във ВКС вече няколко поредни години се дължи именно на делата с искане за възобновяване, така че гражданите по този начин също осъществяват достъпа до ВКС и уеднаквяването на практиката.

В идеите за промяна на законодателството имаме идеи за леко разтоварване на ВКС с оглед именно това производство по възобновяване, като в определени хипотези тогава, когато се касае до актове на по-долни съдилища, а не на апелативни, съответно да се прехвърли компетентността върху апелативните съдилища, а не върху ВКС.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Още два въпроса, свързани с тази тема.

Смятате ли, че тези разпоредби на двата процесуални кодекса, за които току-що говорихте, генерират корупционен риск по места?

ПАВЛИНА ПАНОВА: Очевидно се има предвид т.нар."местно правосъдие", случаите, в които делата не се допускат до касационен контрол и достигат до касационния съд само чрез жалбите си, без те да бъдат разгледани по същество. Смятам, че такава опасност няма затова, защото, казах, именно тълкувателната дейност е тази, която предопределя предвидимостта на правоприлагането. Ако има такъв риск от местно правосъдие и постановени актове в противоречие с постоянната константна и тълкувателна дейност на ВКС по отношение на гражданското и търговско правораздаване, то очевидно се задвижват механизмите на допускането до касационен контрол предвид предпоставките на чл.280 от ГПК.

По отношение на НПК вече казах, че невъзможността за редовен касационен контрол на някои от съдебните актове се компенсира именно чрез производството по възобновяване, което е така формулирано в разпоредбата на чл.422, ал.1, т.5, че то е равносилно на касационен контрол.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря!

Вашето лично професионално мнение - тези промени в касационното обжалване в рамките на гражданския и наказателния процес, дали са повишили качеството на съдебните актове? Въпросът се поставя в контекста на чл.17 от Закона за нормативните актове, който предвижда анализ на оценка на

въздействието на нормативен акт и необходимостта от неговата промяна въз основа на тази оценка.

ПАВЛИНА ПАНОВА: Аз смятам, че разпоредбите за допустимост до касационен контрол, особено в ГПК, водят до това, че се подобрява работата на съдилищата, доколкото, както казах, критериите за допускане по чл.280 от ГПК залагат именно това - дали съответните актове са постановени в съответствие с трайната практика на ВКС и на тълкувателната му дейност.

По отношение на НПК аспектите са почти същите дотолкова, доколкото там допускането до касационен контрол не предвижда такива фази, както ГПК. Там всички допустими, т.е. отговарящи на процесуалните изисквания касационни жалби се допускат до разглеждане по същество, поради което нередностите в правораздаването се отразяват с актове по същество.

Това, което вероятно авторът на въпросите е имал предвид, е именно задаването на въпроса за преценката - как ВКС оценява прилагането на тези нормативни актове, в частност променените процесуални закони в периода от 2006 г.-2008 г. Това се осъществява именно чрез тълкувателната дейност, на първо място, на следващо място - чрез идеите за законодателни промени, които преди малко казах, и идеята, която аз възлагам в своята концепция, която виждам, че е залегнала и в актуализираната стратегия за съдебната реформа, а именно мониторинг върху процесуалните закони. Смятам, че това е изключително полезно от гледна точка на касационната инстанция, имаща поглед като последна инстанция върху начина на прилагането на процесуалните закони във всички съдебни инстанции, и нередностите или проблемите, които могат да създадат определени правни норми и институти.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Последен въпрос от тези, който ще обедини останалите, а те са свързани с питането: Трябва ли Сметната палата да стане ръководен държавен орган в превенцията срещу корупцията, и в частност тази в съдебната власт? Смятате ли, че на България е необходима латински или средиземноморски тип сметна палата?

ПАВЛИНА ПАНОВА: По отношение на втория въпрос. Сметната палата латински тип, това е палатата, която е съществувала в България до 1947 г., а това е сметна палата със съдебни функции. Смятам, че възлагането на съдебни функции на който и да било орган е конституционно-правен въпрос дотолкова, доколкото съдебните функции са възложени изключително и само на съдилищата в България, и това е въпрос, който следва да бъде решен от законодателя и съответно от конституционно-правниците в България.

По отношение на това дали Сметната палата трябва да стане ръководен държавен орган в борбата с корупцията, считам, че прекалено много органи създадохме за борба с корупцията, и то като ръководен орган. Ние сме свидетели на съществуването на един орган, наречен „БОРКОР“, който следва да има функции организационни и координиращи по отношение на борбата с корупцията, но който орган очевидно не проявява никаква активност до момента и това търпи критика в доклада на Европейската комисия. Смятам, че Сметната палата би могла да изпълнява своите функции достатъчно рационално чрез възложените ѝ в момента компетентности, а именно чрез подаването на декларации както от магистратите, така и от други органи и длъжностни лица на висши държавни длъжности по отношение на декларациите и съответната тяхна адекватна проверка за констатирането на

съответните случаи на несъответствия и съответно подаването на сигнали, като съответните компетентни органи да разследват тези противоречия в декларациите са достатъчно в България, така че биха могли да извършват съответните процедури.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря, г-жо Панова. Сега въпроси от членовете на Висшия съдебен съвет.

Г-жа Петкова. Заповядайте!

СВЕТЛА ПЕТКОВА: Благодаря, г-жо Найденова.

Г-жо Панова, към Вас имам два въпроса. Първият е свързан с едно от условията на Правилата за избор на председател на ВКС, по които правила се провежда настоящата процедура, а именно за начина на гласуване - с електронната система, или с бюлетина. Както знаете, правилата и в сегашната, и в първата процедура, не са променяни и в техния Раздел IV „Провеждане на избор“ се предвижда гласуване чрез електронната система за гласуване, инсталирана във ВСС, с която система се провеждат всички кадрови избори, които са тайни. При изслушването на г-н Панов същият, позовавайки се на констатациите на Европейската комисия в доклада от 28 януари 2015 г. по механизма за проверка и сътрудничество, се позова на съмнение не в електронната система за гласуване, а на съмнение в начина на гласуване на отделни членове с тази система. За да няма такива съмнения, г-н Панов апелира за промяна в начина на гласуване при настоящия избор - да се проведе с бюлетини. В развилия се дебат се изказаха убеждения за опорочаване на избора при промяна на правилата в последния момент.

Вие сте другият кандидат и за нас е особено важно да чуем Вашето мнение по този въпрос, за да можем да вземем законосъобразно решение. Това е първият ми въпрос.

Вторият ми въпрос е свързан с основна констатация в доклада на Европейската комисия, че в България има твърде малко осъдени за корупция на високо равнище. Този въпрос - защо това е така и по какво се различаваме от Румъния в борбата с корупцията сред магистратите и лицата от висшите ешелони на властта, аз Ви зададох на заседанието на Комисията по предложенията и атестирането и доколкото си спомням (отразено е в протокола), Вие ми отговорихте така: *„Аз нямам информация, но в България има осъдени с влезли в сила присъди един политик и десет магистрати“*. Надявам се, че правилно съм разбрала. Същият въпрос, формулиран от водещия на сутрешния блок на БНТ по време на телевизионния дебат на 26 януари 2015 г., за ефективността на правосъдието в България и за това как да бъде решен проблема с корупцията, вие, кандидатите не бяхте единодушни. Отговорът на г-н Панов беше (цитирам): *„Когато по големите дела се получава забавяне, това няма как да не се отрази на цялата съдебна система. Румъния е по-напред от нас, защото там са дадени ефективни осъдителни присъди на политици и магистрати“*.

В съобщението си медиите възпроизвеждат Вашите отговори така (цитирам дословно): *„Г-жа Павлина Панова обаче контрира - имаме осъдителни присъди срещу един депутат и десет магистрати. Те са влезли в сила. Това, че не са ефективни, не означава, че тези хора не са осъдени. Тук се кръстосват интересите на различни видове власти. Ще видим резултатите от доклада на Европейската комисия“*. И именно вчера видяхме резултатите от доклада на Европейската комисия, където основната критика към България е в областта на наказателното преследване срещу проявите на корупция на високо равнище. Ние сме длъжни, и

по-скоро Вие, като заместник-председател на наказателна колегия сте си направила веднага поне един анализ на състоянието и причините за неприключените наказателни дела. И тъй като от сайта на ВКС не може да се разбере колко дела има срещу магистрати и политици, кои са приключили и кои са в движение, отговорът на този въпрос обаче дойде вчера в Комисията по дисциплинарно производство, където се беше получило Ваше писмо, подписано от Вас, от Наказателната колегия, от 19.01.2015 г. до ВСС, констатациите по което не отговарят на твърденията Ви в публичното пространство. Колегите, ако се интересуват, могат да видят писмото в сайта - по т.2 на Комисията по дисциплинарни производства от вчера. Аз само ще кажа, че писмото касае периода от 01.01.2013 г.-14.01.2015 г., това е двегодишен период. Със същото Вие уведомявате ВСС, че във ВКС, Наказателна колегия, са образувани и разгледани следните дела, водени срещу съдия, прокурор и следовател. Изброени са десет точки, от които, като се направи анализ, се вижда, че всъщност с влезли в сила присъди има само три дела. Това са (мога да ги кажа, след като са влезли в сила): присъдата срещу прокурора Славчо Кържев с наказание една година лишаване от свобода с изпитателен срок от три години; присъдата срещу Юри Маринов - съдия, с наказание три години лишаване от свобода, глоба в размер на 10 000 лева и лишаване от права да упражнява професия в съдебната система три години; присъда срещу Ангел Дончев - прокурор, с което е оставена в сила присъдата, наложено наказание три години лишаване от свобода с изпитателен срок от пет години. Това са присъдите, които са влезли в сила окончателно. В другите точки, до десет, всъщност се установява, че т.3 и т.9 касаят един и същи човек - прокурор Румен Пенев, при който делото е било във ВКС, върнато е за

доразследване на въззивната инстанция, след това отново е върнато и е пренасрочено за 10.03.2015 г. Фактически това дело се разхожда по инстанциите. Има няколко насрочени дела, но прави особено силно впечатление, и именно натам е насочен въпросът ми, че две дела - едното е 515/2014 г., съдия Петър Сантиров, на II Наказателно отделение, и на съдия Славчо Петков - съдия, са обявени за решаване във ВКС първото на 25.04.2014 г., и Вие сама казвате: „*Но няма постановен резултат*“. Има едно писмо, предхождащо това, от 09.09.2014 г., с което Вие също отговаряте на ВСС на запитванията, защото ние поддържаме регистър за тези производства, че делото е разгледано на 25.04.2014 г., когато е обявено за решаване и към 08 септември няма обявен резултат. Това е септември месец. Не знам какви мерки сте предприела през този период, но на 19 януари Вие повтаряте същото. Делото за Славчо Петков е обявено за решаване на 05.11.2014 г., но няма постановен резултат. Това го разгледахме в Комисията по дисциплинарни производства и съдията Петър Сантиров е отстранен от длъжност. Тъй като се касае за оправдателни присъди на двете инстанции, това забавяне при вас повече от осем месеца какво означава? И като въпрос: Изчаквахте доклада на Европейската комисия, за да може да се произнесете, и ако произнасянето е за оставяне в сила, означава, че ние спазваме дисциплинарната практика и за изплащането на обезщетения по такива забавени дела, за отстраняването и след това оправдателни присъди, държавата ще плати, Вие знаете, обезщетение в какъв размер. Аз дори не мога да го изчисля. Но това е въпрос на дисциплинарната практика. Също е посочено, че сме разкритикувани, и то ВСС, но аз смятам, че дисциплинарната

практика не зависи само от ВСС, а зависи от съдебните органи и от техните административни ръководители.

В крайна сметка след това отклонение и тази информация искам да Ви задам въпроса: Как ще обясните противоречията в данните, които Вие обявихте за десетте осъдени с влезли в сила присъди магистрати, забавата на приключването на тези две дела, както и доказаната забава при разглеждане на т.нар."корупционни дела"? Не считате ли, че недоверието в наказателното правосъдие, а оттам и в съдебната власт произтича именно от такива случаи на толериране на т.нар."гнили ябълки"? Защото те се оставят да не бъдат осъдени, или поне да не приключат присъдите и този, който всъщност знае и не ги отстранява, а продължава да държи такава една ябълка, тя дори да има малко гнило, то се разпространява и заразява и другите ябълки. Именно затова ролята на административния ръководител, в случая Вашата роля като председател на Наказателната колегия е да упражните правомощия.

Въпросът ми е: Какви правомощия сте предприела в този период и какви ще предприемете за в бъдеще?

Аз Ви слушах внимателно. Във връзка с доклада с едно изречение Вие казахте: *„По отношение на констатациите за корупция, които са отразени в доклада, ще трябва да се вземат управленски решения за преодоляването им“*. Какви ще бъдат тези управленски решения?

ПАВЛИНА ПАНОВА: Г-жо Петкова, по първият въпрос относно правилата и начина на гласуване. Този въпрос се дебатира още от първата процедура, както в медиите, така и в общественото пространство, така и в становища на различни външни за България

органи. Аз смятам, че това е въпрос изключително от компетентността на ВСС. Внимателно следях началото на днешното заседание, забелязах вашето гласуване, така че във вашата компетентност е да решите начина, по който ще извършите гласуването. В момента се намираме в процедура, сами прецените кой е правилния начин и как вие най-добре ще се чувствате убедени да гласувате. Аз съм само един участник и не бих могла да изразя каквото и да било в момента, в процеса на моето изслушване, отношение по процедурата, по която вие ще изразите вашето свободно вътрешно убеждение.

По отношение на вторият въпрос за осъдените за корупционни престъпления, в частност по отношение на магистрати. Да, действително в участието си в телевизионното предаване заедно със съдия Панов имаше дебат по това, че няма осъдени магистрати, и че у нас делата за корупция не вървят. Да, изразих становище, че все пак делата за корупция се разглеждат и достигат до Касационния съд и се водят дела за корупция срещу магистрати. Казала съм, че във Върховният касационен съд от 2013 г. до момента са постъпили 10 дела, но не съм казала, че всички те са с осъдителни присъди, че са влезли в сила. Аз много добре знам какво писмо съм подписала пред вас, с което писмо в момента аз разполагам с него и с пълна справка какво е движението и какви са осъжданията на тези магистрати. Казвам Ви какво съм казала. Не мога да кажа, аз съм убедена, че тези магистрати не са с влезли присъди в сила, проблемът беше, че до Върховният касационен съд все пак достигат дела срещу магистрати и такива се водят.

По отношение на това, че Европейската комисия ни упреква, че нямаме осъдителни присъди срещу представители на магистратурата по високите етажи на властта, и че те не са

ефективни, тази констатация позволете да не се съглася с нея. Докладът изрично казва: няма окончателни решения по такива дела. Окончателното решение не означава непременно осъждане. Една справедлива съдебна система не означава, че трябва да се стреми непременно, за да подобри имиджа си да има осъдителни решения. Там, където доказателствата позволяват, действително ще има съответното решение, дали ще бъде ефективно наказанието или не, това е въпрос на съответния съдебен състав и един административен ръководител по никакъв начин не може да влияе на начина на вземане на решение. Това, което се иска от Европейската комисия и това смятам, че трябва да бъде изключително добре разяснено в обществото, това е там, където има данни за корупционни прояви, прераснали в доказателства, в рамките на наказателния процес, да се внасят съответните производства, те да се развиват и да се достига до последна инстанция, а не да тлеят. Ако няма доказателства или те не са безспорни, така както изискват принципите на наказателния процес, естествено е, че присъдите ще бъдат оправдателни. Как тези оправдателни влезли в сила присъди ще се отразят на отговорността на държавата да изплати обезщетение на съответните отстранени от длъжност магистрати не е въпрос, който трябва да бъде решаван и мислен от съдебния състав, към момента на постановяване на съдебния акт. Важат едни принципи в наказателното производство, така че тези принципи и особено за справедливостта на наказателния процес, за доверието на обществото в съдебната система не означава, че непременно и на всяка цена трябва да осъждаме хора като форма на реванш. Аз не смятам, че съдебните състави, които се занимават с дела срещу магистрати трябва да мислят затова има ли "гнили ябълки" или не, и

да изчистват имиджа на съдебната система, посредством наказателните производства. Наказателното производство и наказателната отговорност е най-висшата отговорност по тежест, която държавата може да претендира спрямо едно лице. Това, постановяването на осъдителна присъда при наличието само на безспорно доказани обстоятелства не би могло да е само заради това, че в обществото се говори, че има "гнили ябълки", че има нередности, че има съмнения за взети подкупи, да води до постановяването на осъдителни, още повече и неефективни присъди. Смятам, че каквото и да се говори за съдебната система, принципите на наказателното правораздаване са най-висшата ценност, която трябва да ръководи магистратите.

За забавеното производство, това, което е от ноември месец не бих казала, че е забавено производство, в рамките на касационното. Това производство срещу колегата Сантиров, което Вие цитирахте касае не само него, то касае и един бивш министър, касае и други хора, изключително от фактическа и правна гледна точка сложно дело, докладчик по това дело е колега, която беше докладчик и по тълкувателното решение за специалните разузнавателни средства. Забавянето се получи по тази нейна натовареност към този момент, разговаряла съм неколkokратно с нея, преди няколко дни, тя гарантира, че до края на седмицата ще бъде постановен съдебен акт.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря.

Г-н Калпакчиев.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Благодаря Ви.

Моят първи въпрос е свързан отново с наказателното правосъдие. Явно на някои от вас въпросите за наказателното правосъдие не са ясни, както стана дума преди малко, затова аз

искам да Ви задам следния въпрос - тогава когато висш представител на изпълнителната власт преди време твърдеше, че постановяването на условни присъди не удовлетворява обществени очаквания за ефективни наказания, Вие, бих попитал, в тази връзка, какво е Вашето мнение, да кажете за правомощията на органите на съдебната власт за формиране на наказателната политика на държавата и за правомощията на съда при определяне на наказанията. Както разбирате, този въпрос, втората му част е в контекста на постановеното пилотно решение при няколко дни на Европейския съд по правата на човека по делото, свързано с условията в българските затвори.

Вторият ми въпрос е свързан с това да ни кажете какви виждания имате във връзка със случайното разпределение на делата, как то се реализира в отделните колегии на ВКС и какви са вижданията Ви за усъвършенстване на приложението на този принцип, какво е неговото значение за осъществяване на правосъдието. Благодаря.

ПАВЛИНА ПАНОВА: Първият въпрос, по отношение на условните присъди и удовлетворяване на общественото мнение, аз като че ли малко с отговора, който беше зададен от колежата Петкова преди малко започнах да отговарям на Вашия въпрос. Определянето на наказанията е цяла глава от Наказателно-процесуалния и Наказателния кодекс. Разбира се тук няма да излагам обстоятелства, свързани с познания по тази материя, но следва да се има предвид, че не общественото мнение и не мнението на политиците определя наказателната политика на държавата. Това какво е престъпление и как трябва то да бъде наказвано е мярката, която е заложена от законодателя и това е именно разделението на властите. Съдебната власт е тази, която

прилага конкретната норма към всеки конкретен случай, изхождано от доказателствата по делото и от своето вътрешно убеждение. Няма единна мяра в определянето на наказанията, поради което не може да се говори за наказателна политика от гледна точка на това, че за да гради имидж нашата държава ние трябва да налагаме по-тежки наказания или тези наказания да бъдат ефективни. Дори държавите от Западна Европа и от Северна Европа имат много по-либерална наказателна политика и съвременните европейски тенденции са тенденции за олекотяване на наказанията и вземане на други мерки за ресоциализация на извършителите на престъпления. В контекста на това как виждам този въпрос с пилотното решение, което цитирате, очевидно има такъв вид - Делото "Нешев и други", постановено по отношение на чл. 3, пилотно решение, за съжаление поредното пилотно решение срещу България, но очевидно се налага този проблем. Аз бих го разгледала в контекста на това, че в това решение се признава едно от нарушенията на чл. 3, а именно пренаселеността на българските затвори. Действително в Актуализираната стратегия за развитие на съдебната реформа и в частта, касаеща наказателното правосъдие Министерството на правосъдието и очевидно Народното събрание приемат като евентуална мярка възможността за обсъждане за построяване на нов затвор и евентуално подобряване на условията, които съществуват в момента в настоящите затвори. Всъщност в това дело "Нешев" са обединени няколко жалби на затворници от различни затвори в страната и е констатирана не само пренаселеността, която нарушава принципа за достойнство и за унизително отношение към затворниците, между другото залегнало още в делото "Йоргов 2", което беше като че ли предупреждение към България за пилотната процедура, но не

беше разчетена правилно от нашето правителство тогава, та моето виждане в контекста на наказателната политика е подсказана всъщност от самия Съд по правата на човека за това решение, а именно затова, че дотогава докато България не подобри условията на своите затвори и съответно да създаде нормални условия, с оглед непренаселеността на затворите в съответните квадратни метри за съответен затворник, дотогава тя трябва да коригира и да обмисля наказателната си политика от гледна точка на това дали да налага наказания, налагащи ефективно изтърпяване и да прилага други алтернативни способи за решаването на наказателно-правните спорове. В тази насока в концепцията си наред с медиацията съм застъпила и така нареченото "възстановително правосъдие", набиращо сили в Европа все повече и повече, и смятам, че то също е начин за решаване на тези проблем. Аз съм за това да има диференцирани процедури в наказателния процес и не съм непременно за много тежките и строги наказания, важното е да има наказателна репресия, която да изиграва своя поправителен ефект в наказателното право, наречено специални и генерални .../не се чува/

За случайното разпределение моето виждане, аз съм го застъпила в своята концепция - във Върховния касационен съд, разбира се, този въпрос е решен по максимално прозрачния начин. Съществуват Правила за случайно разпределение на делата, които са съответно усъвършенствани и прецизирани съответно в Наказателна колегия и в Гражданска, и в Търговска колегия. Смея да кажа, че в Наказателна колегия сме достигнали до може би до най-висшата форма на случайност при разглеждането на делата, защото сме заложили принципа затова, че на случаен принцип се определят и съдебните състави, заседаващи по делата. Ние не

засадаваме в постоянни състави, всяко отделение в различни комбинации, определени по компютърен път, във всеки конкретен случай заседава всеки различен състав за конкретния заседателен ден на съответното отделение.

С оглед въведените правила за фактическа и правна сложност в Наказателна колегия смея да твърдя, че случайното разпределение на делата е комбинирано и с натовареността на съдиите, така че не е както в Гражданска и Търговска колегия да се смята, че равномерното натоварване означава равномерен брой дела, получени от съдиите. Именно въведените коефициенти за фактическа и правна сложност на делата се въвеждат в системата за случайно разпределение, която според коефициента, определен на делото разпределя съответно на конкретния съдия-докладчик, с оглед неговата натовареност и като брой дела, и съгласно коефициентите на тези вече получени дела като сложност. А иначе моето виждане, че Върховния касационен съд работи с една система, която е част от автоматизираната система за управление на делата, наречена "Латона", която при проверката, извършена от ваши представители и от представители на Гражданския съвет показва завидни данни действително за спазването на принципа на случайността. Моето виждане е, че усилията, които в момента полага ВСС за въвеждането на единна централизирана система, която да е еднаква за цялата система от органите на съдебната власт в България е положителния подход, който следва да бъде приложен, но дотогава докато той се осъществи, въпреки че Европейската комисия дава заявки в доклада си, че това би могло да стане дори и с помощта на европейски средства, дотогава докато това се случи аз смятам, че дори и в системата "Лоу чойс" независимо от всички нейни технически негативи, би могло чрез

съответни оперативни административни мерки да се избегнат заложи е ентуетално технически недостатъци. Имам предвид именно документирането на съответните стъпки и действия, извършвани при разпределението на делата, в каквато насока преди малко споделих и нашите препоръки към апелативните съдилища. Именно в тази насока бяха констатираните недостатъци, а именно, че не се изготвят съответните протоколи, в тях не се вписва пълния поименен състав на съдиите, измежду които се извършва разпределението, съдиите, които са изключени от разпределението и причините затова, и след това е ентуеталните промени при това случайно разпределение, защото твърде е възможно по различни причини да се наложи да се смени член от състава, било защото е възникнала внезапна болестна причина или впоследствие е открито обстоятелство за невъзможност този съдия да участва в състава, поради основание за отвод, то тогава следва да се изготвят мотивираните съответни разпореждания за причините, заради които се отстранява този човек. Именно затова когато говорих в своята концепция в тази посока се позовах и на практиката на Съда по правата на човека, който все по-ясно застъпва тезата, че тези премерени необосновани промени, внезапни в състава на съда, който е определен да разгледа едно дело, които не са прозрачни и ясни за страните защо се извършват и кои са основанията затова, водят до съмнение в начина по който е сформиран състава и водят до съд, който не е съставен в съответствие със закона.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря.

Г-н Тодоров.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Колега Павлова, вероятно Вие сте чула въпросите, които зададох на Вашия опонент в тази процедура

и причините за тези въпроси. Причината най-вече е това, че този избор е изключително важен и поста, за който кандидатствате не е обикновен административен пост, а това е длъжност, която е една от най-важните в държавата, която ще участва в задаването на политики в съдебната власт през следващите седем години, ако днес Ви бъде гласувано доверие и седнете, и започнете да заседавате в тази зала и го правите и много, след като ние вече сме я напуснали окончателно.

Четири въпроса зададох на г-н Панов, три от тях ще задам абсолютно същите и на Вас.

Първият е по-различен и то заради това, че Вие излагате различно от неговото мнение в своята концепция, най-вече във виждането Ви за структурата и дейността на ВСС, Вие излагате виждане за сесийно действащ, непостоянно действащ и разделен на колегии ВСС. Интересува ме Вашето становище един такъв сесийно заседаващ ВСС не създава ли предпоставки за зависимост на неговите членове от съответните им административни ръководители, раздвояването на дейностите и задълженията на членовете на ВСС, които същевременно ще бъдат и действащи магистрати и това ще понижи качеството на тяхната работа. В тези колегии къде ще бъдат поставени адвокатите и научните работници, ако има такива, защото адвокатите също ще могат да упражняват и адвокатската професия, няма да има някакъв конфликт при явяването пред съдилищата. Това е първият ми въпрос.

Вторият ми въпрос е свързан, беше засегнат и при изслушването в Комисията по предложенията и атестирането, виждането Ви за оптималната процедура за провеждане на дисциплинарни производства срещу магистрати. Знаете, че в Стратегията е предвидено, поне такава идея има, тази процедура

да се развие във Върховния касационен съд. Какво е Вашето виждане, как е най-добрата процедура според Вас. В Стратегията е залегнало създаването на едно звено "интегритет" или така разговорно нареченото от министъра на правосъдието "куче пазач", което да следи за високия морал, интегритет на магистратите. В тази насока искам да чуя Вашето виждане къде е границата между изискването за висок морал, почтеност, интегритет от една страна и правото на личен живот все пак на магистратите от друга.

И последният ми въпрос е пак по една идея на министъра на правосъдието и на вицепремиера, която не е залегнала в Стратегията, но е широко адресирана напоследък - за създаването на единен антикорупционен орган по румънски модел, който да разполага с прокурорски и разследващи правомощия да бъде извън системата на прокуратурата. Считате ли, че това е възможно при сегашната конституционна рамка и имате ли някакви други идеи Вие за такъв орган, който да съответства в момента на Конституцията и да използва наличния ресурс.

ПАВЛИНА ПАНОВА: Г-н Тодоров, по отношение на първият въпрос - да, заявила съм, че аз съм за това, че смятам, че удачната формула за ВСС е заседаващ на сесии, т.е. непостоянно действащ, разделен на колегии. Мисля, че по отношение на разделението на колегии като че ли по-голямата част от магистратите в България възприемат идеята за тези колегии. Това всъщност са действително множество препоръки, дадени и от различни външни органи за България, и от Парламентарната асамблея на Съвета на Европа, и от Комитета на министрите към Съвета на Европа, дадено е становище такова и от Консултативния Съвет на европейските съдии, и съвместно становище на Консултативния Съвет на европейските прокурори. Възприема се

идеята, че заседаването в колегии, т.е. органи, които да се занимават основно с въпросите за кариерното израстване и дисциплинарното наказване на различните представители на магистратите в съдебната система е израз на независимостта на съда. И в началото когато аз говорих за вътрешната и външна независимост, имайки предвид вътрешната независимост на съдебната система смятам, че единият от начините да бъде гарантирано това е именно кадруването, израстването, назначаването и наказването да се извърша от колегии, съответно за съдии от колегиум на съдиите, и за прокурори и следователи от колегиума на прокурорите и следователите. Къде ще бъде мястото на останалите юристи, които ще бъдат избирани от квотата на Парламента трябва да бъде решено от самия Парламент как точно ще се формулират. Аз не виждам пречка такива участници на квотен принцип съответно и пропорционалност според броя съответно на съдиите и съответно на прокурорите и следователите, да съществуват в двете колегии на ВСС. Такива са съществували в предишните състави, съществуват и сега и не смятам, че по този начин би имало някакъв проблем.

По отношение на сесийното заседаване аз смятам, че един сесийно заседаващ ВСС при заложеното в актуализираната Стратегия за развитие на съдебна реформа постоянно действие на основните комисии към ВСС няма да е проблем за натовареността на членовете на ВСС. Сериозната действителна натовареност на членовете на ВСС очевидно идва именно от проблемите, свързани с атестирането, с дисциплинарните производства срещу магистратите. Ако такива комисии бъдат създадени на изборен принцип от магистрати постоянно действащи към ВСС, така е заложено в актуализираната стратегия смятам, че до голяма степен

натовареността на ВСС, сесийно заседаващ, няма да е до такава степен непосилна. Смятам, че добре е членовете на ВСС да продължат да бъдат и магистрати, затова защото ми се струва, че в крайна сметка въпросът, който се поставя и от състав на Върховния административен съд - упражнява ли ВСС управление на съдебната власт, по който е образувано конституционното дело № 13 от миналата година всъщност задава въпросът затова как членовете на ВСС влияят върху дейността на съдилищата при осъществяването на правосъдната дейност или само администрират съдебната власт. Струва ми се, че полезността, генерирането на правилните идеи, стратегическите цели, които трябва да решава ВСС в своя колегуим, т.е. това пленарно заседание, което вие сте в момента, по необходимост изискват членовете на ВСС да бъдат непрекъснато и близо до магистратите. Доверието, което се осъществява между магистратите и членовете на ВСС смятам, че би могло да бъде по-голямо тогава когато те работят заедно в ежедневната си пряка професионална работа. Разбира се, заседаването на сесии или постоянно заседаващ ВСС е въпрос на избор по коя линия ще тръгне развитието на съдебната реформа и желанието да се развива тя. След дебатите, проведени в Народното събрание очевидно идеята за сесийно заседание като че ли отпада и заглъхва, разбира се това е мое убеждение, мое виждане, аз съм свидетел на случаи, в които съм работила с представители и членове на ВСС когато той не беше постоянно действащ орган, имам пряко наблюдение върху тяхната работа и не смятам, че нито работата им като членове на ВСС, нито като магистрати е страдала по някакъв начин от факта, че те са заседавали на сесии, а не постоянно действащ орган.

По отношение на дисциплинарните производства. /намесва се Ясен Тодоров - само за момент, а за зависимостта от началниците/ Павлина Панова - зависимостта е понятие, което според мен до голяма степен е въпрос на лична чест и на достойнство. Дали един член на ВСС е зависим или не, не зависи от това дали той ще бъде магистрат и ще има административен ръководител. Ако визията за административен ръководител е такава, каквато аз излагам в своята концепция смятам, че това, че един магистрат работи и същевременно с това е и член на ВСС по никакъв начин не би следвало той да се чувства зависим от своя административен ръководител. Когато говорех за независимостта във вътрешния аспект аз отбелязах и това, че именно критерия за независимост на магистратите е именно и невъзможността на административния ръководител да влияе на магистрата при тяхното осъществяване на неговата дейност. Така, че не смятам, че в конкретния случай факта, че се упражнява такава магистратска длъжност по някакъв начин сочи, че има зависимост от конкретния административен ръководител. Адвокатите и научните работници. Смятам, че би могло при тези случаи когато Народното събрание избира от своята квота представители на Адвокатурата, така че в крайна сметка смятам, че в тези случаи когато те са и членове на ВСС, те трябва да преустановят своята дейност като адвокати, тогава когато смятат да се явяват и да упражняват своята дейност като адвокати в съда, защото ми се струва, че в този случай не качеството им, че са адвокати членове на ВСС, но факт е, че те стават и страна в съответното производство по някакъв начин, които биха могли по някакъв начин да повлияят при вземането на решение относно дисциплинарната отговорност и кариерното израстване на магистратите вече крие риск. Това е този риск, за

който говоря когато говоря за колегии. Ако ние считаме, че не трябва да има зависимости при тези проблеми, кариерното израстване и дисциплинарното наказване на магистратите и да разделим на колегии на прокурорите и на съдиите, очевидно адвокатите не трябва да участват именно в такива колегии и да упражняват своята професия. Затова според мен Народното събрание трябва да бъде изключително прецизно в тези случаи как ще се осъществява именно избора за упражняването на тези свободни професии.

Дисциплинарните производства. В Стратегията има идея дисциплинарните наказания да бъдат налагани от Върховния касационен съд. В позицията, заета от Върховната касационна прокуратура се излага и тезата за така наречения "дисциплинарен съд". Очевидно идеята, която се възприема от вносителите на актуализираната стратегия е органът, който решава налагането на дисциплинарно наказание да бъде различен от органа, който формално, да кажа в кавички, повдига обвинението по дисциплинарното производство. И това са основните принципи на справедливата процедура, независимо тя дали е дисциплинарна или на гражданска, или наказателна, защото дисциплинарната процедура понякога може да попадне в обсега на чл. 6 от Конвенцията по правата на човека, дотолкова доколкото е свързана с осъществяването на малко или много едно обвинение за извършени на определени нарушения и Съдът по правата на човека е приел, че тогава то също, дисциплинарното производство, трябва да отговаря за критериите за справедлив процес. Дали това да стане от Върховния касационен съд или да стане от дисциплинарен съд, различен от съдилищата, съществуващи в момента, това не е може би толкова важно, въпросът е как ще бъде обособен този

орган. В момента към Висшия адвокатски съвет съществува дисциплинарен съд, решенията на този дисциплинарен съд подлежат на контрол когато касаят членове на Висшия адвокатски съвет пред Върховния касационен съд, така че на ВКС не е чужда въобще дисциплинарната процедура и това действително би го натоварило като тежест на натоварването на самите съдии, но ако това е в името на справедливостта на дисциплинарната процедура мисля, че ВКС би могъл да поеме и тази отговорност.

По отношение на интегритета. Аз смятам, че достатъчно органи има в България, които се занимават с това да проследяват имущественото състояние на магистратите. Съществува Вашата комисия във ВСС, съществува Сметната палата, за която стана преди малко въпрос, и пред която всички магистрати подаваме декларации, съществуват и задълженията ни за подаване на декларации за конфликт на интереси, т.е. магистратите са непрекъснато в обсега и ползрението на различни комисии и държавни органи, които са създадени с цел проследяване на тяхното материално състояние и произхода на средствата им. Ако тези органи извършват своята дейност регулярно, ако извършват системна проверка на тези декларации, а не само по сигнали, то смятам, че контролът върху имущественото състояние на магистратите и произхода на техните средства, с оглед тяхната независимост в обществото би бил ефикасен. По отношение на границата между личния живот и евентуално създаването на такова звено, всъщност не самото звено, а самия принцип на извършване на проверки на магистратите е проблем в конкретния случай. Застъпвам становището, че магистратите малко или много са публични личности, те са призвани да осъществяват една дейност, която е власт в държавата. Съдебната власт не просто се нарича

власт, защото тя черпи правомощия от Конституцията, различна от законодателната и изпълнителната власт, а затова защото тя решава изключително важни въпроси, свързани с упражняване на държавнически, властнически компетентности, а именно решаването на споровете между хората в обществото, както и наказателните претенции на държавата срещу гражданите. Затова ми се струва, че всеки който е решил да бъде магистрат малко или много обрича себе си на публичност. Неговият живот личен и професионален е в полезрението както на колегите му, така и на обществото, и трябва да може да оправдае стандарта и начина си на живот. Разбира се, има предели на проверките и намесата в личния живот, които са характерни в крайна сметка и за всяка една професия и всяка една длъжност. Практиката на Съда по правата на човека безспорно е, че политиците, магистратите и другите публични длъжности се ползват с по-ниска степен на защита, отколкото обикновените граждани, но все пак и те имат предели на намесата в техния личен живот, но тази намеса все пак трябва да бъде до определен предел допустима, за да може действително да се извършват качествените проверки. Разбира се, етичните правила, които действат и които може би трябва да подлежат на промяна, дотолкова доколкото в актуализираната стратегия това се предвижда, а Върховна касационна прокуратура дори предлага различни етични правила за прокурори и за съдии, та тази мяра, която трябва да определя ежедневиия публичен професионален живот на съответния магистрат. Има множество решения, които казват, че все пак дори и един магистрат колкото и да е публичен, дори на работното си място има една сфера от личен живот, която не следва да бъде преминавана, но тогава когато има сериозни съмнения и подозрения, които са обосновани, би могло съответно с

различни способности и начини да се навлезе и по-дълбоко в личната сфера на магистрата.

Този единен антикорупционен орган по подобие на Румъния много се говори, но надали този единен антикорупционен орган ще реши проблемите на нашето правораздаване и проблемите, свързани въобще с борбата срещу корупцията. Всъщност когато се говори за борба с корупцията в Доклада на Европейската комисия винаги до момента, както във вчерашния доклад, така и в техническия доклад към вчерашния доклад, в който всъщност е разяснението към вчерашния основен доклад, трябва да има предвид, че се говори не само за корупция в съдебната система, говори се въобще за корупцията в държавата, във всички нейни органи и сфери, така че борбата с корупцията всъщност е борбата, която държавата осъществява срещу всички корупционни прояви чрез всички свои органи. Действително споменах преди малко този орган "БОРКОР", който трябва да има координационни, превантивни и някои други функции, но не и оперативни решаващи функции, който според мен не се оказва въобще пригоден за борбата с корупцията и не даде никакви конкретни резултати. Смятам, че създаденото звено във Върховна касационна прокуратура, заедно в съвместни екипи с представители на ДАНС по разследването на корупционните прояви сред магистратите и сред представителите на висшите държавни длъжности е много по-ефикасно и ако има някакъв резон за действие в тази насока то е именно в разширяване, задълбочаване на компетентностите и правомощията на ето такъв орган с компетентности да разследва, да повдига обвинение и да внася обвинения в съда. Създаването на друг орган с разследващи функции е недопустимо според мен по сегашните правила на Конституцията, това би изисквало промяна, а и нямаме

необходимост според мен към момента от дублиране на функции на органите. Не е необходимо да създаваме количествен брой органи в една и съща дейност, въпросът е да обезпечим орган, който съществува или който е доказал по някакъв начин своите възможности с достатъчно ресурс и компетентности да ги осъществи.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря.

Г-жа Георгиева с въпрос.

ГАЛЯ ГЕОРГИЕВА: Г-жо Панова, Вие сте част от предишното ръководство на Върховния касационен съд, поставили сте пред себе си много задачи за решаване, видно от концепцията Ви. Имам два въпроса.

Първият ми въпрос е - по какви критерии ще изберете Вашите заместници във Върховния касационен съд. Имам предвид, че сте човек, който познавате колегите и сте човек отвътре, както Вие сама казвате.

И вторият ми въпрос е, аз присъствах на събранието на колегите от Върховния съд, прочетох после и протокола, считате ли, че имате подкрепата на по-голямата част от колегите във ВКС, имам предвид, че там присъстваха 46 съдии от Върховния съд, част от които бяха командировани в Наказателната колегия на ВКС, а общият брой на съдиите във Върховния съд е 95 понастоящем.

ПАВЛИНА ПАНОВА: По отношение на първия въпрос за критериите за заместници. Аз казах когато говорих за самоуправлението и начина, по който смятам, че биха могли да се реализират идеите за самоуправление във ВКС, че този въпрос смятам, че трябва да бъде предложен за решаване и обсъждане в пленум на ВКС или Общо събрание, както и да го наречем. Смятам, че това трябва да бъдат, повтарям се, но ще го повторя, за да стане

ясно - това трябва да бъдат хора приемани от колегите си за ръководители, за хора, които имат възможности да решават компетентно, оперативно нещата, които се приемат за естествените лидери сред тях и които са доказани професионалисти. Смятам, че самите колеги могат да излъчат своите представители. Ако те ги излъчат, аз ще ги приема като такива и съответно щом колегите смятат, че те най-добре ще ги представляват като колеги и ще работят с тях, и ще защитават техните интереси, в още по-голяма степен това би ме улеснило като евентуален административен ръководител в екипността за ръководството на Върховния съд.

По отношение на подкрепата. Подкрепата се изразява в желанието да бъдеш чул, да бъдеш изслушан, защото аз си мисля, че една концепция не може да бъде концепция само на ръководителя, тя трябва да бъде чула от колегите и евентуално да се види дали те намират основание в нея, мислят си, че биха могли да я подкрепят или не. Подкрепата, която е изразена, всъщност присъстваха 46 човека, сред които казвате и командированите съдии в Наказателна колегия, те тогава към онзи момент бяха двама, в смисъл тогава имахме двама командировани, които присъстваха. По отношение на това подкрепата ако имате предвид като становище, постъпило във ВСС, то е част, само част от присъствалите, но в него участват и такива, които не са присъствали на събранието. Критерият за подписване на евентуално становище и подкрепа не означава писменото изразяване на тази подкрепа. Аз смятам, че имам подкрепата на значителната част от колегите си, която е изразена в разговори, в действия, различни които съм видяла от тяхна страна, което не непременно трябва да означава писмено изразяване на подкрепа. Смятам, че нивото на осъществяването на личното мнение за един

определен кандидат не винаги трябва да се изисква да бъде писмено, словесно и с подписа, макар че не виждам проблем един върховен съдия действително да изрази позицията по този начин. Хората са различни, по различен начин изразяват мнението си, по различен начин застават в ползрението на обществото, така че не мога да считам и смятам, че не е редно да се счита, че подкрепата е единствено на хората, подписали становището на съдиите от ВКС.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря.

Други въпроси към съдия Панова има ли някой?

Г-н Камен Иванов. Заповядайте!

КАМЕН ИВАНОВ: Г-жо Панова, имам две групи въпроси. Първата ми група въпроси са - смятате ли, че основен проблем на съдебната власт е така наречената "имиджова криза". Намирате ли, че основен проблем на съдебната власт е проблема на диалог с гражданите. Как разглеждате имиджовата криза ако приемете, че тя е основен проблем, пречупена през призмата на Върховния касационен съд и намирате ли, че там трябва да бъде провеждана тежка реформа, да се реже хирургично здраво и т.н. Към тази група въпроси, на които ще моля да отговорите кратко - смятате ли, че председателя на ВКС разполага със законово разписани властнически правомощия да предотвратява постановяване на такъв съдебен акт, който не отговаря на обществените очаквания. Подчертавам - на законосъобразен, не поставям под никакво съмнение определението и епитета, който използвам: законосъобразен съдебен акт, който не отговаря на обществените очаквания.

Към втората група въпроси Ви моля да отговорите какво е Вашето отношение към случаи на публично изразени очаквания от представители на изпълнителна или законодателна власт по повод

конкретни висящи съдебни спорове, наказателни производства най-вече, длъжен ли е съдията допълнително медийно да пояснява мотивите си и как разбирате съотношението законосъобразен съдебен акт, който не се приема еднозначно и с изключителна обществена подкрепа и създава усещане за липса на справедливост, подчертавам - говоря за законосъобразно постановени съдебни актове. Благодаря.

ПАВЛИНА ПАНОВА: По отношение на придобилия вече гражданственост израз "имиджова криза" смятам, че съдебната система, а в най-висока степен съдът и то Върховния касационен съд не трябва да се борят за имидж в обществото. Смятам, че те трябва да се борят за доверие в правораздаването от страна на гражданите. Доверието в правораздаването е резултат от правораздавателната дейност и от функциите, които упражнява ВКС. Не смятам, че тогава когато се правораздава трябва да се мисли какъв ще бъде имиджа на ВКС. Положителното мнение на обществото е много хубаво нещо, когато обаче то не навлиза в никакви противоречия със свободното съдийско убеждение и вземането на решенията, въз основа на доказателствата по делото и въз основа на принципите на всеки един от процесите, които се развиват, било граждански или наказателен във ВКС. Смятам, че поведението на съдиите, тогава когато решават делата ще бъде действително съдийско поведение тогава когато те вземат решенията си, без да се интересуват от мнението на другите власти в държавата, без да се интересуват дори от мнението на обществото, нито от мнението на административния си ръководител. Това означава независим и безпристрастен съд. Целта на съвременното правораздаване е борбата именно за независимост и безпристрастност в правораздаването, а не

постановяването на актове, които биха се харесали на обществото. Да, хубаво е да се постигат актове, които отговарят на обществените очаквания, но те не бива да бъдат постановявани заради обществените очаквания. Въпрос на доказване. Правораздавателната дейност е изключително сложна дейност, всички ние сме натоварени с това да правораздаваме, въз основа на правила и тогава когато обществото очаква резултат, който не може да бъде постигнат, въз основа на правилата и доказателствата, то тогава с риска да изпадне в имиджова криза съдът не бива да постановява такива съдебни актове. А това до каква степен трябва да се популяризира позицията и въобще правораздаването, тълкувателната дейност на ВКС, така че обществото да бъде информирано, за да увеличи доверието си не само към Върховния съд, а и към съдебната система, аз залагам в концепцията си няколко основни постулата, които смятам, че всеки един председател на всеки един административен орган в съдебната система трябва да може да осъществява. Смятам, че ролята на председателя и на неговите заместници, т.е. управленския екип на един съд е в позицията и в задължението си да осъществява връзки с обществеността, с медиите, като провеждат периодични срещи, пресконференции, отговарят на въпроси или презентира и популяризира дейността, в частност на Върховния касационен съд. Мисля си, че когато има важна тълкувателна дейност, очаквана от обществото, не строго професионална, когато има дела с изключителен обществен интерес, които вълнуват обществото ролята на председателя, на съответния заместник, на говорителя на съда каквато функция и позиция ние нямаме в момента, но би могло да се помисли да се въведе във ВКС, е да обяснява постановените актове. Смятам, че

не е редно който да било административен ръководител, а още по-малко може да се очаква от мен да мотивирам съдиите да обясняват своите съдебни актове. Да, съдиите говорят със своите съдебни актове, съдиите обсъждат доказателствата по делото в своите актове, понякога пишат на елитарен и неразбираем за гражданите стил, поради което в концепцията си залагам на това, че трябва да се работи за постановяването на разбираеми съдебни актове, но не е работа на конкретния съдия, ако той няма лична воля и желание да комуникира с медиите, да бъде налагано той да обяснява своите актове и да се смята, че когато той не излезе пред медиите и обществото да обясни съдебния си акт, то той се чувства гузен или има нещо нередно в постановяването на съдебния акт. Смятам, че част от независимостта на съдът е да решава делата, но не да се обяснява защо така е решил. Решението е затова решение и съдържа необходимите реквизити, съобразно процесуалните закони, за да съдържа в себе си именно излагане на обстоятелствата, поради които е стигнал съдът до конкретното решение. Съдът има тази ценност да решава правни спорове именно защото е независим, и защото му е възложено от държавата и от Конституцията да прави това, да упражнява тази много сериозна власт. Това, което трябва да възспира съдът не е общественото мнение и задължението на съдията да обяснява своите действия пред обществото, а инстанционния контрол върху съответните съдебни актове. В този смисъл смятам, че нито един административен ръководител не трябва да има каквито и да било властнически правомощия и не трябва да прави опити за каквото и да било въздействие върху който и да било съдия или съдебен състав, с оглед постигането на краен резултат от едно производство, който да отговори на обществените очаквания. В този

смисъл преминавам и към втория Ви въпрос относно публично изразените мнения на представители на останалите власти. Абсолютно същото е и становището ми по този въпрос. България е осъждана за публично изразените мнения многократно, особено в наказателните производства по отношение на нарушаване на принципа за презумпцията за невиновност. Очевидно не си е взела поуки и към момента може да се каже, че политическото говорене, за което преди години аз се изказах по време на едно интервю, като че ли е заглъхнало, но то трябва да се превърне в култура на нацията. Това политическо говорене нарушава презумпцията за невиновност, а след това сме отговорни всички ние като общество за това нарушение. Нека съдът да бъде оставен на спокойствие да реши делото и пак повтарям това, което заявих и при отговора на първия Ви въпрос затова, че гаранцията затова, че няма да има съдебна грешка, затова, че няма да има произвол от съда е именно инстанционния контрол, който съществува в процесуалното законодателство. Дали е длъжен съдията медийно да изяснява мотивите си - аз мисля, че вече отговорих, ако той желае - да, няма проблем това да се случва, но той не може да бъде задължен да прави това. Между другото има едно дело "Сънди Таймс", старо дело, постановено от Съда по правата на човека, който казва, че да, правораздаването е интересна дейност за обществото, понякога се поставят на разглеждане казуси, които изключително много вълнуват общественото мнение, но дебата трябва да се води извън съдебната зала по отношение на всякакви опити за влияние. Това не трябва да бъдат опити за влияние как да се реши конкретния спор, а трябва да бъдат много внимателни професионални дебати, например в професионални списания, вестници и др. такива групи, но не и начина, по който трябва да бъде решено конкретното дело.

Дали един акт се приема от обществото или не. За жалост много от съдебните актове често не се приемат от обществото, особено в гражданското и в търговското правораздаване винаги има страна, която не е доволна от съдебния акт, в наказателното производство още повече, може би просто, защото наказателните дела, особено по така наречените "обществено значими" дела, които по някакъв начин са придобили повече известност в обществото, са по-известни, по-популяризирани сред хората и те не винаги получават чрез съдебния акт очакванията, които по някакъв начин са имали, а тези очаквания може понякога и необосновано да са били внушени от представители на различните власти, така че смятам, че ценността, която трябва да защитава съдът и цялото общество е именно безпристрастността в правораздаването, вътрешната убеденост на съда, а не толкова постановяването на актове, отговарящи на обществените очаквания. Пак казвам - добре би било те да съвпадат, но тогава когато не съвпадат, това не означава, че съдията, който е постановил такъв съдебен акт трябва да мотивира това несъответствие в очакванията и в съдебния акт.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жо Итова, заповядайте!

МИЛКА ИТОВА: Благодаря. Аз имам два въпроса, но вторият ще го задам след отговора на първия въпрос, като те са провокирани от концепцията на съдия Панова.

Аз много се радвам, че тя изрично е намерила място в своята концепция, че смята да работи по-задълбочено в Комисията по предложения и атестиране, за което ѝ благодаря и изрично е заявила, че ще работи за оптимизиране на конкурсните процедури и за своевременното им обявяване и провеждане в цялата съдебна система и в частност във ВКС. Зная нейното становище за

командирането, смея да кажа, че такова е и становището на ВСС за намаляване броят на командированите магистрати, които определено са намалели след обявяване на конкурсните процедури, за съжаление не в такава степен, каквото беше нашето желание, тъй като ще ви дам цифри - обявени са 63 конкурсни процедури за 620 длъжности в съдебната система, а са назначени до момента 346, като междувременно искам да кажа, че ние сме стартирали нови процедури според плана, който сме направили и според бюджета на съдебната власт. Искам да го подчертая това. И моят въпрос е - знаете ли какви са причините за забавяне на конкурсните процедури, ето давам Ви цифрите затова и ще предприемете ли действия и какви за ускоряване на процедурите, освен тази заявка, която правят административните ръководители затова, че има свободни места при тях, и че трябвало да бъдат обявени на конкурс. Ние това знаем къде се намират свободните места, които трябва да бъдат обявени за конкурс, още повече искам да напомня, че този ВСС дори предварително освободи магистрати от върховните съдилища считано от датата на пенсионирането им именно с цел ускоряване на конкурсните процедури, така че не това е панацеята, искането за свободните места за обявяване на конкурсите и след това ще задам следващия си въпрос.

ПАВЛИНА ПАНОВА: Г-жо Итова, Вие леко подобен въпрос зададохте и в първата процедура, просто сега малко като че ли го доразвиваме. Да, аз, знаете моята позиция, ние сме разговаряли с Вас по отношение на конкурсите и тяхната ритмичност на провеждане. Аз съм затова, което смятам, че вълнува и всички магистрати затова, че трябва да има своевременно провеждани конкурси, защото те са именно този прозрачен, предвидим, ясен начин, по който кариерно израстват

магистратите. Смятам, че запълването на свободните места посредством командироването на съдии е един паралелен кариерен процес, с който аз не изразявам съгласие. Разбира се, тогава когато трябва да се попълнят съдебни състави, тогава когато натовареността става неимоверна, поради незапълване на свободните длъжности на съдиите, разбира се, че трябва да се прибегне до института на командироването, но това от моя гледна точка създава сериозни проблеми. На първо място създава проблем затова, че може да създаде впечатление за определена предпочитаност на административния ръководител към конкретни хора, които да бъдат командировани, а след това смятам, че тези хора, които са командировани страдат от съществен недостатък при провеждането на конкурсите, а именно - създава се впечатлението като че ли те не са на равна основа участници в конкретните конкурси, тъй като са работили в съответния съд и се смята, че вече са познати на конкурсната комисия от съответния съд, специално говоря за Върховния касационен съд, а също така и самите изпитващи колеги в конкурсната комисия усещат неудобство да оценяват хората, с които са работили в състави, независимо колко дълго е било това. Проблемът с ВКС е, че към момента на обявяването на конкурсите се бяха получили повече от около 15 свободни места във Върховен съд, който се състои от деветдесет и няколко човека. Ако те бъдат запълнени чрез командироване, всички тези свободни места, а не чрез провеждане на своевременен конкурс, това означава една значителна част от състава на висшата съдебна инстанция да бъде запълнена от командировани съдии. Знаете, че те участват и в тълкувателната дейност, освен правораздавателната на ВКС, и лично аз считам, че не е добър знак и сигнал несвоевременното провеждане на конкурсите, а

запълването с командировани колеги. Разбирам трудностите, които изпитва ВСС и от финансово естество, и от необходимостта да се извършат съответно атестациите на колегите, участващи в тези конкурси, но ми се струва, че с едно добро планиране на бюджета за отпускане на средства за провеждането на тези конкурси, с някакъв допълнителен капацитет от провеждането своевременно на атестации би могло да се преодолее, особено за Върховните съдилища, защото за тях седи именно този проблем, който според мен е по-специфичен, отколкото проблемите в останалите съдилища в страната. Това, което споменахте за съдиите във Върховния касационен съд, че предварително се освобождават с решение на ВСС от определена дата го предприехме в предишното ръководство като начин, по който да можем да поискаме по-рано отварянето на конкурсите за всички свободни или предстоящи от освобождаване места, дотолкова доколкото местата във ВКС обикновено в повечето случаи се овакантяват поради пенсионирането на колегите, което е достатъчно предвидимо обстоятелство и за ръководството на съда, и за ВСС. Така, че това са моите съображения да искам провеждане на ритмични, своевременно конкурси, които по някакъв начин действително да обезпечават Върховния съд, действително с щатни съдии на съответните длъжности, а не с командировани. А иначе рискът, който съществува при евентуалното командироване, не казвам, че той съществува за ВКС, е именно чрез решенията на административния ръководител, който извършва командироването, да се извършва предпочитания или подбор на хората, които да бъдат командировани, специално във ВКС и в частност Наказателната колегия е сведен до абсолютен минимум, дотолкова доколкото решението за това кои колеги да бъдат командировани се

взема по решение на колегите от съответната колегия и в частност в Наказателната наскоро командировахме колега от Софийския апелативен съд, решението за който името му да бъде предложено на изпълняващия функциите "председател" беше взето по общо решение на Наказателната колегия на ВКС.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: И вторият въпрос, г-жо Итова.

МИЛКА ИТОВА: Въпросът ми не беше свързан с командироването, моят въпрос беше съвсем различен, затова какви са причините за забавянето на конкурсите и какви мерки ще предприемете за ускоряване на тези процедури, но все пак благодаря за разяснението за командироването и начина, по който ще се извършва то, това е важен въпрос.

Тогава ще задам и следващия въпрос, той е пак свързан с този въпрос - причините за забавяне на конкурсните процедури, мерките, които трябва да се предприемат затова да бъдат ускорени тези процедури и поддържате ли в тази връзка направените предложения от ВСС още през 2013 г., за да бъдат подобрени и ускорени конкурсните процедури. Само искам да завърша с това, че проблемът с командироването не е най-вече за ВКС, а командироването е проблем за районните съдилища и прокуратури, тъй като там няма откъде да се вземат командировани съдии, за да попълнят щатове. Именно в тази връзка са нашите предложения за промени в ЗСВ.

ПАВЛИНА ПАНОВА: Аз отговорих преди малко за начините, по които смятам, че би могло да се преодолее, а именно своевременно заявяване на освобождаващите се места. С тази процедура, която според мен мисля, че удачно се проведе във връзка с последните пенсионираня на колеги от ВКС и своевременното обявяване на свободните места, за да се обяви

конкурс, дотолкова доколкото ако мястото не е свободно конкурс не може да се обяви за него. Смятам, че с добро планиране на бюджета и обосноваване на по-висок бюджет за евентуалното провеждане на конкурсите това би могло също да се постигне, дотолкова доколкото е свързано със сформирането на комисии, със съответното командироване на колегите. Смятам, че добър начин на провеждането на тези конкурси съответно е и освобождаването на колегите, които участват в провеждането на конкурсите, избрани на случаен принцип от вас, от участие в заседания, съответно разтоварването им от друга дейност. Смятам, че идеите, които имат, и които обсъдихме на заседанието на Вашата комисия във връзка с промените в атестирането на колегите евентуално ще ускорят и изготвянето на атестации, с оглед участието на магистратите в тези конкурси и своевременното им провеждане.

По отношение на ВКС смятам, че е това е един добър начин за планирането на конкурсите, а именно това взаимодействие за своевременното предходно планиране, така че предварително да може да се освобождават местата, с цел обявяването на конкурсите в тях. А по отношение на това какво бих предприела за придвижването на тези конкурси въобще в системата смятам, че евентуално като член на ВСС бих могла да работя затова за обосноваване на едно сериозно перо в бюджета на ВСС за осъществяването на тези конкурси. Аз разбирам, че организацията по един конкурс е изключително сложна, трудна работа, но смятам, че ВСС създаде необходимия административен капацитет за подпомагането ѝ, а пък придвижването на актуализираната стратегия и затова, че трябва да се създаде постоянно действаща атестационна комисия от съответните магистрати мисля, че са все стъпки, които могат да подпомогнат евентуалното провеждане на

конкурсите. Идеите, които са залегнали в актуализираната стратегия и вашите позиции по отношение на атестирането на провеждането на конкурсите ги обсъдихме на заседанието на Комисията по предложенията и атестирането, когато бяхме изслушани. Аз смятам, че тези работни групи, които бяхте сформирали от магистрати в страната и проведените срещи с тях, излезлите предложения и допълненията на Правилата за провеждане на конкурси, и съответно на Методиката за извършването на атестирането на съдиите са все ходове в положителна насока, които в крайна сметка и допринасят за ускоряването, и съответно за обективността на провеждането на тези две важни процедури - оценката на съдиите и тяхното кариерно израстване.

МИЛКА ИТОВА: Благодаря.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря.

Други въпроси към съдия Панова?

Г-жо Колева, заповядайте!

ЮЛИАНА КОЛЕВА: Аз изчаках евентуално да бъде зададен този въпрос, извинявам се за трудното говорене, но изключително много се вълнувам от съдбата на противоречивата практика в съдилищата, която всъщност минира всички наши усилия за някакво усещане за справедливост у хората или пък за добро представяне въобще като система. Противоречивата практика като че ли може да бъде лекувана единствено по пътя на тълкувателните решения. В същото време те колкото и да бъдат, винаги ще бъдат в по-малък брой от случаите на противоречива практика. И все пак тогава когато бъде постигнато такова тълкувателно решение, то по никакъв начин не влияе от гледна точка на нашия процес върху влезлите в сила решения, които

противоречат на тълкувателните актове. От друга страна аз се интересувам от въпроса дали във ВКС има създаден някакъв контролен механизъм за обратна информация дали самото тълкувателно решение бива уважено от органите на съдебната власт, включително и от съдиите от ВКС, които са изказали особено мнение. Та това са ми двата въпроса, свързани с тълкувателната практика и противоречивата практика на съдилищата.

ПАВЛИНА ПАНОВА: Г-жо Колева, по отношение на противоречивата практика в съдилищата очевидно е, че целта на постановяването на тълкувателните решения е именно преодоляването на тази противоречива практика, включително и на неправилната съдебна практика. Тълкувателните решения са задължителни когато бъдат постановени, знаем всички и за всички институции в държавата, всички административни органи, включително и за върховните съдии, които ги постановяват. Моето наблюдение е, че върховните съдии се съобразяват с постановената от самите тях съдебна практика, независимо какво становище са взели, още повече, че в крайна сметка целта на Върховния съд с тълкувателната дейност е не да залага капана на противоречията, дори и след тълкувателната дейност, а просто да я преодолява чрез тълкувателното решение. Независимо как е взето тълкувателното решение, с колко особени мнения е то, в крайна сметка мнозинството формира мнението на съответната колегия и колегии, постановили тълкувателното решение и това решение в своето мнозинство всъщност е длъжно да бъде прилагано и съобразявано от съдилищата. Моето мнение е, че тогава когато съдилищата не се съобразяват с тълкувателните решения дефакто те постановяват съдебни актове, които противоречат на материалния или на процесуалния закон и съответно в

наказателното правораздаване подлежат съответно на касационен контрол или възобновяване. В гражданското производство това означава, че по принципите на изброените предпоставки в чл. 280 за допустимост на касационните жалби, това е именно основание за допускане на производство пред касационната инстанция, когато то противоречи на постоянната практика или на тълкувателната дейност на ВКС. Смятам, че все по-малко стават тези случаи, макар че сме свидетели в наказателното правораздаване по тълкувателното дело, свързано с гражданския иск в наказателния процес, впоследствие имаше една порочна практика на един съд на съдии в страната, които се бяха отвели от разглеждането на едно отменено и върнато дело в гражданската част, защото изразяваха несъгласие с тълкувателното решение. Това е абсолютно недопустимо, според мен противоречащо на задълженията на един магистрат и аз мисля, че в този случай първо не само, че акта подлежи на отмяна, но на следващо място това е и основание дори за вземане на предвид при атестирането на магистратите, понякога може да води и до дисциплинарна отговорност в тях.

Какъв контрол може да осъществява ВКС. ВКС, както в началото казах осъществява контрол само в рамките на своята институционална компетентност, в рамките на съответното производство, в противен случай ВКС не би могъл по никакъв начин да налага уважаването на тълкувателната си дейност. Разбира се чрез срещи с магистратите, разяснения на тълкувателната дейност, лекциите и другите способности, които говорих, че са начини, чрез които ВКС би могъл да осъществява върховенството на закона, чиято всъщност най-върховна проява е именно тълкувателната дейност и все способности, чрез които да популяризира и да разяснява своята тълкувателна дейност, но тогава когато тълкуването е постановено,

независимо с какво мнозинство, то вече става задължително, независимо от вътрешното съгласие или несъгласие на конкретния съдия.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря.

Друг въпрос към съдия Панова има ли?

Съдия Панова, става ясно, че въпросите към Вас приключиха. Благодарим Ви за Вашето представяне. Колеги, ще обявим почивка.

/От залата излиза Павлина Панова/

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-н Кожарев, преди почивката или след?

МИХАИЛ КОЖАРЕВ: Преди почивката.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Заповядайте, г-н Кожарев. След това ще имаме малка почивка.

МИХАИЛ КОЖАРЕВ: Уважаеми колеги, правя предложения за изменение на раздел IV: Провеждане на избора от Правилата за избор на председател на ВКС, председател на ВАС или главен прокурор. Считам това за възможно. Конституционният съд е постановил в едно свое решение № 10 по конституционно дело 6 от 2011 г., че ВСС не може да издава подзаконовни нормативни актове, а само вътрешни правила. Тези правила, които цитирах по-горе са с вътрешно-служебен характер и са процедурни, затова могат да се променят по всяко време.

Конкретното ми предложение е следното - точка 1 от раздел IV да се измени така: ВСС приема решение за избор на председател на Върховния касационен съд, председател на Върховния административен съд или главен прокурор с мнозинство повече от 2/3 от членовете или 17 гласа, с тайно гласуване.

Точка 2 да се измени така: тайното гласуване се провежда чрез бюлетини или чрез електронната система за гласуване. Решение за начина на гласуване се взема от ВСС за всеки отделен случай. При гласуване с електронната система всеки член на ВСС има право да гласува само за един кандидат. Гласуването е последователно, според поредността на заявленията, а разпечатката с резултатите от електронното гласуване или бюлетините от проведеното гласуване на хартиен носител се прилагат към протокола от заседанието, като неразделна част от избора.

Изпреварвам може би вашето решение, но правя и второ предложение. Ако се приеме тази промяна в правилата да се гласува за избор на председател на ВКС с бюлетини, да се приеме тази промяна, искам да предложа да вземем решение да се гласува с бюлетини.

Считам това за възможно по следните съображения: На първо място изложих казаното, свързано с правния характер на тези правила. На второ място имаме молба или становище на кандидата за председател на ВКС Лозан Панов за гласуване с бюлетини. От своя страна другия кандидат за председател на ВКС Павлина Панова каза по време на нейното изслушване, че ние имаме правото сами да решим този въпрос и тя не се съмнява, че ще изберем правилния начин. Получили сме твърде много становища от различни организации, включително и от Съюза на съдиите, които са изразили в своето становище нееднократно, че гласуването следва да бъде проведено с бюлетини. Уважаваната от мен Павлина Панова е член на този съюз, така че би трябвало тя да е съгласна с изказаното от него мнение или предложение. Отделно от това в техническия доклад на Европейската комисия не е

изложено становище, че електронната система позволява манипулация от технически характер, т.е. проблемите не са в техническия характер на тази система, а по-скоро е възможно да се допусне волно или неволно грешка по отношение на броя на гласувалите "за" за един кандидат. Това от една страна. От друга страна свързано със системата, вие всички знаете, че тази система е с опростен електронен модел, позволяваща последователно гласуване, за да може да няма възможност за техническа манипулация в нейния софтуер. Тъй като са предприети действия за подобряване на тази система, но тя не е готова, а в крайна сметка технически няма система, която да не позволи преценка или мнение, че е възможно да породи проблем с гласуването или да има манипулиране на това гласуване, защото както ви е известно, всяка електроника може да бъде манипулирана волно или неволно. Та затова, като се има предвид и случаите, в които се стигна при различни гласувания до гласуване повече "за", отколкото са присъстващите в залата членове на ВСС, аз считам, че е възможно ако приемете, че за всеки отделен случай може да се прецени начина на гласуване, тези мотиви да са достатъчни в нашия конкретен случай, тъй като са налице тези съмнения, да стигнем до избор на председател на ВКС с гласуване с бюлетини. Електронното гласуване, уважаеми колеги, на всички ви е известно, не е измислено само защото такава е волята на ВСС. В Законът за съдебната власт в § 33 от преходните и заключителни разпоредби на ЗИДЗСВ от 3 юли 2012 г. е въведено изискване за пробно електронно гласуване за избор на членове на следващия ВСС, а и гласуване по електронен път за членове на ВСС. След като това е решено от закона, след като става въпрос за избор на членове на ВСС това не означава, че електронното гласуване само по себе си е

компрометирано. В този случай, имайки предвид мненията на кандидатите, имайки предвид съмненията, които се пораждат основателно или не, ние сме длъжни да изберем този начин на гласуване, който най-малко да позволи съмнение в нашата работа. Освен всичко друго аз считам, че така ще избегнем всякакви спорове и въпроси за манипулиране на вота когато и да е, за каквото и да е, въпреки че аз лично зная и не се съмнявам, че ние ще гласуваме по съвест, така както сме правили винаги. Благодаря.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-н Тодоров, след това г-жа Карагьозова.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Само едно уточнение искам да направя и да отправя, г-н Кожарев - тази система за гласуване, която използваме няма софтуер, а е проста система за машинно гласуване, при която единствено в зависимост от копчето, което натиснем отива към таблото и в момента, в който се покаже крайния резултат всичко изчезва, никаква информация не се съхранява в системата. И още едно уточнение във връзка с дебатите, които водехме преди началото на заседанието и в някои медийни публикации, които виждам - доколкото съм запознат с и техническия, и политическия доклад, никъде въобще не се споменават хартиени интегрални бюлетини, никъде няма препоръка за гласуване с интегрални бюлетини, има констатация в техническия доклад, и аз отбелязах в началото на деня, че са констатирани случаи на разминаване на броят на отчетените гласове и броят на гласувалите членове на Съвета, което е вследствие на упражняване превратно и некоректно на правата на някои от нас, така че аз ще се съобразя с общото решение, но по принцип съм за продължаване процедурата по начина, по който сме започнали.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жа Карагьозова. И, колеги, наистина да направим почивка, защото трябваше този дебат по предложението да го направим след това. Тъй като г-н Кожарев постави тема, тя обаче явно ще предизвика и дебат. Г-жо Карагьозова, след това правим почивка и ще продължим дебата.

ГАЛИНА КАРАГЬОЗОВА: Уважаеми колеги, знаете, че аз съм един от най-върлите привърженици на гласуването с хартиени бюлетини, но в момента се питам, както каза и г-н Тодоров, когато същите тези мотиви се изложиха в началото на заседанието от един от членовете на ВСС, те бяха отхвърлени с поддавяващо мнозинство. Какво наложи, само становището на един от участниците в процедурата ли да променим рязко мнението си и ако налага именно това становището на един от участниците в процедурата, няма да демонстрираме отново поредния двоен стандарт в конкурсните процедури. Само го поставям за размисъл. Нека дебатът да продължи след почивката.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: 15 минути почивка.

/След почивката/

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Уважаеми колеги, продължава заседанието след почивката.

Г-н Кожарев подава сигнал. Заповядайте.

МИХАИЛ КОЖАРЕВ: Аз моля, ако ще се дебатира предложението ми, на първо място да гласуваме за допълнителна точка в дневния ред, която, ако се включи това предложение като точка и бъде прието за обсъждане, да го обсъдим. На основание чл. 37, ал. 2 от Правилника за дейността на ВСС.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-н Кожарев прави предложение за включване на допълнителна точка, в смисъла на казаното от него по-рано, преди почивката, за промяна в правилата.

Г-жо Карагьозова, заповядайте.

ГАЛИНА КАРАГЬОЗОВА: Категорично се противопоставям в настоящия момент, след изслушването на двамата кандидати, да включваме тази точка за обсъждане. Предлагам да я отложим за следващо заседание, в което да обсъдим и предложената редакция за изменение на текстовете, защото тя, така както беше предложена от г-н Кожарев, също внася двоен стандарт – Съвета да има право на преценка кога да гласува с бюлетини, кога да гласува с електронната система. А винаги когато кандидатите в една конкурсна процедура са повече от двама, би следвало да се гласува с интегрална хартиена бюлетина. Без разписани ясно хипотези, в кой от случаите ще се гласува по единия или по другия начин, без описване на каквито и да са условия за това, което ще предопредели решението на Съвета - дали да гласува с електронната система или с хартиена бюлетина, отново залагаме двойни стандарти и аз не съм съгласна с тази редакция. Поначало, би следвало да се обсъжда в следващо заседание на Съвета предложението за промяна.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Други изказвания? Имаме предложение за включване на такава точка. Г-жа Карагьозова се противопоставя изобщо въпросът да се разглежда днес.

Г-жо Петкова.

СВЕТЛА ПЕТКОВА: Още един път искам да подчертая, че в чл. 13 от АПК, принципът за последователност и предвидимост, не допуска в последния момент да се променят правилата. Ние имаме правила, по които сме работили две години, няма никакви

основания за отмяна на нашето решение. Законът предвижда и основания, които не са налице в случая, така че трябва да продължим избора по правилата.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-н Кожарев.

МИХАИЛ КОЖАРЕВ: Аз казах вече, че правилата, които сме приели за избор на тримата големи в съдебната власт, не са подзаконов нормативен акт. Те са правила, свързани с процедурата по избор и внасят вътрешно-служебен характер, и могат да бъдат атакувани, респективно, всеки заинтересован може да оспорва и избора тогава, когато има правен интерес. И се питам: какъв правен интерес биха имали и двамата кандидати да атакуват промяната в правилата, когато избор с такива бюлетини създава пълно равенство между тях? Колкото до казаното от уважаваната от мен г-жа Карагьозова, свързано с възможността да се гласува по един или друг начин тогава, когато има повече от двама кандидати, именно затова текста на предложението ми е такъв, свързан с решението ad hoc, и това ще стане ясно, че е правилно, според мен, защото ние никога не бихме могли да знаем за съответен избор колко души кандидати ще има. Ако има двама души кандидати, ще преценим конкретните обстоятелства, за да преценим дали да бъде електронно или с хартиени бюлетини гласуването, пък ако има трима кандидати, очевидно е, че по силата на тези правила ние можем да вземем веднага решение да гласуваме с хартиени бюлетини и това не създава никакви затруднения.

Така че аз продължавам да считам, че ако направим изменения в правилата, ние няма да накърним правата на двамата кандидати – напротив. Ще се получи пълно равенство и липса на каквито и да било спекулации по отношение на този избор. Те ще имат абсолютно равен старт по отношение на самия избор.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жо Итова.

МИЛКА ИТОВА: Аз категорично се противопоставям в момента ние да променяме правила и да преминаваме към гласуване с бюлетини. Този дебат се води, за съжаление, от началото на мандата на този Висш съдебен съвет, изразявали сме многократно становището си. Това, че някой гласува два пъти „за”, означава, че той нарушава правилата, но ние затова променихме правилата, както знаете, и имаме хипотеза в този случай как да действваме. Нека да не четем като дявола евангелието доклада, защото е пред мен техническия доклад – никъде не е указано, че е опорочен вота, ако не се гласува с бюлетини. Казано е, че вота не осигурява адекватно тайната на вота, като е даден примера, че някои членове са гласували повече от веднъж. Това е казано в техническия доклад, така че моето предложение, е, да продължим по-нататък процедурата и да гласуваме по същия начин както досега сме гласували за всички административни ръководители, които са над 200 избрани в страната, както и за главния прокурор.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жо Атанасова.

ЕЛКА АТАНАСОВА: Уважаеми колеги, аз по принцип съм за промяната на правилата и за въвеждане на гласуване с хартиени бюлетини и това е от самото конституиране на настоящия състав на ВСС, но ще гласувам против включването на точката за обсъждане в този момент. Пропуснахме момента да обсъждаме промяната на правилата, той беше сутринта, когато това бе предложено от колегата Калпакчиев. Пропуснахме и момента за дебат по тази тема дали да го променяме, тъй като колегата Ковачева предложи да проведем точно такъв дебат, дали изобщо да започваме да обсъждаме това нещо като точка от дневния ред. В момента бихме създали внушението, че променяме правилата само защото това

беше поискано четири пъти по време на изслушването от единия кандидат. А що се отнася до съдържанието на доклада на ЕК, в него има констатации, няма препоръки какво и как да правим като начин на гласуване, но констатациите са достатъчно ясни и всеки от тях може да си направи логичния извод към какво насочват те – към начина на гласуване, който да осигури адекватно тайната на вота и точно да избегне тези възможности за гласуване „за” повече от два пъти.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-н Кожарев.

МИХАИЛ КОЖАРЕВ: Искам да кажа, че не виждам разлика във времето от сутринта досега, за да обсъждаме или не промяната на тези правила. Няма никакво законово основание, ако се приемеше, че сутринта не можем да ги обсъждаме, сега пък да можем, или обратното – сутринта да можем, а сега да не можем. Освен това, от снощи има изявления на министъра на правосъдието, който също апелира за гласуване с бюлетини. Министърът на правосъдието заяви това и на по-предходно заседание на Съвета. Пак казвам, в никой случай е невъзможно да се помисли дори, че само защото изрично е помолил единият от кандидатите да се гласува с хартиени бюлетини, това означава, че му се дава някакво предимство, тъй като сутринта предложителите за другия кандидат поискаха същото – да се гласува с бюлетини. Това означава ли, че трябва да разсъждаваме, че те са поискали предимство за предложения от тях кандидат. Същият предложен от тях кандидат е член, както казах на Съюза на съдиите, а Съюзът на съдиите многократно ни е ангажирал вниманието с такива искания за промяна на гласуването, и тук мисля, че се касае за една спекулация за това кой ще получи и кой няма да получи предимство, при положение, че многократно се е твърдяло от колегите от

Съвета, застъпващи тезата досега за гласуване с бюлетини, че точно бюлетините премахват всякакви възможности за предимство. Така че няма нищо страшно, нито лошо, нито заговорническо, нито спекулативно в това предложение. Просто обстоятелствата са такива, че за да бъде това общество, което тези дни се занимава с изводите от доклада и т.н, с всичко това, което се случва в съдебната власт, да бъде по някакъв начин убедено, че ние вършим своята работа законосъобразно и съвестно. Как бихме обяснили на обществото, уважаеми колеги, ако при този избор с електронно гласуване, за което всички знаем, че системата е изключително опростена и няма проблем да се гласува с нея, освен човешки фактор, как бихме обяснили на обществото при този изключително важен избор, ако се получат повече гласове „за“, отколкото сме тези, които присъстваме в залата? Това, което се е случвало вече неколkokратно. Да попитам тогава: кой от нас и как ще обясни защо се получи така? И много странно, защо сега под формата на процедурни хватки, така да кажа, които не съществуват, защото, пак повтарям за сетен път – не става въпрос за подзаконов нормативен акт, нито пък за някакъв специален акт, който да попречи на кандидатите. Става въпрос за едно гласуване с хартиени бюлетини, ако се приеме такова. Та да попитам: кое наложи сега, точно тези колеги, които казват, че е хубаво да се гласува с хартиени бюлетини, да кажат, че не трябва да се обсъжда точно сега темата? Много странно се получава, нали?! Нека да направим така, да бъдем малко по-мъдри, ако трябва, за да можем да отговорим на очакванията на обществото по най-адекватния начин. И тъй като няма правна пречка за промяна на тези правила, аз апелирам да включим точката в дневния ред, пък да продължим обсъжданията.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жа Атанасова, за реплика.

ЕЛКА АТАНАСОВА: Аз не смятам, че точно петимата, които гласувахме „за”, трябва да обясняваме какво се случва от сутринта досега. Аз питам останалите 15, сред които и колегата Кожарев, те да обяснят кои обстоятелства се промениха? От снощи, на министъра, техническият доклад е известен от тази сутрин. И по принцип утрото би следвало да е по-мъдро от вечерта, но вероятно ние ще опровергаем тази максима. Нека тези 15, или поне колегата Кожарев, защото той е един от тях, нека той обясни какви са тези обстоятелства, които се промениха за тези няколко часа.

МИХАИЛ КОЖАРЕВ: Тези, които изтъкнах като мотиви, защото сутринта тези обстоятелства никой не ги е изтъкнал. Тези, които изтъкнах като мотиви, защото към тези обстоятелства се прибавиха тези свързани с искането.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жо Ковачева, заповядайте.

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Уважаеми колеги, всички ние следва да се отнасяме с уважение към правилата. Точно водена от моето убеждение, че трябва да бъдат уважавани правилата, предложих сутринта, преди да започнем, включително гласуването на дневния ред, да бъде обсъдена възможността да включим ли такава допълнителна точка, която касае начина на гласуване. Дори не го предложих като включване на точка, защото тези аргументи, които в момента се излагат, можеха да бъдат изложени и сутринта в дебата, необходимо ли е да обсъдим включването на точка за промяна относно начина на гласуване. Хубаво беше да си ги бяхме казали сутринта. Не си ги казахме, поради някакви причини – не знам какви. Други бяха съображенията да бъде отхвърлено това мое предложение. Така или иначе сме гласували дневен ред с една единствена точка и тя е: избор на председател на Върховен касационен съд. Помислете, можем ли да включваме по средата на

процедурата точка? Каква е тази точка? - Втора точка, точка 1а, точка 1б, точка 1в? Ще ги пишем на коляно тези правила сега?! Между изслушването и дебатите! Позовала съм се само и единствено на техническия доклад и на доклада, защото считам, че той е важен за решението на ВСС. Не съм се позовала на становището на министъра на правосъдието. Казах нещо и за медийните публикации, няма да се връщам на тях, няма да се занимаваме с медийни публикации, не ни е в това в момента работата. Това са ми били съображенията. И освен това считам, че в ръцете на всеки от нас е да прецени как ще постъпи, така че да отпаднат упреците, че правим всичко ad hoc, в движение, според конкретните обстоятелства.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Не виждам други заявки за изказване. Г-н Кожарев направи процедурно предложение, което моля, който го подкрепя, да гласува./Гласуват явно, вижда се само вдигнатата ръка на Михаил Кожарев/

Г-н Кожарев, оказа се, че не среща подкрепа, така че, уважаеми колеги, продължаваме заседанието със следващата му фаза, а именно тази, по обсъждане на представяне на кандидатите.

По реда на изслушване, първо беше изслушан съдия Лозан Панов, след това съдия Павлина Панова. Имаме възможност за становища. Тук няма никакъв ред, само напомням, че и двамата бяха изслушани в поредността, както е по закон. Това не означава, че изказванията трябва да бъдат в тази поредност, в никакъв случай, тук вече няма ред. На вниманието на всички са и докладите, и постъпилите становища, и всички документи представени от кандидатите, включително и протокола от изслушване пред съдиите от ВКС, възможност предвидена също в процедурните правила.

Г-жо Итова, Вие вдигнахте първа ръка, заповядайте.

МИЛКА ИТОВА: Мисля, че и в тази процедура сме изправени пред един труден избор за председател на Върховния касационен съд, защото имаме двама изключителни професионалисти, достойни да бъдат избрани за председател на ВКС. Но в тази процедура, както аз казах няколко пъти, има различия, защото за разлика от първата процедура имаше състезания на виждания и идеи на двамата кандидати, не само в техните концепции, но и в изслушванията пред ВКС, пред комисиите, а и както видяхме и в днешното заседание, в което бяха изслушани двамата кандидати. Аз, обаче, ще се съглася с мнението на някои членове на ВСС, изказани в предишната процедура, а именно, че не е възможно ние да казваме и да повтаряме, че и двамата кандидати, както в предния път, са с еднакви качества, за да бъдат избрани за председател на Върховния касационен съд, и аз лично смятам, че в тази процедура се откриха разликите в качествата на двамата кандидати, като искам да подчертая, че безспорно в тази процедура съдия Панова е надградила своето представяне, за разлика от първата процедура и, според мен, се представи перфектно, както в концепцията си, така и в изслушванията пред ВСС. Но, според мен, има различни качества, които трябва да притежава председателят на Върховния касационен съд и аз смятам, че тези качества ги притежава съдия Лозан Панов, затова аз ще отлича някои от тези, които смятам, че той притежава и, че са по-добри, по-подходящи за избора на този пост.

На първо място, съдия Панов е съдия от кариерата и е минал през всички съдебни инстанции, и то, подчертавам, след успешно издържан конкурс. Имаме последователен кариерен път: съдебен кандидат в СОС; практикант в различни инстанции на

австрийската правосъдна система; младши съдия в СГС; съдия в СРС; съдия в СГС; председател на Административен съд – София-град; съдия във ВАС. Следователно преди да започне работата си в областта на административното правораздаване Лозан Панов не просто познава отделни проблеми пред правораздаването в общите и административните съдилища, но има цялостен поглед върху функционирането на съдебната система и ясна визия за това какъв тип ценностен модел следва да отразява тя. Според мен, това е неговото безспорно предимство в тази процедура. Според мен, предимство е това, което от някои се изтъква като недостатък, а именно, че той не е съдия от този съд, защото аз смятам, че работата дълги години, последователно само в една институция, донякъде от натрупаната рутина, те ограничава в известна степен. Аз бях впечатлена от неговото представяне пред ВКС, когато съдиите го попитаха какво е неговото предимство в това, че има поглед отвън и той отговори, че най-елементарното е, когато отвориш сайта на ВКС, виждаш, че той се нуждае от голямо подобряване. Съдия Панов обаче може да бъде характеризиран и като юрист „призната компетентност”, постоянно търсещ и развиващ се в експертните си познания, с изключително ценен принос за цялостния облик на правораздаването в България. Изброени бяха специализациите му в чужбина и обученията в областта на европейското право, като може да се направи извода, че ако бъде избран за председател, начело на ВКС ще застане съдия с отлична квалификация в областта на правото на ЕС и на правото за защита правата на човека, който има задълбочени теоретични и практични познания за европейските стандарти за независимост и качество на правораздаването. Тук трябва да отбележим и неговите лингвистични познания, включително, професионалното владение

на юридически немски, английски и руски. Той има способност за научно изследване в областта на правото, изброихме, че е съавтор на няколко монографии. Съдия Лозан Панов, освен това е известен в правната общност с активната си гражданска позиция и професионална позиция по въпроси, които засягат развитието на правото и утвърждаване върховенството на закона.

Съдиите от ВКС заслужават да бъдат представявани от съдия с ярко обществено, професионално присъствие, в значимите дискусии за утвърждаване на правовата държава. Аз смятам, че съдия Панов безспорно притежава качества за дефиниране проблемите от значение за доброто качество на правораздаването и да потърси решенията им. Като пример за това е, че той е докладчик по едни толкова важни тълкувателни решения, а тук искам да отбележа и бройката от над 20 направени преюдициални запитвания в Административен съд – София-град, когато той беше административен ръководител.

Не на последно място, но това е изключително важно, според мен, той притежава по-добър управленски опит от другия кандидат и това е, тъй като той е бил четири години председател на Административен съд – София-град. Именно това го отличава от другия кандидат, тъй като това е един съд с най-голяма натовареност. Тук искам да отбележа, че аз работех в СГС, когато беше създаден Административен съд – София-град и както си спомняте, той беше настанен в 3 или 4 кабинета в СГС. Отделно от това, което каза и съдия Панов, че бяха неравномерно разпределени щатовете в страната, като давам пример в Административен съд – Добрич, които имат изключително ниска натовареност, имаше разпределени 14 щата, за разлика от Административен съд – София-град, с около по-малко от 40 щата.

Именно в този период и въпреки липсата на материална база и липсата на осигурена щатна численост за този съд, съдиите в Софийския административен съд администрираха срочно делата и постановяваха в срок съдебните си актове. Аз смятам, че всичко това се дължеше и на едно от основните качества на съдия Лозан Панов, да мотивира съдиите така, че да работят качествено дори и в изключително трудни условия. Имам поглед обаче и върху неговата работа като административен ръководител, когато вече бяха преместени в новата сграда на Софийски административен съд, тъй като аз през този период работех в същата сграда, и аз смятам, че той се е доказал като един изключително дипломатичен и комуникативен човек, който обръща внимание не само на съдиите в този съд, но и на служителите.

И накрая, качествата, които аз смятам, че той притежава в пълна степен, за да бъде избран за председател на ВКС, това са неговите високи нравствени качества, доказана обективност, безпристрастност и високо развито чувство за справедливост. Той е подчертано етичен и внимателен в отношенията си с колегите и извън колегиалната общност. Освен това, аз смятам, че е важно това, че съдия Панов поддържа активна спортна дейност, обича изкуството, хубавата литература, проявява изключително уважение към близките си, което отразява личното му усещане за пълноценност като дух и воля. Казвам тези качества, защото, според мен, личностните качества, които се появяват и извън чисто професионалната област, са също толкова важни, защото председателят на Върховния касационен съд, който и да бъде той, ще бъде изправен пред редица трудности и пред всевъзможни житейски ситуации през седемгодишния мандат. Той трябва да може да ги преодолява, защото пред него като първостепенна

задача ще стои отстояване на независимостта на съдебната система. Ето защо, според мен, и след изброените тези качества, аз смятам, че съдия Лозан Панов има по-висока управленска компетентност от другия кандидат, подчертано има нови идеи и виждания за управлението на този съд, и аз смятам, че ако той бъде избран, категорично ще бъде обединител на съдийската общност, но не само на съдийската общност, а на всички магистрати в страната и ще допринесе за подобряване доверието в съдебната система.

Благодаря.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря на г-жа Итова.

Г-н Калпакчиев, заповядайте.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Благодаря. Уважаеми колеги, съдържанието на дискусията, която сега водим, е от изключително значение, защото, както знаете по силата на чл. 129, ал. 2 от Конституцията президентът на Република България и ВСС имат споделена компетентност по отношение назначаването на председателя на Върховния касационен съд. Нашата дискусия именно поради това има характер на мотиви към предложението, което ще отправим към президента, на основание на този текст от Конституцията. Президентът, както е известно, има право на дискреционна власт, на преценка за това, дали процедурата, която ние проведохме е справедлива. Той има пълно право на преценка за това дали сме осигурили равнопоставеност на кандидатите в цялата процедура от началото до края, има право да провери дали мотивите, които се съдържат в нашата дискусия са убедителни и дали съображенията ни отговарят на фактите. Затова, аз смятам да се придържам към фактите, без да ги изопачавам или премълчавам. По мое убеждение, за да бъде процедурата справедлива и

състезателна, в истинския смисъл на думата, процесуалния смисъл на думата, а не спортния, който тук се влага неудачно, според мен, тази процедура трябва да приключи с едно реално обсъждане и то конкретно и сравнително, на качествата на кандидатите, с оглед изискванията за длъжността. Това и смятам да направя пред вас. Целта на моето изказване, е да представя моите наблюдения формирани в резултат на процедурата, включително и на изслушванията пред съдиите от ВКС и днес тук пред ВСС, за качествата на кандидатите. Тези мои наблюдения в крайна сметка категорично ме убеждават, че съдия Павлина Панова трябва да бъде избрана за председател на Върховния касационен съд.

Аз ще направя сравнението между двамата кандидати и установените данни за техните качества въз основа на седем критерия. Тези седем критерия са изведени от профила, който съдиите от Върховния касационен съд изготвиха и представиха на Висшия съдебен съвет през месец юли 2014 г., както и се базира на установени практики в държавите членки на Европейския съюз и другите демократични държави по света. Има нещо символично в това, че критериите са седем. Толкова е продължителността и на мандата на председателя на Върховния касационен съд - седем години. Това е един от най-дългите конституционни мандати, както знаем.

Първият критерий е - „Опит като съдия във Върховния касационен съд и подкрепа от съдиите“. Искам да подчертая специално, че още при първата процедура мнозинството от членовете на Висш съдебен съвет, включително и тези, които сега предлагат съдия Лозан Панов, се обединихме около това, че безспорно бъдещият председател на Върховния касационен съд трябва да бъде съдия от този съд. Впрочем, както не веднъж сме

подчертавали, това е преобладаващата практика в държавите членки на Европейския съюз и другите демократични държави, които имат установена и развита правова държава. Тази практика не винаги и дори в повечето случаи не е изрично законодателно уредена. Тя е въпрос на здрав разум и установена юридическа култура. А това е така, защото председателят на Върховния касационен съд трябва да има признат професионален и морален авторитет сред съдиите от този съд. Да познава из основи и в детайли дейността, проблемите, спецификите на касационния съд, а не тепърва да се запознава с тях. Именно въз основа на това да предложи и верните решения. Фактите са, че Павлина Панова е съдия във Върховния касационен съд от 2007 г., а от 2013 г. е негов заместник-председател и председател на наказателната колегия. Тя познава из основи дейността и проблемите на съда. И това съвсем ясно се вижда. Показателно е в това отношение представената и убедително защитена от нея концепция пред съдиите от Върховния касационен съд и тук пред нас. Тази концепция съдържа десетки, без преувеличение, десетки конкретни предложения за подобряване дейността на съда в най-ключовите му моменти.

Известно е, че съдия Лозан Панов не е съдия във Върховния касационен съд. Той е бил съдия в Софийски районен съд и Градски съд от 99 г. до 2006 г., а от 2007 г. е председател четири години на Административен съд - София-град. Съдия Лозан Панов нееднократно е заявявал и то публично, че има намерение да се развива в сферата на административното правосъдие. Показателно в това отношение е, че по време на изслушването пред съдиите от Върховния касационен съд на въпрос как той ще формира екипа си, съдия Лозан Панов заяви: „Необходимо е време за анализ и преценка на състоянието на съда и тогава ще определя

своя екип.". Но не отговори на същия този въпрос дали при формиране на екипа си ще зачете мнението на съдиите по отношение на избора на председатели на колегии и председатели на отделения.

Павлина Панова, както стана дума и тук, има подкрепата на съдии от Върховния касационен съд. Тази подкрепа е заявена освен писмено е заявена и защитена с нейната досегашна работа и дейност като съдия във Върховния касационен съд и заместник-председател.

За Лозан Панов подкрепа от съдиите от Върховния касационен съд не е изразена.

Вторият критерий - „Знание и специфични проблеми в организацията на Върховния касационен съд и идеи за развитието на съда". Идеите, които развива съдия Панова в концепцията си показват изключително добро познаване, както казах, на проблемите на съда. Концепцията ѝ е солидна, изключително подробна и конкретна основа за реформи във Върховния касационен съд. Като особено значими идеи, формулирани от нея, аз ще открия следните.

На първо място - подобряване тълкувателната дейност на съда и други конкретни мерки за уеднаквяване на съдебната практика.

На второ място - участие на Върховния касационен съд в законодателния процес, мониторинг по прилагане на процесуалните закони и сезиране на Конституционния съд по чл. 150 от Конституцията. Конкретни мерки за осигуряване на познания по право на Европейски съюз и право на Съвета на Европа.

Особено ценно в концепцията на съдия Панова, за разлика от другия кандидат е, че тя излага подробни мерки за

утвърждаване самоуправлението на Върховния касационен съд. Тя убедително защита тезата за утвърждаване на пленума или общото събрание на съдиите като основно средство за управление на съда. Единствено Панова излага шест конкретни цели и мерки за постигането им, които касаят ролята на председателя на Върховния касационен съд за развитието на системата на съдилищата.

По отношение концепцията на съдия Панов, моето впечатление е, че тя не съдържа цялостен поглед и съзнание за съществените проблеми в работата на Върховния касационен съд. Той не е разгледал задълбочено предизвикателствата пред тълкувателната дейност; не е засегнал ключовия въпрос за ролята на съдиите в управлението на съда. Изложил е подробни и добри идеи по отношение регулиране на командироването на съдиите, като извънреден способ. Освен това в концепцията му се съдържат откровено неправилни тези, част от които, впрочем, бяха забелязани от съдиите във Върховния касационен съд по време на изслушването, проведено на 16 януари. Той говори в концепцията си за „социализма в съдебната система и обвързване на заплащането на съдиите с реалната натовареност“. Тази идея, колеги, открито противоречи на редица международни стандарти, включително и на Препоръка 12 от 2010 г. на Комитета на министрите на Съвета на Европа, в която е казано, цитирам: „Системите, които обвързват основното трудово възнаграждение на съдиите с работата им, следва да бъдат избягвани, тъй като биха могли да породят проблеми, свързани с независимостта на съда.“.

Идеята за наказателна и гражданска отговорност на длъжностните лица, чиито действия са довели до осъждане на България в Страсбург, също противоречи, що се касае до магистратите, на чл. 132 от Конституцията, а по отношение на

другите длъжностни лица, съдия Панов не можа убедително да защити и да изясни всъщност каква промяна цели. Разглеждайки така наречената „имиджова криза“, съдия Панов показва според мен неразбиране на това каква е ролята на съда при формиране на наказателната политика на държавата, както и за правомощията на съда при определяне на наказанието.

В обобщение, по отношение на концепциите и на вижданията за развитието на съда, моето становище е, че концепцията на съдия Панов и нейната защита пред съдиите от Върховния касационен съд и тук пред нас сочат на липса на системно познаване на дейността и ролята на Върховния касационен съд в системата на правораздаването. Както и отсъстват конкретни идеи и мерки за подобряване развитието на съда в това отношение.

Третият критерий е - „Достижение в администрирането на съдебна институция“. Панова е достигнала, признати в концепцията и на съдия Панов, добри решения в администрирането на Наказателната колегия на Върховния касационен съд. Приети са единствено в тази колегия правила за определяне на фактическа и правна сложност на делата; изработени са критерии за подбор на съдебните помощници, правила за формиране на съставите и др.

Изтъкна се, че съдия Лозан Панов има административен опит като председател 4 години на Административен съд - София-град. Няма спор, че това е така, но този негов опит не говори той да има познания за администриране на върховна съдебна инстанция, което е специфично. И в този смисъл според мен опитът му по администриране на един окръжен съд, административен, е несъотносим към изискванията за управление на Върховния касационен съд.

Четвърти критерий - „Респект и познание в областта на човешките права". Тук фактите са красноречиви. Съдия Панова е единственият действащ български съдия с наднационална кариера. Знаем, че тя е съдия *ad hoc* в Страсбург от 2009 г. и то след публичен конкурс в България, одобрен и от ПАСЕ.

По отношение на съдия Панов, не се установиха факти за негов практически опит в областта на човешките права, а идеите, които преди малко коментирах по отношение преодоляване на осъдителните решения в Страсбург, са спорни.

Петият критерий е - „Доказана на практика лична независимост, способност и характер да отстоява независимостта на съда". Съдия Панова има ярко изразена и доказана на практика лична независимост, способност да отстоява независимостта на съда. Цитирах се тук нейни публични изявления още от 2010 - 2012 г., с които тя казва, цитирам: „Не бива да се очаква от съда мислене, което да е в угода на определени държавнически или политически интереси.". Тя е участвала и при постановяването на делото „Петьо Петков срещу България", като съдия *ad hoc* в Страсбург, което също съдържа много важни и ключови в отстояване на независимостта на съдебната власт в България въпроси.

От друга страна, не е установено съдия Панов да е изразявал публично позиция в защита на независимостта на съда в конкретни ситуации. По мое убеждение изразените от него становища и в концепцията, и в медийните му изяви за това, че съдебните актове трябва да държат в някаква форма сметка за общественото мнение, не съответстват на стандартите за съдебна независимост.

Шести критерий - „Научни постижения и способност за научно изследване". И тук установените данни дават сериозно

предимство на съдия Панова. Тя е доктор по право, магистър по право на Европейския съюз. Има издадени две монографии с тематика „Европейско право“; сборници „Съдебна практика“; десетки научни статии.

Съдия Панов е съавтор на монография по Закон за съдебните нарушения и наказание и съавтор на коментар по АПК.

Последният, седми, критерий - „Квалификация в областта на международното право“. И по този критерий единствено съдия Панова отговаря на изискванията за длъжността. Освен, че е съдия ad hoc в Страсбург, за което споменах, тя е работила в Съвместния общонадзорен орган на Евроджъст; докладчик е на сесия на Комитета по правата на човека в ООН и много други.

Опитът на съдия Панов като практикант в австрийската съдебна система също е несъотносим към изискването за квалификация в областта на международното право.

Уважаеми колеги, предвид ограниченото време, съвсем кратко и схематично се опитах да Ви представя своята теза за това защо сравнителният поглед по факти, неоспорими факти, между двамата кандидати открояват личността и идеите на съдия Панова като безспорен лидер, независим съдия с естествен авторитет, който се ползва с доверието на съдиите от Върховния касационен съд. Има реален, доказан потенциал за развитие и утвърждаване на Върховния касационен съд, като призван да следи за еднаквото приложение на законите в България. Аз смятам, че тези факти са очевидни и те не трябва да се подменят.

Повече от половин година, откакто съдия Панова участва в двете процедури за избор на председател на Върховния касационен съд, аз не чух, както и днес, нито един аргумент защо съдия Панова не е подходяща да оглави върховната съдебна

инстанция. Нито един разумен аргумент не се обяви против нейната кандидатура. Ако някой смята, че такива факти са налице нека ги заяви днес, а нейните безспорни предимства смятам, че се очертаха категорично.

Затова, колеги, аз накрая на своето изказване ще заявя следното. Досега се обръщах с факти и аргументи към Вашия разум. Сега ще се обърна към Вашата съвест, защото смятам, че всеки един от нас, когато остане сам със себе си, трябва да признае очевидността на фактите и да приеме, че решението, което днес ще вземем за избор на председател на Върховния касационен съд, наистина е много важно и решаващо, и то ще даде възможност да се утвърди Върховния касационен съд като гарант за върховенството на закона в България.

Накрая ще завърша с една мисъл, която е написала Хана Аренд в книгата си „За гражданското неподчинение“. Тя отбелязва: „Правилата на съвестта ни казват - пази се да не правиш нещо, с което няма да може да живееш.“. В този смисъл аз призовавам още веднъж към разума и съвестта на всички, да вземем отговорно решение за съдбата в бъдещите седем години на Върховния касационен съд.

Благодаря .

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря на г-н Калпакчиев. Г-н Колев, заповядайте.

ГЕОРГИ КОЛЕВ: Благодаря, г-жо Председателстващ. Внимателно изслушах колегата Калпакчиев. Той изложи множество критерии, които са подбрани по неясен за мен начин. Няма как да се съобразяваме в нашата преценка с едни критерии, които все пак не сме приели. Затова бих си позволил да направя един малко по-

различен анализ на фактите, който почива на критерии, които за мен са важни.

На първо място, оспорва се професионализма на колегата Панов. Не виждам защо това трябва да бъде правено? И не виждам каквито и да било основания това да става. И може би тук е мястото да вметна и една забележка по отношение казаното от колегата Калпакчиев, че не е чул каквито и да било негативи за колежката Панова. Тук е разликата, колега. Не е важно да водим една негативна кампания като се изсипват хиляди забележки срещу другия кандидат. Не мисля, че това е начинът на водене на такава кампания. Защо трябва да чувате негативи, като е по-добре е да бъдат чувани само позитивите за съответните кандидати.

Но, на първо място, професионализмът на колегата Панов. Нека не забравяме, че колегата има опит не само в областта на административното право, както се изтъкна, и мандата на един председател не е 4 години, той е 5-годишен. Не знам защо колегата Калпакчиев е решил, че той трябва да е 4 години, това не ми е ясно, може би има някакви съображения? Колегата Панов има опит, както в областта на наказателното право, така и в областта и на гражданското право, с оглед практиката му в други държави. Нека не забравяме, че колегата Панов също има редица монографии, на които е съавтор. Той също е съответно преподавател в Националния институт на правосъдието и е хоноруван асистент в Софийския университет. Не виждам каква е разликата на това професионално равнище с това на колежката Панова. Да, действително колегата Панов не е бил административен ръководител в сферата на Върховния касационен съд. Не е бил такъв, но той е бил административен ръководител, а колежката Панова не е била такава. Нека да не забравяме, че разликата

между един заместник на административния ръководител и административен ръководител е доста сериозна. Решенията се вземат от административния ръководител и отговорността за това е негова. Лесно е за заместниците, които практически не носят отговорност, да вземат такива. Така че в никакъв случай не мога да се съглася с обстоятелството, че ето виждате ли опитът като председател на едно от най-големите съдилища в България, а именно Софийския административен съд, е без значение, както излиза от изказването до момента.

Що се касае до професионалната дейност, като съдия на колегата Панов, тя мисля че е безукорна и до момента. Организаторските му качества според мен също са безукорни. Няма каквито и да било забележки към неговите организаторски качества, както и по отношение дейността му като председател на Административен съд - София-град, така и по отношение дейността му като преподавател в Националния институт на правосъдието и различни други дейности, с които се е занимавал до настоящия момент. Поне до мен такива сигнали не са достигали. Разбира се, ако такива са известни, ще се радвам да ги чуя. На мен не са ми известни.

Известни са отношенията между колегата Панов заедно, както с колегите, които са били подчинени в един предходен етап, тоест съдиите в Софийския административен съд, така и колегите във Върховния административен съд. И те просто са безукорни. Колегата Панов никога не е създавал каквито и да било конфликти. Колегата Панов определено е доказал, че работата в екип е една от неговите най-силни страни.

Що се касае за този сравнителен анализ на концепциите, лично аз разбира се предпочитам, аз съм един от предложителите и

може би моето мнение е пристрастно, да, така е, но лично аз считам, че концепцията на колегата Панов е именно концепцията, представяща една визия за бъдещето, която следва да изложи един бъдещ ръководител на върховната институция, каквато е Върховен касационен съд. Той се е концентрирал именно върху големите идеи и той ги изложи.

Дали има имиджова криза конкретно на Върховен касационен съд, аз не мога да кажа в момента, но определено това е факт за цялото правосъдие. Аз мисля, че това е една приоритетна задача, която трябва да се реши, а той си я е поставил именно като цел и аз мисля, че това трябва да бъде направено. Друг е въпросът защо се стигна до тази имиджова криза и къде са причините, но няма да го дискутирам сега. Намеците, необоснованите подозрения са едно от основанията и причините, които доведоха до това. Кой как ги тиражира, не бих искал точно сега да дискутирам. На всички ни е известно защо се случи това.

Не мисля, че има каквито и да било предимства от страна на колежката Панова пред тези на колегата Панов. Не се спирам на никакви изрично изброени пунктове само по една единствена причина - концепциите са на Вашите монитори и всеки един от Вас може да си направи сравнителния анализ. Аз съм го направил за себе си и мисля че и Вие ще го направите.

По отношение на направеното от колегата Кожарев предложение. Може би сега е момента да взема отношение. Да, единствено той го подкрепи, имаше и сериозни аргументи срещу това. Но защо беше продиктувано това, в крайна сметка? Сутринта беше направено такова предложение наистина, но в течение на заседанието у доста колеги се породиха убеждението за един двоен бъдещ вот при натискане на бутоните, което е безкрайно неприятно

и което би довело до една изключително сериозна и напрегната ситуация. Съгласете се, че е нормална реакцията на един от колегите да реагира именно по този вариант, за което благодаря на колегата Кожарев за направеното предложение.

Що се касае до самата система, действително няма нито една дума по отношение на нередовност на системата. А това, че човешкият фактор въздейства определено негативно върху тази система с един дублиран вот, искрено се надявам той да не е умишлен, не знам дали е така, или не е, но всички факти и обстоятелства могат да посочат и друго.

Затова, колеги, естествено ще подкрепя колегата Лозан Панов. Мисля че проблемите въобще на правосъдието в България биха могли да бъдат разрешени с негова помощ, доколкото, разбира се, всички ние му помогнем за това.

Това е моето становище.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря, г-н Колев. Г-н Калпакчиев иска думата за реплика, след което Камен Иванов.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Искях да уточня това, че от данните, с които разполагаме, а това са официалните данни, съдия Панов не е довършил своя пълн 5-годишен мандат в Административен съд - София-град и е бил командирован 2011 г. във Върховния административен съд, и тогава той направи изявлението, че не желае да кандидатства за втори мандат, тъй като иска да се развива в сферата на административното правосъдие.

Искам да кажа и нещо друго. Аз подчертах, че ние трябва да сме честни към фактите и да употребяваме думите в техния истински смисъл. Да имаме респект към думите. Защото нашата дискусия трябва да бъде отговорно проведена.

Висшият съдебен съвет е държавен орган, който взема важни решения. Отговорността към функцията, която изпълняваме изисква ние наистина да оценим фактите, такива каквито са, за кандидатите. Не става дума да се води негативна кампания. Напротив. Моите най-искрени човешки и професионални отношения и към двамата кандидати. Но честността към процедурата, справедливостта на процедурата изисква фактите да бъдат оценени правилно, без да се влага никакъв обиден, или негативен контекст по отношение достойнството на кандидатите. Аз смятам, че запазих добрия тон и стремежът ми да направя сравнително изследване и оценка за фактите за мен е единственият начин да се постигне действително справедлива, а не симулативна процедура. Защото и г-жа Итова каза, и ние сме го подчертавали и друг път, че думите „и двамата кандидати са добри“ всъщност нищо не ни казват. Те са един параван за вземане на решение по неясно какви причини. Аз съм честен пред Вас и казвам това, което мисля наистина. Призовавам и другите да го направят, тъй като наистина съвестта ни това налага. Ние сме по закон и конституция високо морални юристи, нали така?

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-н Колев. Реплика.

ГЕОРГИ КОЛЕВ: Колегата Панов не е бил командирован във Върховния административен съд, той спечели конкурса директно.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Уточненията са направени.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Така е отбелязано в документите. Ние четем атестацията. Добре, няма значение.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-н Иванов, заповядайте.

КАМЕН ИВАНОВ: Уважаеми колеги, аз ще започна там откъдето завършиха двамата колеги. Имам предвид колегата

Калпакчиев и г-н Колев. Хубаво е да се каже, че и двамата колеги са с отлични качества, но натам трябва да се продължи. Съпоставяме двама кандидати, които наистина са кандидати от върховни съдилища включени в системата на съдебната власт. Г-н Калпакчиев изтъкна при условията на съпоставяне обективни факти и той ги очерта пред Вас. Аз ще допълня още нещо.

Неколкократно и колеги, и в медии се появи твърдението, че трябва да се направи детайлен анализ на качествата на всеки един от кандидатите, за да може изборът, който ще бъде направен, да бъде реален, да излезе на преден план прозрачността при вземане на нашето решение, а не да се даде превес на публичността. Всъщност с тази публичност ние проблем нямаме.

Ще допълня това, което смятам, че не се каза поне досега. Посочи се, че съдия Панов е съдия от кариерата и това е абсолютно вярно. Той започва кариерата си в края на 99 г. Също толкова вярно е, че съдия Панова е съдия от кариерата и то доста по-отдавна, като е започнала кариерата си като прокурор през 1992 г., а от 1994 г. е съдия. Всъщност ще отворя скоба, за да кажа защо тя не е продължила да бъде прокурор. Надявам се, че си спомняте заявеното от нея за това, че е бил упражнен натиск да вземе определено решение, тя е отказала и това е наложило преместването ѝ в друг орган на съдебната власт. Подчертавам го, защото ще го свържа с нейни позиции, които тя е изразявала и на по-късен етап, включително и в периода 2010 г., и в изрично свое интервю през 2012 г., което и г-н Калпакчиев подчерта. Така че по отношение на нравствените качества и на стажа толкова.

Факт е, че колегата Лозан Панов е познат като изключително коректен съдия. Също толкова е вярно, че колега Панова е позната като не по-малко коректен магистрат. Така че,

когато твърдим, че колега Панов не е създавал конфликти трябва също толкова ясно да кажем, че и колегата Панова никога в работата си не е създавала каквито и да е конфликти.

Твърди се, че колегата Панов, съдия Панов - един от кандидатите, притежава по-голяма управленска компетентност. Аз не съм съгласен с такова твърдение и ще насоча вниманието Ви към пролетта на 2013 г., когато ние проведохме атестационна процедура по отношение на колегата Панова, оценихме я с максимален брой точки /отварям скоба - колегата Панов не е оценяван с максимален брой точки - и затварям скобата/ и я избрахме за заместник-председател на Върховния касационен съд с пълно единодушие. Тогава си спомням, че бяхме изчерпателни по отношение на това какви качества притежава съдия Панова, за да заеме поста „заместник-председател“ на Върховен касационен съд.

По отношение на лингвистичната подготовка на колегите ще кажа само следното. Миналата седмица, до петък, съдия Панова беше служебно ангажирана като съдия в Европейския съд по правата на човека в Страсбург, лично знам кога се е прибрала - в края на петък, в понеделник беше на заседание, така че съм повече от убеден, че езиковата ѝ подготовка ѝ позволява категорично да упражнява правата си на действащ съдия и магистрат в Европейския съд по правата на човека.

Ще отбележа нещо, което досега не беше казано по отношение тълкувателната дейност на колегата Панов. Това е вярно, той беше съдия-докладчик по изключително важно и интересно, включително и за по-широката общественост, тълкувателно решение. Колеги, истината е, че съдия Панова е участвала в повече тълкувателни решения и не само това. Тя организира тълкувателната дейност в Наказателната колегия на

Върховния касационен съд. В този аспект намирам, че във всяка една от точките колегата Панова заслужава да получи своята достойна, точна, честна, смела оценка за своето кариерно израстване. Всъщност може би за нея изключително точно се отнася казаното и от колегата Панов за това, че е извървяла пътя си по стълбата на кариерното израстване и не е ползвала асансьор със сигурност. Тя е започнала кариерата си 92 г., след като е завършила, подчертавам, Софийския университет „Климент Охридски“ с пълно отличие семестриално, дипломира се е с пълно отличие и е получила правоспособност с отлична оценка. Тя е започнала кариерата си 92 г. като прокурор, казах, в Районна прокуратура-София и от 94 г. като съдия в Районен съд-София. Продължила е плавно, убедително, ясно и непротиворечиво кариерата си в съдебната власт, като е била съдия в Софийски районен съд, съдия в Софийски градски съд, съдия в Софийски апелативен съд, съдия във Върховен касационен съд и понастоящем е заместник-председател на Върховния касационен съд. Каква по-плавна и по-ясна, предвидима, точна и честна кариера? Всъщност само отварям скоба, че една от критиките, които носим, включително в последния доклад е за предвидимостта на решенията, които вземаме по повод кариерното израстване на магистратите, включително и за административни постове.

По отношение на въпросите, които зададох и на колегата Панов, и на колегата Павлина Панова. Колега Панов намира, че един от основните проблеми на съдебната власт е имиджовата криза. Аз съм съгласен, че това е сериозен проблем. По-съгласен съм обаче с анализа, който направи съдия Панова в тази насока, защото по някакъв начин имиджовата криза би могла да бъде преодоляна. Тежко е, когато в резултат на угоднически вземани

решения, в различни насоки, се стигне до тежка функционална криза. И в тази насока споделям напълно заявеното от съдия Панова, че не трябва да се допуска функционална криза.

По отношение защитата и интегритета, които съдия Панова е изразявала в процеса на своето кариерно израстване, си позволих да Ви върна към заявеното от самата нея на предишното изслушване в предишната процедура, за да напомня, че човек трябва да бъде смел не когато остане сам със себе си, а тогава когато се изправя срещу хора, каквито колегата Панов между другото много точно е описал в концепцията си, ползващи, ще се опитам да цитирам, за да не преразказвам: „....., ползващи израстване в йерархията на съдебната система като плод на политическо хамелеонство, прескачане на нива в съдебната система или преминаване от една съдебна институция в друга.". В тази насока съдия Панова е изразявала многократно своята принадлежност към принципите на европейското право и защита правата на човека. Ясно и точно е защитавала колегите си. Лично помня и знам нейните прояви в тази насока, знам и колко е трудно да направиш това в една много тежка и обтегната обществена политическа обстановка.

На основата на всичко това, като намирам, че освен оценявайки обективните критерии, така честно оценявайки абстрактните такива, абстрактни като независимост на магистратите, ние трябва или поне аз ще призная за себе си, че съдия Панова заслужава да получи нашето доверие.

Убеден съм, че съдия Панова е пример за българския магистрат. Честен, достоен и почтен български магистрат, доказал се съдия от кариерата и доказал се европейски магистрат, който е чест за нашата система.

Две думи само по отношение подкрепата от колегите й, защото е много важно. Ще си позволя да акцентирам върху наш документ. Това е медиен план за осигуряване на публичност /подчертал съм си, че е трябвало да добавим - и прозрачност/ на процедурата за избор на председател на Върховния касационен съд, съгласно приета с решение на Висшия съдебен съвет по Протокол № 52/13.11.2014 г. хронограма по процедурата за избор на председател на Върховния касационен съд. И, колеги, съм си отбелязал, че наше задължение е било да осигурим участието на допуснатите кандидати, за да изложат публично становището си и в дейност по публичността сме записали: „Осигуряване на мнение на личности с обществен авторитет от магистратската или юридическата общност в подкрепа на всяка от кандидатурите, които да бъдат медийно отразени.“. По-надолу сме записали и дейност по публичността, в която сме посочили да се изготвят прессъобщения с обобщаваща информация за получени становища и въпроси към кандидатите.

Така че, като приемам, че изборът, който трябва да направим е въпрос на морал, знание и смелост, аз ще направя своя избор и ще дам доверието си на съдия Панова с пълното съзнание, че тя е човек, който ще издигне на ново ниво, на още по-високо ниво авторитета не само на върховната касационна инстанция, а и на съдебната система, като цяло.

Благодаря, колеги.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря, г-н Иванов. Г-жо Петкова, заповядайте.

СВЕТЛА ПЕТКОВА: Благодаря. Едно от съображенията ми да не подкрепя кандидатурата на г-жа Панова е продиктувано от обстоятелството, че и на днешното изслушване с изказаните

становище по констатациите в доклада за неефективно наказателно правораздаване по корупционни дела тя показва, че е част от статуквото в Наказателната колегия на Върховен касационен съд, което през периода на членството на България в Европейския съюз не е подобрило състоянието на съдебната власт в борбата срещу корупцията. Напротив, проблемите в тази насока са се задълбочили, когато се сравняват констатациите с предходния и последния доклад в тази област.

Обяснението ѝ за забавеното разрешаване на цитираните корупционни дела и основанията за постановяване на оправдателни присъди прозвучаха неубедително на фона на ширещата се ненаказуемост в обществото. В нейна подкрепа се обявяват съдии от наказателната колегия, които на събранието във Върховния касационен съд по изслушването на кандидатите с нотка на назидание и яростна тревога възразиха на становището в концепцията на съдия Панов по какъв начин ще търси отговорност от магистрати за забавено правосъдие, след като те се ползват от конституционна защита и най-подробно искаха да им даде обяснение ползването на длъжностни лица в концепцията дали включва съдиите или само се отнася до съдебните служители и съответно полицаите.

Не виждам как в създадената обстановка на ненаказуемост в този колектив съдия Панова може да реализира високоотговорните управленски решения, налагащи да се прилагат дисциплинарни и други по-тежки мерки, когато обстоятелствата налагат. А ситуацията е такава, че това ще бъде неизбежно в управленската дейност на председателя на Върховния касационен съд.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря на г-жа Петкова. Други изказвания? Г-жо Ковачева, заповядайте.

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Всъщност паузата настана, защото се колебаех дали да взема повод от казаното от г-жа Петкова, но първо ще кажа собствените си съображения защо ще подкрепя кандидатурата на съдия Панова. Изцяло се присъединявам към това, което казаха до този момент колегата Калпакчиев и колегата Иванов, затова няма да ви занимавам отново с професионалните качества, а по-скоро с фактите, свързани с професионалните и лични качества на съдия Панова. На базата на всички тези факти и обстоятелства, които бяха посочени от колегите преди мен, считам, че изборът на съдия Панова за председател на ВКС ще изпълни със съдържание принципа на „първ между равни“. Защото изборът ще е на съдия, избран заради постигнатите и признати професионални резултати в сферата на правораздаването, която е присъща на съдиите във ВКС. Заради утвърденото й име сред съдиите от този съд на съдия, способен да отстоява независимостта си при постановяването на съдебните актове, който се ръководи само от закона и вътрешното си убеждение и не се влияе от конюнктурни съображения, заради безукорната си лична репутация в гилдията и обществото и отсъствието на всякакви съмнения за манталитет на зависимост, заради показаните управленски качества в структурата на ВКС изборът на съдия Панова за председател на най-висшата съдебна инстанция като еманация на натрупан практически и теоретичен опит считам, че ще вдъхне увереност на съдиите да вървят последователно и неотклонно по професионалния си път и убеденост, че постиженията и показаните качества в нелеката им работа и носената отговорност при решаването на делата ще бъдат

отчетени по достойнство при кариерното им израстване от най-ниското до най-високото стъпало на съдебната йерархия. Познаването на достиженията и проблемите, на състоянието на този съд и усилията, които са положени от всички - съдии и съдебни служители, които работят за изграждането на авторитета на съда, на задачите, които предстои да бъдат разрешени, на натрупания професионален и управленски опит, на показания лидерски потенциал считам, че ще позволят на съдия Панова да изпълнява компетентно, ефективно и отговорно функциите на председател на ВКС.

В допълнение на казаното по въпроса за наказателната и имуществена отговорност на съдиите. Този въпрос по някакъв начин беше намерил място в концепцията на съдия Лозан Панов. Бяха му зададени въпроси в тази връзка при изслушването във ВКС. Той даде своя отговор, като изрично уточни, че не е имал предвид имуществена и наказателна отговорност на съдиите. Това е отразено в протокола, който е представен на вниманието на всички нас. Затова реших, че е ненужно да задавам и днес този въпрос, само за да потвърди това становище в днешния протокол пред всички нас. Но не мога да не кажа, че становището на Лозан Панов, а доколкото подобни съждения не са изказвани от съдия Панова, считам, че едва ли би могла да има други убеждения, че съдиите не могат да носят имуществена и наказателна отговорност за постановените от тях актове, то е следствие, отражение в синхрон със становището на Консултативния съвет на европейските съдии, които изрично са казали, че възможността за гражданска и наказателна отговорност на съдиите е неприемлива и тя влияе пряко върху независимостта на съдебната власт. В този смисъл считам, че от една подобна позиция на всеки от двамата кандидати

не биха могли да бъдат извеждани каквито и да било негативни изводи както за единия, така и за другия.

По отношение на толкова дискутирания, поставен в същината на днешното обсъждане и в обществото въпрос за корупцията. Безспорно това е един болен въпрос и той се нуждае от ясни и категорични действия на всяка една отговорна институция в рамките и периметъра на нейните компетентности при ясно очертаване на мерките, които ще предприеме и при адекватни и обосновани решения, които ще взема. Едва ли би могъл да бъде упрекнат ВКС за това положение, защото трябва отново да си кажем, че това е върховната касационна инстанция, т.е. това е инстанцията, която последна се произнася по наказателните дела. Тези наказателни дела трябва да са минали през прокуратурата, трябва да са внесени в съда и едва тогава да достигнат до инстанционния контрол, до ВКС. Така че да бъде упрекувана наказателната колегия на ВКС, и в частност съдия Панова като неин председател за състоянието на нивото на корупция, за менталитета на зависимости, за които толкова много се говори, за неприемливите практики в магистратурата и в обществото като цяло, мисля, че лично за мен, съжалявам, може би думата е силна - несъстоятелно.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жо Карагьозова, заповядайте!

ГАЛИНА КАРАГЬОЗОВА: Уважаеми колеги, преди да започна изложението си, ще помоля г-н Тончев да раздаде на всеки от членовете този материал, който съм подготвила (г-н Тончев раздава материала). Благодаря Ви много.

Ще бъде много кратка. За да избере между двамата кандидати, естествено всеки от нас трябва да направи сравнение. И аз се помъчих да направя сравнение и сега това е изцяло за ваше

улеснение - таблицата, по която аз се опитах да си изградя мнението кой от двамата кандидати е по-подходящ за заемане на позицията „председател на ВКС“.

За да няма спор по показателите, за да няма спор по критериите, всички сухи факти са извадени от атестационните формуляри на двамата кандидати, от кадровите справки на двамата кандидати и няма нито един коментарен момент. Но, както виждате, още на пръв поглед е видно, че предимството в качествата, в притежаваните професионални качества, организационни качества, административен капацитет са определено на страната на колегата Панова. В цифри ясно е посочен нейния професионален път. Кариерното ѝ израстване се дължи само на професионализъм, обосновано е само с професионализъм. При това то е целенасочено, подкрепено със сериозни научни интереси само в една правна област, като няма никакви лъкатушения в нейните интереси - тя винаги е била с интереси в наказателното право. Виден е придобитият опит, компетентност, които са изразени и чрез по-продължителния стаж. Впрочем притежаването на по-продължителен стаж беше едно от сериозно подчертаваните предимства на съдия Таня Райковска в предходната процедура. Затова си позволих сега да акцентирам на този именно показател.

Друго предимство, което считам, че е очевидно, е именно принадлежността ѝ към съдиите във ВКС. Очевидно, че погледът отвътре на проблемите на самия съд е много по-точен. В това отношение не мога да се съглася с колегата Панов, че един външен прочит ще даде по-добро познаване в дълбочина на всички онези проблеми, които стоят за решаване пред колектива на ВКС и неговото административно ръководство. А между другото, за да не спорим отново по критериите с г-н Колев, основно изискване в

изработения от 51 колеги от ВКС профил на длъжността беше точно това изискване - по възможност председателят на съда да бъде избран от съдиите от колектива на ВКС. Е, в случая единият от кандидатите ни предоставя тази обоснована възможност. Може би трябваше действително ние да приемем този профил, за да няма основания да спорим по какви критерии извършваме оценяването.

Научните постижения. Очевидно е предимството на колегата Панова - две магистратури, научна степен по право, демонстриран систематичен стремеж за развитие на правото и на юриспруденцията, академична и преподавателска кариера.

Специализации и международна дейност. Удивяващо предимство. Най-тежкият аргумент в тази графа е очевидно това, че тя е съдия *ad hoc* в ЕСПЧ от 2009 г. Освен това тя има широки и контакти, и авторитет в международните институции. Мисля, че е излишно да казвам колко позитивно би било това за имиджа на ВКС и на цялата съдебна система.

Направи ми впечатление, че в един от формулярите на колегата Панов беше посочено, че е член на Комисията за провеждане на избора за кандидати за съдия в Общия съд. Това събуди любопитството ми и реших да проверя каква е тази комисия. Оказа се, че колегата Панова е председателствала същата тази комисия.

В следната графа са изредени публикациите на двамата кандидати. Пак казвам - всеки един факт е изваден само и единствено от техните кадрови справки и атестационни формуляри. Очевидно, очевидно е предимството в полза на колегата Панова.

Последната графа - становище в полза на кандидата. Не мога да споделя това, което някои се опитаха да внушат и в медиите, че видите ли, даването на становища на колегите

представлява някакъв вид натиск или някакъв друг вид намеса в работата на ВСС, когато трябва да направи своя избор. Напротив, според мен даването на становище за някой от кандидатите е един от малкото способности на колегите, на магистратите, особено на магистратите от органите, чиито административни ръководители избираме, да кажат своето мнение, да кажат своето становище, като това считам, че е една от проявите форми на съдийското самоуправление, на което аз много държа.

Мисля да спра дотук, защото подробен анализ беше направен на концепциите, подробен анализ беше направен на нравствените качества на кандидатите. Нека всеки наистина да се вгледа в табличката и да прецени кой от двамата кандидати има предимство в настоящата конкуренция.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жо Сточева, заповядайте.

НЕЗАБРАВКА СТОЕВА: Благодаря, г-жо представляващ.

Уважаеми колеги, аз не мислех да се изказвам и не съм правила такава подготовка в табличен вариант като колегата Карагьозова. Нахвърлях няколко бележки, слушайки и всъщност провокирани от една част от колегите, които се изказаха. Аз ще се опитам да бъде кратка, не толкова многословна.

Пред нас са двама колеги с безупречна репутация, безспорни професионални авторитети, европейски хора. И двамата кандидати имат качества, достойни са да заемат тази длъжност.

Според мен това, че са млади, отново е тяхно обединително условие и в същото време част от надеждата, че пътят, по който сме тръгнали да реформиране съдебната система, дай, Боже, този път да бъде успешен.

Присъединявам се към колегите, които казаха всичко най-добро и за двамата кандидати, и в тази връзка аз няма да

повтарям една част от тавтологията. Единственото ми възражение, което се опитвам деликатно да направя, е, че различията в двамата кандидати по отношение на техните концепции не е основание за нас да правим негативни оценки за тях.

Кои са според мен проблемите в съдебната система. На първо място, забавено правосъдие. На второ място, несправедливост, наложена от противоречива съдебна практика, битка за позиции в съдебната система, водена от лобитата в съдебната система, която битка и които лобита вие, колегите магистрати по-добре знаете от мен; магистрати, които въпреки натовареността и лошите условия на труд изпълняват безупречно своите задължения, и такива, на които винаги се намират оправдания да не носят дисциплинарна отговорност.

И последното като проблем, което аз виждам, разбира се, има и редица други проблеми, но за тях струва ми се, че колегите в днешния ден, поне в изказванията им бяха споменати, е криворазбрана колегиалност и солидарност. За решаването на тези проблеми според мен е необходим диалог, постигане на съгласие, едноточни общи усилия и много, много работа. Това показва в концепцията си и в представянето си днес г-н Лозан Панов, когото ще подкрепя с гласуването си.

Познавам работата на г-н Лозан Панов в качеството си на инспектор като административен ръководител на най-големия административен съд - Административен съд-София-град. Безспорен лидер, точен, с безспорни отлични професионални качества, във всеки момент готов да носи отговорност - лична и персонална. В г-н Лозан Панов тогава видях едно невероятно качество - да отключва и да провокира добрите качества на своите колеги и, разбира се, да ги обединява. Пред нас той днес показва

един невероятен рефлекс за защита на независимостта на системата, и в частност на отделния магистрат, позовавайки се на случая със съдия Аглика Адамова. Всички усетихме неговата висока интелигентност, последователност в отстояване на новаторските идеи за съдебна реформа.

Благодаря!

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря на г-жа Стоева.

Г-н Тодоров и г-жа Колева след това.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Колеги, аз няма да правя изказване в подкрепа на някой от кандидатите. Всеки от вас е достатъчно зрял и може да направи преценка на техните качества. Ще се присъединя към призива на г-н Калпакчиев. Нека всеки от нас гласува по съвест, но ще добавя - и съобразно правилата, които сме приели.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жо Колева, заповядайте!

ЮЛИАНА КОЛЕВА: На г-н Тодоров като председател на Етичната комисия страшно приляга да напомни, че имаме високо професионално, но и етично задължение да гласуваме само веднъж. Преди да започнем да гласуваме, аз искам едно съвсем кратко допълнение към облика на двамата кандидати да дам, тъй като изказванията бяха съсредоточени върху тяхната висока професионална подготовка и управленски умения. Това, което бих искала да допълня към образите на всеки един от тях, са качествата от гледна точка на техния начин на мислене и психика и реакции в чисто човешки план, както би се изразил г-н Панов, защото това според мен въобще не е маловажно, когато изграждаме образа на бъдещия председател на Върховния касационен съд.

Какво ми прави впечатление, а предполагам и на голяма част от колегите е направило впечатление. Както вече споменах много от колегите, умението и наблягането на формулата за

диалога и разбирателството е много ценно качество. Също така изключително силно впечатление на мен ми направи и призива за по-достъпен език и достъпно човешко отношение на професионалните среди към хората, които се докосват до тях. Това действително липсва, включително и при обучението на младите колеги. Тях никой не ги учи как да се държат с хората, които влизат в съдебните зали, с хората, които влизат в кабинетите на разследващи полицаи и на прокурори. За тях това е нещо много страшно, почти колкото да влязат в болница. Така че, ако ние искаме действително да придадем един съвременен облик на нашата професия, трябва да скъсим разстоянието. Въпреки всичко обаче, аз не мога да не отбележа тези качества, които оформят същинския лидер. Вие сами ще се сетите в моите очи кой ги притежава в по-голяма степен. Един човек, който демонстрира решителност на убежденията си, една изключителна последователност в продължение на години в отстояване на правото на независимост и подчинение само на закона на магистрата. Един човек, който, включително и с риск да загуби гласове в този състав на ВСС, изразява абсолютно без колебание своите идеи, които се разграничават от идеите на ВСС за стратегията. И аз задавам риторичния въпрос: Защо да търсим другаде тези лидерски качества, когато те се откриват у един член на ВКС, чиито председател ние търсим?

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря на г-жа Колева.

Някой друг ще иска ли да вземе отношение? Няма повече изказвания.

Тази част от процедурата приключва и оттук-нататък стигнахме до последния раздел на процедурните правила, а именно провеждане на избора. Напомням преди гласуването, че ще

гласуваме по поредността на постъпване на заявленията. Чрез системата за гласуване всеки член на ВСС има право да гласува „за“ само за един кандидат. Ако днес изслушахме кандидатите по азбучен ред, гласуването ще следва да стане по реда на постъпване на заявленията, което прави гласуването в обратен ред, не по реда на изслушване.

Първо ще трябва да гласуваме кандидатурата на съдия Павлина Панова дотолкова, доколкото, ако не ме лъже паметта, предложението за издигане на нейната кандидатура е внесено във Висшия съдебен съвет първо. Съжалявам, че тук не е качен оригинала, но в таблицата на сайта на ВСС може да се види.

Ще помоля операторите на камерите да вдигнат ъгъла на насочване на камерите към масата (гласове: не към масата), да ги вдигнат от насочване към масата малко над главите на членовете, ако искат и към таблото за гласуване.

Колеги, виждам, че се започна гласуването. Надявам се всеки да знае, че гласува за кандидатурата - „за“, „против“ или „въздържал се“, на съдия Павлина Панова. Ако някой се е объркал, да сигнализира, докато е време.

/След проведеното тайно гласуване председателстващият обяви резултата: 6 „за“, 11 „против“, 6 „въздържали се“/

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Приключваме гласуването и обявяваме резултата: „за“ - 6, „против“ - 11, „въздържали се“ - 6.

Изчистваме системата за гласуване. Следващото гласуване „за“, „против“ или „въздържал се“ за съдия Лозан Панов.

/След проведеното тайно гласуване председателстващият обяви резултата: 17 „за“, 6 „против“, 0 „въздържали се“/

1. ОТНОСНО: Изслушване на кандидатите и избор на председател на Върховния касационен съд

ВИСШИЯТ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Р Е Ш И:

1.1. ИЗСЛУШВА КАНДИДАТИТЕ за председател на Върховния касационен съд: *Лозан Йорданов Панов* - съдия във Върховния административен съд, и *Павлина Стефанова Панова* - заместник-председател на Върховния касационен съд.

1.2. След проведеното тайно електронно гласуване, и при обявения резултат: **6 гласа "за", 11 "против" и 6 "въздържали се"** за *Павлина Стефанова Панова*, и **17 гласа „за“, 6 „против“ и 0 „въздържали се“** за *Лозан Йорданов Панов*, на основание чл.173, ал.8 от ЗСВ, **ИЗБИРА Лозан Йорданов Панов** за председател на Върховния касационен съд.

1.3. На основание чл.129, ал.2 от Конституцията на Република България **ПРЕДЛАГА** на президента на Република България да издаде указ за назначаване на *Лозан Йорданов Панов* за председател на Върховния касационен съд.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Колеги, резултатът от гласуването показва 6 гласа в подкрепа на кандидатурата на съдия Панова, 17 гласа в подкрепа кандидатурата на съдия Панов, общият брой на които прави точно 23, което означава, че всеки член на Висшия съдебен съвет е упражнил абсолютно добросъвестно своя вот. Сочи, че изборът определя съдия Лозан Панов като избрания от Висшия съдебен съвет кандидат и съгласно изискванията на закона,

които са възпроизведени в процедурните правила, с това решение приключва изслушването и провеждането на избор и въз основа на него Висшият съдебен съвет отправя предложение към президента на Република България за издаване на указ за назначаване, на основание чл.129, ал.2 от Конституцията, на съдия Лозан Панов за председател на Върховния касационен съд. Казвам го, защото това е и съдържанието на решението така, както в такива процедури ВСС е процедирал.

Нека да поканим и двамата кандидати в залата. Със сигурност те са успели да проследят и тази част от дебата и гласуването.

(Павлина Панова и Лозан Панов влизат в залата)

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Уважаеми колеги, заповядайте!

Надявам се, няма да приемете като неуважение към вас това, че ще говоря седнала, но то е, за да може да се чува и да се записва за протокола.

В резултат на проведеното гласуване след проведеното обсъждане, с 6 гласа „за“, 11 „против“ и 6 „въздържали се“ за съдия Панова; и 17 гласа „за“, 6 „против“ и 0 „въздържали се“ за съдия Панов, колега Панов, събрахте подкрепата от необходимите 17 членове на Висшия съдебен съвет. С това се считате избран за председател на ВКС. На базата на този резултат от гласуването ще предложим на президента на Републиката да издаде указ за Вашето назначаване като председател на Върховния касационен съд.

Искам да отправя поздравления, не само моите, но предполагам и от името на останалите членовете на ВСС за представянето и на двамата, за поведението, което имахте в рамките на тази процедура от нейното начало до края, за всичките свои искрени виждания и позиции, които сте изложили във вашите

писмени концепции, и които всеки от вас двамата защити в рамките на днешното изслушване.

Поздравления, колега Панов, за успеха, който днес постигнахте в резултат на проведеното гласуване.

Поздравления, колега Панова, и за Вас.

Надяваме се и двамата да имате успешно бъдещо развитие.

Уважаеми колеги, с това се изчерпа дневния ред на днешното заседание на ВСС. Следващото заседание е на 05.02.2015 г., четвъртък, както е предвидено. Моля да имате предвид и една вече известна на всички ни точка в дневния ред, свързана с обсъждане на плана за действие по доклада на Европейската комисия.

Закривам заседанието.

/Закриване на заседанието - 18.35 ч./

Стенографи:

Таня Младенова

Зоя Костова

Лидия Здравкова

Невенка Шопска

/Изготвен на 05.02.2015 г./

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ:

СОНЯ НАЙДЕНОВА

